

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GRYBÓW

na lata 2017- 2025

Grybów, kwiecień 2017

Spis treści

Wstęp	3
I. Struktura gminnego programu rewitalizacji	4
1.1 Okres realizacji	5
II. Diagnoza gminy Grybów –uwarunkowania społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne	7
2.1. Analiza czynników, zjawisk, potrzeb, jako tło wyznaczania obszarów zdegradowanych oraz obszarów rewitalizowanych	8
2.2. Metodologia wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	8
2.3. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji	31
III. Rewitalizacja –wizja, cele i kierunki działań	49
3.1. Wizja, cele i przedsięwzięcia rewitalizacji	49
3.2. Komplementarność projektów	85
3.2.1. Komplementarność problemowo-przestrzenna	85
3.2.2. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	87
3.2.3 Komplementarność międzyokresowa	87
3.2.4 Komplementarność finansowa	88
3.3. Wpływ projektów podstawowych na zniwelowanie problemów społeczno-gospodarczych w obszarze rewitalizowanym	89
3.4. Źródła finansowania przedsięwzięć	91
3.5. Wykaz niezbędnych pozwoleń	96
3.6. Plan finansowy i harmonogram rewitalizacji na lata 2016 – 2025	99
IV. Proces realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji	102
4.1. System zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji	102
4.1.1. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach	103
4.2. Partycypacja Interesariuszy w procesie rewitalizacji	104
4.3. Monitoring, ocena i aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji	108
V. Gminny Program Rewitalizacji - dokument strategiczny i planistyczny Gminy	112
5.1. Zgodność Programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	112
5.2. Specjalna Strefa Rewitalizacji	118
Spis Wykresów	120
Spis Map	120
Spis Rycin	120

Wstęp

Lata 2014-2020 to nowy okres programowania funduszy europejskich. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, to tylko niektóre źródła finansowania przedsięwzięć zmierzających do wyrównania dysproporcji między regionami Polski, a w efekcie zmniejszenia różnic społecznych, gospodarczych, środowiskowych czy technicznych między Polską, a innymi krajami Unii Europejskiej.

Wraz z wprowadzeniem nowych środków finansowych pojawiła się realna szansa w zakresie rewitalizacji obszarów zdegradowanych, terenów kryzysowych i problematycznych występujących zarówno w miastach jak również na terenach gmin. Od listopada 2015 roku obowiązują przepisy Ustawy o rewitalizacji, które umożliwiają gminom przeprowadzenie procesu wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, problemowych, wymagających specjalnych potrzeb. Zadanie musi zostać prowadzone kompleksowo: poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki- działania te skoncentrowane są terytorialnie i prowadzone przez interesariuszy tego procesu tj. mieszkańców, podmioty, jednostki itp., które zamieszkują, działają lub prowadzą działalność na obszarze rewitalizacji. Działaniom tym ma służyć Gminny Program Rewitalizacji, który zawiera w sobie między innymi diagnozę obszaru rewitalizacji wraz z analizą negatywnych zjawisk, nawiązanie do innych dokumentów strategicznych gminy, cele i wizje rewitalizacji, działania, które mają służyć do realizacji tych celów, przedsięwzięcia, które wyprowadzają obszar ze stanu kryzysowego, a także cały proces związany z wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji oraz późniejszego jego monitorowania. Kluczową rolę jest tutaj udział społeczności lokalnej zarówno w proces tworzenia Programu jak również jego realizacji i oceny.

Celem niniejszego opracowania jest całościowe i kompleksowe określenie ścieżki rewitalizacji Gminy Grybów, przedstawienie procesu „ożywienia” jej obszarów kryzysowych. Uchwalone dokumenty (w tym Ustawa o rewitalizacji oraz Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych) określają ścieżkę, którą należy przejść tworząc Gminny Program Rewitalizacji. Niezbędne jest uwzględnienie rewitalizacji, jako istotnego elementu całościowej wizji rozwoju gminy, przeprowadzenie diagnozy, która obejmie kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne czy środowiskowe. Ważne jest, aby określić hierarchię potrzeb w zakresie wyprowadzania ze stanu kryzysowego oraz właściwy dobór czynności i interwencji adekwatny do potrzeb i warunków danego obszaru. Wszystkie działania powinny być zsynchronizowane zarówno w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej jak również technicznej i środowiskowej. Cechować je powinna koordynacja i planowanie, a sam proces rewitalizacji musi podlegać ocenie skuteczności i być monitorowany, tak, aby był cały czas doskonalony. Pomocna w tej kwestii będzie zasada partnerstwa, która polega na włączaniu partnerów rewitalizacji – interesariuszy w tworzenie i realizację działań Programu, także poprzez otwarty dialog i współpracę.

Określając obszar zdegradowany należy wziąć pod uwagę, że jest to teren, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy, czyli taki, który jest skutkiem koncentracji negatywnych zjawisk społecznych. Istotną częścią tego obszaru jest jego znaczenie dla rozwoju gminy. Degradacja może dotyczyć całego terenu lub jego części, które nie posiadają wspólnych granic, jednak kluczową kwestią jest występowanie na danej części obszaru (podobszaru) sytuacji kryzysowej.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Grybów, stanowić będzie dokument określający wieloletnie działania w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej czy środowiskowej,

które zmierzają do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju gminy.

I. Struktura gminnego programu rewitalizacji

Na etapie opracowania dokumentu zastosowano zasady: partycypacja społeczna, dokładna diagnoza, koncentracja, planowanie w oparciu o realnie możliwe do uzyskania środki. Proces rewitalizacji w dokumencie został przedstawiony, jako przedsięwzięcie całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany. Rewitalizacja, poprzez realizację spójnych i komplementarnych działań jest kompleksowa poprzez zmiany w różnych sferach życia mieszkańców: społecznej, kulturowej, gospodarczej oraz przestrzennej i środowiskowej.

Obszary, w których zaplanowano potrzebę realizacji działań rewitalizacyjnych wyznaczono biorąc pod uwagę wyniki wszystkich prowadzonych analiz statystycznych danych dotyczących problemów Gminy Grybów oraz jej poszczególnych miejscowości. Ponadto w trakcie analizy prowadzono konsultacje społeczne, które pozwoliły na doprecyzowanie oraz zdiagnozowanie potrzeb społeczności lokalnej.

Partycypacja społeczna jest nieodłącznym elementem procesu rewitalizacji i stanowi fundament wszelkich działań na każdym etapie tego procesu. Udział wszystkich interesariuszy w tworzeniu gminnego programu rewitalizacji (dalej: GPR) można określić, jako szeroki i wystarczający, poczynając od informacji o działaniach władz lokalnych, poprzez współudział w podejmowaniu decyzji o kierunkach interwencji aż po aktywne uczestnictwo w projektach. Partycypacja społeczna w tworzeniu GPR-u miała miejsce na etapie: diagnozy sytuacji kryzysowej; identyfikacji możliwych rozwiązań (identyfikacja głównych problemów, propozycja działań rewitalizacyjnych). Ponadto w GPR założono czynny wkład społeczności lokalnej przy wdrażaniu i utrzymaniu przyjętych założeń.

Jako narzędzia partycypacji społecznej zastosowano:

- ✓ elektroniczną komunikację bezpośrednią w postaci: zamieszczenia na stronie www Urzędu Gminy w Grybowie oraz w BIP informacji nt. prowadzonych prac nad GPR oraz konsultacje projektu uchwały o wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji,
- ✓ komunikację bezpośrednią w postaci spotkań konsultacyjnych oraz informacji udzielanych bezpośrednio w Urzędzie Gminy w Grybowie, a także poprzez zamieszczanie na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy informacji nt. prac nad wyznaczeniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji; zbieranie kart projektów do GPR a także konsultacje projektu GPR-u,
- ✓ komunikację pośrednią za pomocą Radnych oraz Sołtysów z obszaru Gminy.

Dzięki przeprowadzonej analizie społeczno- funkcyjno- techniczno- gospodarczej oraz dzięki konsultacjom społecznym określono obszary kryzysowe wymagające podjęcia działań rewitalizacyjnych. Działania zaplanowane do realizacji w GPR przyczynią się do odnowy zarówno struktur społecznych jak i gospodarczych w gminie. Realizacja założonych projektów o charakterze infrastrukturalnym i nieinfrastrukturalnym realizowanych przez gminę oraz innych partnerów procesu rewitalizacji pozwoli na osiągnięcie synergii efektów przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Będzie to możliwe dzięki strategicznemu podejściu do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a także objęciu wsparciem projektów komplementarnych realizowanych przez kilka podmiotów. Wyznaczone cele rewitalizacji wynikają ze zdiagnozowanych problemów, które skumulowały się na obszarze gminy. Ich realizacja wpłynie na rozwiązanie lub zminimalizowanie najistotniejszych problemów gminy oraz przyczyni się do wzrostu jej atrakcyjności w ocenie inwestorów, turystów a przede wszystkim mieszkańców.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Grybów na lata 2017 – 2025 został opracowany zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r., poz. 1777).

1.1 Okres realizacji

Ramy czasowe Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Grybów zostały określone na podstawie okresów programowania i budżetowania funduszy z Unii Europejskiej na lata 2014-2020. W ramach programu przewiduje się przeprowadzenie działań naprawczych w latach 2017 – 2025 w układzie kroczącym z możliwością zmian, zarówno pod względem terminów realizacji poszczególnych zadań jak i merytorycznym, tj. poszerzenia zakresu planowanych zadań pod warunkiem utrzymania ich w obszarze planowanej rewitalizacji.

Działania	Okres
Konsultacje społeczne dotyczące wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Grybów Konsultowane dokumenty: – projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Grybów, – diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	23 listopada 2016 do 23 grudnia 2016
Podjęcie Uchwały nr XXI/195/2017 RADY GMINY GRYBÓW z dnia 10 marca 2017 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Grybów	10 marzec 2017r.
Podjęcie Uchwały nr XXI/196/2017 Rady Gminy Grybów z dnia 10 marca 2017 roku w sprawie przystąpienia do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Grybów na lata 2017 – 2025	10 marzec 2017r.
Konsultacje społeczne- zaproszenie do zgłaszania propozycji projektów do Gminnego Program Rewitalizacji dla Gminy Grybów	10 – 29 marzec 2017
Opracowanie projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Grybów	Marzec –kwiecień 2017
Konsultacje społeczne Programu Rewitalizacji- gromadzenie ankiet konsultacyjnych oraz zbieranie uwag podczas spotkań terenowych.	Opublikowano: 11.04.2017 Czas trwania: 18.04-18.05.2017
Przyjęcie Uchwały Rady Gminy Grybów w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Grybów na lata 2017-2025	Maj 2017r.
Wdrażanie GPR, bieżący monitoring oraz ewaluacja co najmniej raz na 3 lata.	od czerwiec 2017r. do 2025r.

Tabela 1Harmonogram działań w zakresie tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji (źródło: opracowanie własne)

Ze względu na kompleksowy charakter procesu rewitalizacji, kilkuletni czas realizacji oraz długofalowe rezultaty i oddziaływanie zadań realizowanych w ramach GPR – Wójt Gminy Grybów podjął szereg działań zmierzających do szerokiej popularyzacji problemów w przedmiotowym zakresie.

Konsultacje społeczne

Bezpośrednim celem konsultacji społecznych było:

- zapoznanie mieszkańców z szansami, jakie daje proces rewitalizacji,
- konsultacja i gromadzenie pomysłów projektów,
- udział przy wyznaczeniu obszaru rewitalizacji,
- zapoznanie mieszkańców z wynikami wcześniej prowadzonych konsultacji.

Konsultacje społeczne prowadzono w trybie art. 6 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r., poz. 1777), za pomocą poniższych narzędzi konsultacyjnych:

- a) spotkania konsultacyjne z mieszkańcami
- b) przekazywanie informacji o opracowywanym programie rewitalizacji do radnych i sołtysów oraz omawianie kolejnych etapów podczas **Komisji Budżetu, Finansów Rozwoju Gospodarczego** Rady Gminy Grybów
- c) zbieranie uwag i opinii w formie papierowej oraz elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego
- d) papierowe zbieranie ankiet, kart projektów do rewitalizacji i innych uwag
- e) zbieranie uwag ustnych

Konsultacje prowadzone w ramach opracowywanego programu rewitalizacji:

1. Konsultacje społeczne w celu poznania opinii społeczeństwa na temat aktualnych potrzeb i problemów mieszkańców Gminy Grybów a także ich oczekiwań mających na celu ożywienie społeczno-gospodarcze gminy
 - Narzędzia: papierowe zbieranie uwag z wykorzystaniem formularza ankiety, zbieranie uwag ustnych, spotkania z mieszkańcami,
 - Termin: 09.2016 – 11.2016
2. Konsultacje społeczne projektu uchwały o wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Grybów
 - Narzędzia: papierowe i elektroniczne zbieranie uwag z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego, zbieranie uwag ustnych, spotkania z mieszkańcami, debata publiczna,
 - Termin: 23.11.2016 – 23.12.2016
3. Konsultacje społeczne – gromadzenie kart projektów do GPR
 - Narzędzia: papierowe i elektroniczne zbieranie kart projektów z wykorzystaniem formularza,
 - Termin: marzec 2017
4. Konsultacje społeczne Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Grybów na lata 2017-2025
 - Narzędzia: papierowe i elektroniczne zbieranie uwag z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego, zbieranie uwag ustnych, ankiet, spotkania konsultacyjne,
 - Termin: 18.04.2017 – 18.05.2017

Szczegóły prowadzonych konsultacji społecznych zawarte są w raportach z ich przebiegu stanowiących załącznik do Gminnego Programu Rewitalizacji.

II. Diagnoza gminy Grybów –uwarunkowania społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno- funkcjonalne oraz techniczne

Gmina Grybów położona jest w województwie małopolskim, w powiecie nowosądeckim. Znajduje się na terenie Pogórza Rożnowskiego i Ciężkowickiego oraz Beskidu Niskiego w obszarze Gór Grybowskich, w dolinie rzeki Biała. Obszar Gminy obejmuje 15 318 ha, w tym powierzchnia lasów to 4830 ha, użytków rolnych 9423 ha, gruntów ornych 3391 ha, łąk 6032, pastwisk 1113 ha, sadów 221 ha. Na terenie Gminy mieszka 25095 osób. Liczba gospodarstw domowych w roku 2016 oscylowała wokół 5143, a rolnych 3014. Gmina obejmuje 16 sołectw- poniżej mapa ukazująca położenie sołectw względem siebie. Sołectwa sąsiadują z Miastem Grybów, które jest gminą miejską.

Mapa 1 Gmina Grybów w podziale na sołectwa (źródło: www.gminagrybow.pl)

Gmina Grybów posiada liczne zabytki i ciekawostki turystyczne. W sołectwie Binczarowa znajduje się Drewniana Cerkiew z 1760 roku, a we Florynce Cerkiew Murowana z barokowym ołtarzem z 1875 r. Innym słynnym obiektem sakralnym jest Drewniany Kościółek w Krużłowej Wyżnej z 1520 roku, z którego pochodzi rzeźba *Madonna z Krużłowej*. W Wawrzce, Stróżach czy Florynce znajdują się między innymi zabytkowe cmentarze wojenne.

Na terenie Gminy znaleźć można inne atrakcje. W Ptaszkowej i Cieniawie działają wyciągi narciarskie, w Stróżach klub sportowy *Kolejarz Stróże*, tam też umiejscowione jest Muzeum Pszczelarstwa i Gospodarstwo Pasieczne *Sądecki Bartnik*. Ponadto na terenie Gminy znajdują się liczne szlaki turystyczne i rowerowe. Mieszkają i pracują tutaj twórcy ludowi oraz zespoły regionalne – na przykład Zespół Regionalny *Kowalnia*. Gmina posiada liczne walory i potencjał, który jeżeli zostanie rozwinięty i wzmocniony stanowić będzie jej duży atut.

2.1. Analiza czynników, zjawisk, potrzeb, jako tło wyznaczania obszarów zdegradowanych oraz obszarów rewitalizowanych

Niniejszy rozdział zawiera w sobie diagnozę terenu gminy, który określony został, jako kryzysowy. Znajduje się w nim opis sposobu wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz charakterystyka wskazanych terenów pod kątem czynników środowiskowych, gospodarczych, przestrzenno – funkcjonalnych, technicznych czy środowiskowych. Ukazane zostaną dane dotyczące poszczególnych rejonów, problemów, z jakimi się borykają oraz przedstawiona zostanie pogłębiona analiza obszarów zdegradowanych wyznaczonych do rewitalizacji oraz ich powiązanie z dalszym rozwojem gminy. Analiza ta wykaże potrzeby, jakie należy zaspokoić, aby proces rewitalizacji zakończył się sukcesem.

2.2. Metodologia wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Gmina Grybów swoim zasięgiem obejmuje 16 sołectw i w taki sposób będzie ona analizowana. Każde sołectwo zostanie scharakteryzowane pod kątem czynników niezbędnych do wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji w efekcie, czego wyłoni się obraz terenów, które muszą zostać objęte wsparciem.

Na potrzeby wyznaczenia obszarów charakteryzujących się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, zastosowano kwestionariusz ankiety, spotkania konsultacyjne z mieszkańcami, sołtysami oraz lokalnymi liderami oraz dane statystyczne pochodzące z Banku Danych Lokalnych, danych będących w posiadaniu Urzędu Gminy w Grybowie, dane z OPS w Grybowie, dane GUS, policji, powiatowego urzędu pracy, i in. Zbieranie informacji niezbędnych do diagnozy Gminy pod kątem obszarów problemowych dostarczyły konsultacje społeczne przeprowadzone dla mieszkańców Gminy oraz innych jednostek, organizacji, itp., którzy stanowią grupę interesariuszy rewitalizacji.

Konsultacje projektu uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przeprowadzone były w okresie od 23 listopada 2016 do 23 grudnia 2016 roku. Konsultacje przeprowadzone były w formie:

- spotkania rewitalizacyjnego, które odbyło się 30 listopada 2016r. o godz. 14.00 w Urzędzie Gminy w Grybowie; podczas spotkania omówiono projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy;
- debata publiczna, która odbyła się 7 grudnia 2016r. o godz. 14.00 w Urzędzie Gminy w Grybowie; podczas spotkania omówiono projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy;
- zbierania uwag i opinii formie papierowej oraz elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego. Wypełnione formularze można było dostarczyć drogą elektroniczną na adres: ug.grybow@pro.onet.pl lub drogą korespondencyjną na adres: Urząd Gminy Grybów, 33-330 Grybów, ul. Jakubowskiego 33 z dopiskiem „Rewitalizacja gminy”;
- zbierania uwag ustnych. Osobą wyznaczoną do udzielania wyjaśnień i przyjmowania opinii był Pan Piotr Piechnik, Urząd Gminy Grybów, 33-330 Grybów, ul. Jakubowskiego 33, pokój 12, adres poczty elektronicznej: ug.grybow@pro.onet.pl, w godzinach pracy urzędu.

Przedmiotem konsultacji było poznanie opinii mieszkańców gminy Grybów na temat wyznaczonych obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zapewni możliwość opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji, który stanowić będzie podstawowe narzędzie prowadzenia rewitalizacji, zapewniające kompleksowość oraz działania w ścisłej współpracy ze społecznością lokalną.

Konsultacje społeczne przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 2-9 i art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2015 r. poz. 1777) oraz art. 30 ust. 2 pkt. 1a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2015 r. poz. 1515 - j.t. ze zm.) oraz Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 opracowanymi przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju.

Materiały konsultacyjne tj. projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Grybów, diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz formularz konsultacyjny dostępne były od 22 listopada 2016 roku:

- w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy w zakładce Wójt- Obwieszczenia i zawiadomienia 2016
- na stronie internetowej Gminy w zakładce Realizowane projekty
- w Urzędzie Gminy **Grybów, 33-330 Grybów, ul. Jakubowskiego 33** pok. nr 12 w godzinach pracy urzędu.

Informacja o konsultacjach zamieszczona została w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy oraz na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Grybów dnia 17 listopada 2016r.

PRZEBIEG KONSULTACJI

Obszary zdegradowane i obszar rewitalizacji – poza oparciem się o szczegółowe dane statystyczne, których zakres został zdefiniowany w Ustawie o rewitalizacji - były wyznaczane w procesie partycypacji społecznej opartej m.in. na badaniach jakościowych i ilościowych (ankiety i badania fokusowe) oraz warsztatach rewitalizacyjnych z mieszkańcami. Pozwoliło to na zdiagnozowanie kluczowych problemów społeczno-gospodarczych w gminie Grybów oraz naniesienie ich skali i intensywności, w układzie jednostek urbanistycznych, na mapę całej gminy. Konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji pozwoliły na zweryfikowanie na ile rekomendacje zgłaszane we wcześniejszych etapach przez stronę społeczną oraz przedstawicieli samorządu odpowiadają na potrzeby mieszkańców.

Szeroki proces uspołecznienia etapu diagnostycznego zaowocował niewielką liczbą zgłaszanych uwag jednakże uwagi te miały istotny wpływ na ostateczny kształt obszarów rewitalizowanych. Podczas trwania konsultacji projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wpłynęły 2 uwagi. Uwagi zostały złożone osobiście na dzienniku podawczym.

Spotkanie i debata rewitalizacyjna

Spotkanie rewitalizacyjne odbyło się 30 listopada 2016 roku w godz. 14.00-15.30 w Urzędzie Gminy w Grybowie na sali obrad. W spotkaniu wzięło udział 27 mieszkańców zainteresowanych kwestiami rewitalizacji. Dwóch uczestników zgłosiło wnioski o poszerzenie obszaru rewitalizacji o nieruchomości będące w ich władaniu, 11 osób zgłosiło uwagi w zakresie objęcia m. Stróże w całości obszarem rewitalizacji a także zgłoszono uwagi co do planowanej rewitalizacji w m. Ptaszkowa oraz Cieniawa. Uczestnicy spotkania w tym sołtysi poszczególnych sołectw po dogłębnym przeanalizowaniu obszarów wspólnie z władzami Gminy wyznaczyli obszar o największej koncentracji negatywnych zjawisk

społecznych. Obszar ten został zawężony do m. Stróże –nieruchomości nr 1112, 1111/2, 1110, 1113/1, 1119, 1111/1 , 1118/2, 1118, 1, 1120, 1113/2, 218/20, 1121/1 1121/4, 1401, 1037, 1048, 1034/2, 1033, 1034/1, 1041/6, 1041/10, 1049, 1046, 1035, 1036, 218/28, 218/26 oraz m. Biała Niżna- nieruchomości nr 452/29, 452/26, 452/33, 452/32, 452/25, 452/28, 452/30, 452/27, 452/6, 452/22, 452/23, 452/24, 452/2, 452/3, 452/11, 452/10, 452/12, 452/31, 452/67, 452/69, 452/53, 452/52, 452/54, 452/63, 452/65, 452/55, 452/15, 452/35, 452/57, 452/58, 452/60, 452/56, 452/17, 452/5, 452/9, 452/4, 452/20, 452/19, 452/18, 452/21, 452/7, 452/8, 452/42, 452/34, 452/41, 452/37, 452/39, 452/36, 452/38, 452/43, 463, 466, 464/2, 464/3, 459, 464/1, 467, 468, 465, 516, 520/2, 518/1, 515/1, 520/9, 517, 514, 520/6527/2, 473, 471/6, 471/22, 471/40, 471/45, 471/48, 471/46, 471/47, 471/38, 471/39, 2064/5

Uczestnicy spotkania byli zainteresowani konsekwencjami uchwalenia obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji. Podnoszono kwestię podatku od nieruchomości na obszarze rewitalizacji oraz prawa pierwokupu. Padły m.in. następujące pytania:

- Pytanie: Co oznacza prawo pierwokupu? Odpowiedź: Zgodnie z zapisami ustawy o gospodarce nieruchomościami (art. 109-111), gminie przysługuje prawo pierwokupu nieruchomości położonych na obszarze rewitalizacji, jeżeli przewiduje to uchwała Rady gminy wyznaczająca obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. Prawo pierwokupu polega na tym, że Gminie przysługuje pierwszeństwo kupna określonej nieruchomości, w przypadku gdyby strona zobligowana tym prawem zobowiązała się zawrzeć umowę sprzedaży nieruchomości z osobą trzecią. Skorzystanie z prawa pierwokupu zależy wyłącznie od woli uprawnionego. Oznacza to, że Gmina może lecz nie musi z niego korzystać. Jeżeli chciałby ze swojego prawa skorzystać, wówczas pomiędzy zobowiązanym czyli właścicielem a uprawnionym tj. Gminą dochodzi do skutku umowa takiej samej treści, jak umowa zawarta przez zobowiązanego z osobą trzecią. Celem ustanowienia prawa pierwokupu na rzecz gminy jest zapewnienie, w ramach koordynacyjnej roli gminy w rewitalizacji, szerszej możliwości nabywania nieruchomości w celu realizacji przedsięwzięć wynikających z gminnego programu rewitalizacji.

- Pytanie: Jaka wysokość podatku będzie obowiązywać na obszarze rewitalizacji? Odpowiedź:

Ustawa o rewitalizacji wprowadziła do ustawy o podatkach i opłatach lokalnych nową stawkę podatku od nieruchomości od gruntów niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji i położonych na terenach, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową albo zabudowę o przeznaczeniu mieszanym obejmującym wyłącznie te rodzaje zabudowy, jeżeli od dnia wejścia w życie tego planu w odniesieniu do tych gruntów upłynął okres 4 lat, a w tym czasie nie zakończono budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego. Rada Gminy uchwala wysokość stawki podatkowej na obszarze rewitalizacji, przy czym nie może ona być wyższa niż 3 zł/1m².

Uwagi ustne zgłaszane podczas debaty oraz osobiście w Urzędzie Gminy

Deбата rewitalizacyjna zorganizowana była 7 grudnia 2016r. o godz. 14.00 w Urzędzie Gminy w Grybowie, podczas spotkania omówiono projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy. W debacie wzięło udział 6 mieszkańców Gminy. W trakcie spotkania nie zgłoszono żadnych uwag.

Telefonicznie i osobiście w Urzędzie Gminy pracownicy udzielali zainteresowanym mieszkańców wyjaśnień przede wszystkim dotyczących celowości rewitalizacji i skutków rewitalizacji dla mieszkańców. Wpływały uwagi i zastrzeżenia dotyczące granic obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji dla poszczególnych nieruchomości w m. Stróże i Biała Niżna, a także Cieniawa..

Zagadnienia poruszane przez mieszkańców: określenie ram czasowych rewitalizacji i przykładowych działań na obszarach zdegradowanych i obszarze rewitalizacji; wskazanie zasad finansowania projektów rewitalizacyjnych.

Uwagi zgłoszone na etapie konsultacji za pomocą formularza zgłaszania uwag

Na formularzu konsultacyjnym zostały zgłoszone 2 uwagi dotyczące przebiegu granic obszaru rewitalizacji. Wniesione zastrzeżenia zostały przyjęte i wprowadzono korekty obszaru rewitalizacji. W tabeli zebrane zostały uwagi zgłoszone na etapie konsultacji społecznych do granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z informacją o sposobie wdrożenia uwagi.

Nazwa instytucji zgłaszającej uwagę / Imię i nazwisko	Treść uwagi	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi	Rozstrzygnięcie
Zgromadzenie Sióstr Św. Dominika Dom Zakonny, Biała Niżna 90	Objęcie obszarem rewitalizacji nieruchomości znajdujących się w m. Biała Niżna 90	Obszar m. Biała Niżna w całości zgodnie z przeprowadzoną Diagnozą (...) jest obszarem zdegradowanym, wymagającym podjęcia działań rewitalizacyjnych. Zgodnie z przekazaną informacją Zgromadzenie Sióstr Św. Dominika planuje na obszarze klasztornym prowadzić prace modernizacyjne oraz adaptacyjne w celu stworzenia produktu turystycznego poprzez renowację zabytkowych obiektów oraz stworzenie oferty dla osób starszych, niepełnosprawnych czy też zagrożonych wykluczeniem społecznym.	Uwaga uwzględniona
Kompleks Rekreacyjno-Wypoczynkowy „Chata u	Włączenie do obszaru rewitalizacji	Miejscowość Biała Niżna jest obszarem	Uwaga uwzględniona

Migacza” Urszula Migacz, Biała Niżna 206	nieruchomości gruntowych położonych w m. Biała Niżna nr 2064/5, 2064/4, 2063/3, 2063/4	zdegradowanym zgodnie z przeprowadzoną Diagnozą (...), w związku z czym złączenia do obszaru rewitalizacji nieruchomości wskazanych przez Inwestora prywatnego pozwoli na rozwiązanie/ zminimalizowanie problemów społeczno- gospodarczych tej miejscowości poprzez: rozwój przedsiębiorczości, stworzenie nowych miejsc pracy, budowę obiektów infrastruktury turystyki.	
---	---	---	--

Tabela 2 Uwagi dotyczące przebiegu granic obszaru rewitalizacji (opracowanie własne).

Zebrane dane dotyczące wyznaczania obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji zostały pogrupowane w oparciu o czynniki problemowe całej gminy. Posłużono się analizą statystyczną - jeżeli dany obszar charakteryzuje się przynajmniej jednym kryterium w zakresie czynników społecznych na poziomie równym lub gorszym w stosunku do całej gminy, oraz występuje tam minimum po jednym negatywnym zjawisku, wówczas może on zostać zakwalifikowany, jako obszar zdegradowany. Na tej podstawie wyznaczone zostały poszczególne obszary gminy (z zachowaniem spójności przestrzennej). Poniższa tabela zawiera w sobie dane statystyczne pomocne do wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, obejmuje informacje na temat poszczególnych miejscowości Gminy (w zależności od dostępności danych – za lata 2014 – 2016). Kolorem czerwonym zaznaczono średni wynik poszczególnych miejscowości, który jest niższy lub wyższy (w zależności od czynnika) w stosunku do średniej Gminy Grybów- można, zatem powiedzieć, że dany problem występuje w dużym nasileniu w danym sołectwie.

Wskaźnik	Biała Niżna	Binczarowa	Chodorowa	Cieniawa	Florynka	Gródek	Kąclowa	Krużłowa Niżna	Krużłowa Wyżna	Polna	Ptaszkowa	Siołkowa	Stara Wieś	Stróże	Wawrzka	Wyskina	Średnia dla Gminy
CZYNNIKI SPOŁECZNE																	
Poziom bezrobocia (liczba zarejestrowanych bezrobotnych w stosunku do liczby ludności obszaru miejscowości) - dane za 2015 r.	4,89%	4,27%	5,19%	5,57%	4,29%	2,32%	4,24%	3,68%	4,09%	4,28%	4,34%	4,40%	6,00%	4,19%	2,88%	5,65%	4,40%
Udział bezrobotnych z poszczególnych miejscowości Gminy Grybów w ogólnej liczbie bezrobotnych z gminy - dane za 2015 r.	12,14%	5,43%	1,27%	8,15%	6,52%	2,45%	9,33%	3,26%	5,53%	4,17%	12,86%	8,33%	5,71%	10,05%	1,36%	3,44%	6,25%
Poziom długotrwałego bezrobocia (liczba zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych w stosunku do liczby bezrobotnych z miejscowości) - dane za 2015 r.	52,99%	56,67%	42,86%	55,56%	59,72%	66,67%	57,28%	47,22%	57,38%	56,52%	57,75%	59,78%	61,90%	62,16%	46,67%	57,89%	57,34%
Odsetek długotrwale bezrobotnych z gminy w poszczególnych miejscowościach - dane za 2015 r.	11,22%	5,37%	0,95%	7,90%	6,79%	2,84%	9,32%	2,69%	5,53%	4,11%	12,95%	8,69%	6,16%	10,90%	1,11%	3,48%	6,25%
Udział długotrwale bezrobotnych w miejscowości w stosunku do liczby mieszkańców miejscowości	2,59%	2,42%	2,22%	3,09%	2,56%	1,55%	2,43%	1,74%	2,35%	2,42%	2,51%	2,63%	3,71%	2,61%	1,35%	3,27%	2,52%
Poziom bezrobocia wśród kobiet (udział bezrobotnych kobiet w liczbie bezrobotnych w miejscowości) - dane za 2015 r.	67,91%	75,00%	64,29%	71,11%	63,89%	66,67%	71,84%	66,67%	65,57%	54,35%	62,68%	69,57%	47,62%	72,97%	66,67%	52,63%	66,12%
Odsetek bezrobotnych kobiet z gminy w poszczególnych miejscowościach - dane za 2015 r.	12,47%	6,16%	1,23%	8,77%	6,30%	2,47%	10,14%	3,29%	5,48%	3,42%	12,19%	8,77%	4,11%	11,10%	1,37%	2,74%	6,25%
Poziom bezrobocia osób młodych (udział bezrobotnych osób poniżej 25 r.ż. w liczbie bezrobotnych w miejscowości) - dane za 2015 r.	10,45%	15,00%	14,29%	12,22%	18,06%	25,93%	11,65%	16,67%	11,48%	21,74%	7,75%	10,87%	12,70%	9,91%	33,33%	18,42%	12,95%
Odsetek bezrobotnych poniżej 25 r. ż. z gminy w poszczególnych miejscowościach - dane za 2015 r.	9,79%	6,29%	1,40%	7,69%	9,09%	4,90%	8,39%	4,20%	4,90%	6,99%	7,69%	6,99%	5,59%	7,69%	3,50%	4,90%	6,25%

Udział bezrobotnych poniżej 25 r. ż. w miejscowości w stosunku do liczby mieszkańców miejscowości	0,51%	0,64%	0,74%	0,68%	0,77%	0,60%	0,49%	0,61%	0,47%	0,93%	0,34%	0,48%	0,76%	0,42%	0,96%	1,04%	0,57%
Udział bezrobotnych korzystających z GOPS z miejscowości w stosunku do liczby mieszkańców miejscowości	1,09%	0,85%	1,85%	0,93%	1,19%	1,29%	1,03%	1,02%	1,14%	1,67%	0,92%	0,96%	1,43%	1,02%	2,88%	1,49%	1,13%
Udział bezrobotnych korzystających z GOPS z miejscowości w stosunku do liczby bezrobotnych z miejscowości	22,39%	20,00%	35,71%	16,67%	27,78%	55,56%	24,27%	27,78%	27,87%	39,13%	21,13%	21,74%	23,81%	24,32%	100,00%	26,32%	25,72%
Odsetek bezrobotnych korzystających z GOPS z gminy w poszczególnych miejscowościach - dane za 2015 r.	10,56%	4,23%	1,76%	5,28%	7,04%	5,28%	8,80%	3,52%	5,99%	6,34%	10,56%	7,04%	5,28%	9,51%	5,28%	3,52%	6,25%
poziom korzystania z pomocy GOPS (liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS w miejscowości w stosunku do liczby gospodarstw domowych w miejscowości) - dane za 2015 r.	20,41%	28,85%	74,47%	21,08%	28,15%	29,06%	20,78%	23,53%	25,99%	24,55%	11,08%	21,99%	33,18%	13,49%	66,67%	23,94%	22,32%
Odsetek rodzin korzystających z pomocy GOPS z gminy w poszczególnych miejscowościach - dane za 2015 r.	10,64%	6,65%	3,10%	6,21%	7,54%	6,03%	8,51%	4,26%	6,38%	4,88%	6,91%	8,42%	6,21%	6,65%	4,61%	3,01%	6,25%
poziom ubóstwa i wykluczenia (udział rodzin korzystających z pomocy GOPS z powodu ubóstwa w miejscowości w stosunku do liczby gospodarstw domowych w miejscowości) - dane za 2015 r.	8,84%	17,69%	59,57%	14,16%	13,91%	16,24%	14,94%	21,08%	19,13%	24,55%	6,25%	12,04%	21,33%	10,43%	33,33%	11,97%	14,15%
Odsetek rodzin korzystających z pomocy GOPS z powodu ubóstwa z gminy w poszczególnych miejscowościach - dane za 2015 r.	7,27%	6,43%	3,92%	6,57%	5,87%	5,31%	9,65%	6,01%	7,41%	7,69%	6,15%	7,27%	6,29%	8,11%	3,64%	2,38%	6,25%
Udział rodzin korzystających z pomocy GOPS z powodu ubóstwa w miejscowości w stosunku do liczby rodzin korzystających z pomocy GOPS w miejscowości	43,33%	61,33%	80,00%	67,14%	49,41%	55,88%	71,88%	89,58%	73,61%	100,00%	56,41%	54,74%	64,29%	77,33%	50,00%	50,00%	63,39%

poziom bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (udział rodzin korzystających z pomocy GOPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w miejscowości w stosunku do liczby gospodarstw domowych w miejscowości) - dane za 2015 r.	2,55%	3,85%	17,02%	2,71%	4,64%	8,12%	5,63%	3,92%	5,78%	3,57%	1,70%	1,85%	5,69%	1,80%	12,82%	2,82%	3,74%
Odsetek rodzin korzystających z pomocy GOPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego z gminy w poszczególnych miejscowościach - dane za 2015 r.	7,94%	5,29%	4,23%	4,76%	7,41%	10,05%	13,76%	4,23%	8,47%	4,23%	6,35%	4,23%	6,35%	5,29%	5,29%	2,12%	6,25%
Udział rodzin korzystających z pomocy GOPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w miejscowości w stosunku do liczby rodzin korzystających z pomocy GOPS w miejscowości	12,50%	13,33%	22,86%	12,86%	16,47%	27,94%	27,08%	16,67%	22,22%	14,55%	15,38%	8,42%	17,14%	13,33%	19,23%	11,76%	16,76%
poziom niepełnosprawności (udział rodzin korzystających z pomocy GOPS z powodu niepełnosprawności w miejscowości w stosunku do liczby gospodarstw domowych w miejscowości) - dane za 2015 r.	6,12%	7,31%	12,77%	5,72%	6,95%	9,83%	5,63%	5,88%	7,22%	6,70%	2,98%	7,64%	12,32%	2,16%	17,95%	8,45%	6,23%
Odsetek rodzin korzystających z pomocy GOPS z powodu niepełnosprawności z gminy w poszczególnych miejscowościach dane za 2015 r.	11,43%	6,03%	1,90%	6,03%	6,67%	7,30%	8,25%	3,81%	6,35%	4,76%	6,67%	10,48%	8,25%	3,81%	4,44%	3,81%	6,25%

Udział rodzin korzystających z pomocy GOPS z powodu niepełnosprawności w miejscowości w stosunku do liczby rodzin korzystających z pomocy GOPS w miejscowości	30,00%	25,33%	17,14%	27,14%	24,71%	33,82%	27,08%	25,00%	27,78%	27,27%	26,92%	34,74%	37,14%	16,00%	26,92%	35,29%	27,93%
wskaźnik depopulacji obszaru zdegradowanego (roczny ubytek liczby ludności w stosunku do liczby ludności obszaru miejscowości – średnia z przestrzeni ostatnich trzech lat, liczba ludności na początku roku bazowego = 100%)	0,12	0,07	0,01	0,08	0,11	0,04	0,10	0,04	0,03	0,01	0,11	0,07	0,04	0,12	0,03	0,03	0,06
liczba ludności w wieku 60+ - dane za 2014 r.	398	130	43	226	158	146	271	132	193	189	528	302	139	362	49	90	210
Udział ludności w wieku 60+ w ogólnej liczbie mieszkańców miejscowości	14,53%	9,26%	15,93%	13,98%	9,41%	12,56%	11,17%	13,51%	12,94%	17,58%	16,14%	14,44%	13,24%	13,67%	9,42%	13,37%	13,37%
Odsetek osób w wieku 60+ w skali gminy z poszczególnych miejscowości	11,86%	3,87%	1,28%	6,73%	4,71%	4,35%	8,08%	3,93%	5,75%	5,63%	15,73%	9,00%	4,14%	10,79%	1,46%	2,68%	6,25%
wyniki z egzaminów klasy 6 szkoły podstawowej	61,00%	58,00%	55,00%	67,00%	59,00%	57,00%	62,00%	55,00%	55,00%	63,00%	71,00%	63,00%	73,00%	67,00%	58,00%	73,00%	67
wyniki egzaminów klasy 3 gimnazjum - dane za 2016 r.	62,40%	57,50%	46,30%	67,70%	57,50%	62,40%	56,40%	46,30%	46,30%	56,80%	67,70%	60,80%	46,30%	56,80%	57,50%	56,80%	57,7
liczba stałych wydarzeń kulturalnych w roku	1	7	0	3	2	1	2	0	1	1	4	2	3	4	0	3	2,1
Odsetek imprez z gminy odbywających się w poszczególnych miejscowościach	2,94%	20,59%	0,00%	8,82%	5,88%	2,94%	5,88%	0,00%	2,94%	2,94%	11,76%	5,88%	8,82%	11,76%	0,00%	8,82%	6,25
Liczba zespołów artystycznych w poszczególnych miejscowościach	0	2	0	4	2	2	2	0	2	2	5	3	2	1	0	0	1,7
Odsetek zespołów artystycznych z poszczególnych miejscowości w skali gminy	0,00%	7,41%	0,00%	14,81%	7,41%	7,41%	7,41%	0,00%	7,41%	7,41%	18,52%	11,11%	7,41%	3,70%	0,00%	0,00%	6,25
Liczba członków zespołów artystycznych w poszczególnych miejscowościach	0	50	0	72	77	46	75	0	43	32	138	112	20	50	0	0	44,7

Liczba klubów sportowych w poszczególnych miejscowościach	2	1	0	1	0	1	1	0	1	0	6	1	1	3	0	0	1,1
Liczba kół gospodyń wiejskich poszczególnych miejscowościach	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0,9
Liczba stowarzyszeń w poszczególnych miejscowościach	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	0	0	0,25
Frekwencja w wyborach samorządowych w 2015 r.	60,80%	48,06%	60,89%	55,73%	53,62%	58,16%	58,59%	60,89%	60,89%	65,00%	56,58%	61,16%	55,42%	53,43%	57,27%	60,28%	57,59%

Tabela 3 Wskaźniki dotyczące czynników społecznych Gminy (źródło: dane Urzędu Gminy Grybów).

Patrząc na dane znajdujące się w tabeli 1, można powiedzieć, że miejscowościami, które najbardziej borykają się w problemami społecznymi są Florynka i Biała Niżna. Porównując wyniki tych sołectw w stosunku do średniej, w przypadku Florynki pojawiły się dwadzieścia cztery kryzysowe stany na trzydzieści dziewięć możliwych. Tuż za Florynką znajduje się Biała Niżna, gdzie negatywne zjawiska zaobserwowano dwadzieścia trzy razy. Dalsza kolejność to: Kąclowa (21), Siołkowa (21), Wawrzka (21), Chodorowa (20), Krużłowa Wyżna (20), Polna (20), Stara Wieś (20), Stróże (20), Gródek (19), Krużłowa Niżna (19), Wyskitna (18), Cieniawa (15), Binczarowa (14), Ptaszkowa (13). W całej Gminie znaleźć można obszar, który charakteryzuje się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych i wymaga rewitalizacji.

Władze Gminy wyszczególniły wskaźniki społeczne, które według ich wiedzy i doświadczenia stanowią istotną rolę w procesie przywracania do życia kryzysowych obszarów. Analizując wartości wskaźników z tabeli powyżej określono brak lub występowanie problemu (wraz z jego nasileniem) według klucza: 0 – brak problemu, 1 – jest problem o słabym nasileniu, 2 – jest problem o dużym nasileniu. Wartość „0” przyznano jednostkom referencyjnym (sołectwom) gdzie wartość danego wskaźnika był a na poziomie lepszym niż średnia dla całej gminy. Następnie określono średnią wartość danego wskaźnika dla jednostek referencyjnych, gdzie stwierdzono występowanie problemu. Wartości na gorszym poziomie pozwoliły zidentyfikować problem o dużym nasileniu, a na lepszym poziomie – problem o słabym nasileniu. W uzgodnieniu z pracownikami Urzędu Gminy w Grybowie przyznano (w ostatniej kolumnie poniższej tabeli) wagi punktowe poszczególnym wskaźnikom. Mnożąc te wagi przez wcześniej uzyskaną wartość nasilenia problemu uzyskano ostateczną wartość badanych wskaźników, co obrazuje poniższa tabela.

Czynniki społeczne w przeliczeniu na wagi punktowe																	
Wskaźnik (dane za 2015 rok)	Biała Niżna	Binczarowa	Chodorowa	Cieniawa	Florynka	Gródek	Kąclowa	Krużłowa Niżna	Krużłowa Wyżna	Polna	Ptaszkowa	Siołkowa	Stara Wieś	Stróże	Wawrzka	Wyskitna	WAGA
Udział bezrobotnych z poszczególnych miejscowości Gminy Grybów w ogólnej liczbie bezrobotnych z gminy	10	0	0	5	5	0	5	0	0	0	10	5	0	10	0	0	5
Poziom bezrobocia wśród kobiet (udział bezrobotnych kobiet w liczbie bezrobotnych w miejscowości)	5	10	0	10	0	5	10	5	0	0	0	5	0	10	5	0	5
Odsetek bezrobotnych korzystających z GOPS z gminy w poszczególnych miejscowościach	10	0	0	0	5	0	10	0	0	5	10	5	0	10	0	0	5
poziom korzystania z pomocy GOPS (liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS w miejscowości w stosunku do liczby gospodarstw domowych w miejscowości)	0	5	5	0	5	5	0	5	5	5	0	0	5	0	10	5	5
Odsetek rodzin korzystających z pomocy GOPS z gminy w poszczególnych miejscowościach	10	5	0	0	5	0	10	0	5	0	5	10	0	5	0	0	5
poziom ubóstwa i wykluczenia -udział rodzin korzystających z pomocy GOPS z powodu ubóstwa w miejscowości w stosunku do liczby gospodarstw domowych w miejscowości)	0	2	4	2	0	2	2	2	2	4	0	0	2	0	4	0	2
Odsetek rodzin korzystających z pomocy GOPS z powodu ubóstwa z gminy w poszczególnych miejscowościach	5	5	0	5	0	0	10	0	10	10	0	5	5	10	0	0	5

udział rodzin korzystających z pomocy GOPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w miejscowości w stosunku do liczby gospodarstw domowych w miejscowości)	0	2	4	0	2	4	2	2	2	0	0	0	2	0	4	0	2
Udział rodzin korzystających z pomocy GOPS z powodu niepełnosprawności w miejscowości w stosunku do liczby rodzin korzystających z pomocy GOPS w miejscowości	3	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	6	6	0	0	6	3
liczba ludności w wieku 60+ - dane za 2014 r.	8	0	0	4	0	0	4	0	0	0	8	4	4	8	0	0	4
Udział ludności w wieku 60+ w ogólnej liczbie mieszkańców miejscowości	5	0	10	5	0	0	0	5	0	10	10	5	0	5	0	5	5
Odsetek osób w wieku 60+ w skali gminy z poszczególnych miejscowości	10	0	0	5	0	0	5	0	0	0	10	5	0	10	0	0	5
wyniki z egzaminów klasy 6 szkoły podstawowej	3	6	6	3	6	6	3	6	6	3	0	3	0	3	6	0	3
wyniki egzaminów klasy 3 gimnazjum - dane za 2016 r.	0	3	6	0	3	0	3	6	6	3	0	0	6	3	3	3	3
Liczba kół gospodyń wiejskich poszczególnych miejscowościach	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Frekwencja w wyborach samorządowych w 2015 r.	0	4	0	2	4	0	0	0	0	0	2	0	2	4	2	0	2
SUMA	69	43	35	41	35	25	64	31	36	40	55	53	28	79	34	19	60

Tabela 4 Czynniki społeczne przeliczeniu na wagi punktowe(opracowanie własne na podstawie: źródło: Diagnoza wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Grybów).

Po analizie za pomocą klucza, Biała Niżna oraz Stróże to obszary charakteryzujące się dużym nasileniem problemów społecznych, zwłaszcza, jeżeli mówi się o bezrobociu, czy korzystaniu ze świadczeń GOPS.

Aby można było wyznaczyć obszar zdegradowany, należy opierać się nie tylko na zjawiskach społecznych. Tabela poniżej, prezentuje wskaźniki poszczególnych sołectw w zakresie koncentracji problemów technicznych.

Wskaźnik	Biała Niżna	Binczarowa	Chodorowa	Cieniawa	Florynka	Gródek	Kąclowa	Krużłowa Niżna	Krużłowa Wyzna	Polna	Ptaszkowa	Siołkowa	Stara Wieś	Stróże	Wawrzka	Wyskitna	Średnia dla Gminy
CZYNNIKI TECHNICZNE																	
Liczba nadanych numerów porządkowych nieruchomości w latach 2010 - 2015	117	78	15	88	69	46	101	34	74	26	133	76	55	106	35	19	67
Gęstość dróg gminnych o nawierzchni trwadej w km/km ² (2015 r.)	3,09	8,87	0,67	0,9	2,06	0,96	1,67	0,77	2,28	1,56	4,24	0,88	1,44	2,52	2,9	2,15	1,72
Gęstość dróg gminnych o nawierzchni ulepszonej w km/km ² (2015 r.)	5,23	11,29	0,94	1,88	2,82	3,15	3,92	1,47	3,42	2,33	10,45	2,42	1,66	3,45	3,86	2,86	3,23
Odsetek wyremontowanych dróg w miejscowości - dane za 2015 r.	14,81%	19,35%	25,00%	14,29%	11,76%	4,69%	5,88%	13,04%	19,05%	14,29%	9,21%	16,67%	22,22%	20,00%	11,76%	14,29%	12,61%
Długość sieci kanalizacyjnej w km (2015 r.)	33	0	0	13	0	0	0	0	0	0	20	0	0	34	0	1	6,3
Odsetek mieszkańców z poszczególnych miejscowości zaoptrywanych siecią kanalizacyjną (2015 r.)	66%	0%	0%	11%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	15%	0%	0%	79%	0%	19%	11,90%
Długość sieci wodociągowej w km w 2015 r.	4,8	0	2,5	0	0	0	0	14,5	15,5	0	10,5	31,5	16,2	4,4	0	0	6,2
Odsetek mieszkańców z poszczególnych miejscowości zaopatrywanych siecią wodociągową komunalną	9%	0%	10%	0%	0%	0%	0%	39%	41%	0%	14%	58%	46%	6,50%	0%	0%	14%

Tabela 5 Wskaźniki dotyczące czynników technicznych Gmin(źródło: dane Urzędu Gminy Grybów).

Jak widać, w każdej miejscowości występuje koncentracja problemów związanych między innymi ze stanem dróg, brakiem kanalizacji i wodociągów, czy zastojem w zakresie budownictwa. Tak jak poprzednio, Władze Gminy przeprowadziły analizę wyników - określono brak lub występowanie problemu (wraz z jego nasileniem) według klucza: 0 –brak problemu, 1 –jest problem o słabym nasileniu, 2 –jest problem o dużym nasileniu. Wartość „0” przyznano jednostkom referencyjnym (sołectwom) gdzie wartość danego wskaźnika był a na poziomie lepszym niż średnia dla całej gminy. Następnie określono średnią wartość danego wskaźnika dla jednostek referencyjnych, gdzie stwierdzono występowanie problemu. Wartości na gorszym poziomie pozwoliły zidentyfikować problem o dużym nasileniu, a na lepszym poziomie – problem o słabym nasileniu. W uzgodnieniu z pracownikami Urzędu Gminy w Grybowie przyznano (w ostatniej kolumnie poniższej tabeli) wagi punktowe poszczególnym wskaźnikom. Mnożąc te wagi przez wcześniej uzyskaną wartość nasilenia problemu uzyskano ostateczną wartość badanych wskaźników, co obrazuje poniższa tabela.

Czynniki techniczne w przeliczeniu na wagi punktowe																	
Wskaźnik	Biała Niżna	Binczarowa	Chodorowa	Cieniawa	Florynka	Gródek	Kąclowa	Krużłowa Niżna	Krużłowa Wyżna	Polna	Ptaszkowa	Siołkowa	Stara Wieś	Stroże	Wawrzka	Wyskitna	WAGA
Gęstość dróg gminnych o nawierzchni ulepszonej w km/km ² (2015 r.)	0	0	4	4	2	2	0	4	0	2	0	2	4	0	0	2	2
Odsetek wyremontowanych dróg w miejscowości - dane za 2015 r.	0	0	0	0	2	4	4	0	0	0	2	0	0	0	2	0	2
Długość sieci kanalizacyjnej w km (2015 r.)	0	2	2	0	2	2	2	2	2	2	0	2	2	0	2	0	2
Odsetek mieszkańców z poszczególnych miejscowości zaopatrywanych siecią kanalizacyjną (2015 r.)	0	2	2	0	2	2	2	2	2	2	0	2	2	0	2	0	2
Długość sieci wodociągowej w km w 2015 r.	2	4	2	4	4	4	4	0	0	4	0	0	0	2	4	4	2
Odsetek mieszkańców z zaopatrywanych siecią wodociągową komunalną	2	4	2	4	4	4	4	0	0	4	2	0	0	2	4	2	4
RAZEM	4	12	12	12	16	18	16	8	4	14	4	6	8	4	14	10	14

Tabela 6 Czynniki techniczne w przeliczeniu na wagi punktowe (opracowanie własne na podstawie: źródło: Diagnoza wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Grybów)

W tym przypadku głównymi sołectwami z koncentracją zjawisk kryzysowych w obszarze technicznym są: Gródek, Kąclowa i Florynka. W tych przypadkach można powiedzieć, że brak kanalizacji, wodociągu oraz dobrej nawierzchni dróg znacznie obniża poziom życia mieszkańców. Jak się to wszystko ma do czynników przestrzenno –funkcjonalnych obrazuje tabela 7.

Wskaźnik	Biała Niżna	Binczarowa	Chodorowa	Cieniawa	Florynka	Gródek	Kąclowa	Krużłowa Niżna	Krużłowa Wyżna	Polna	Ptaszkowa	Siołkowa	Stara Wieś	Stróże	Wawrzka	Wyskitna	Średnia dla Gminy
CZYNNIKI PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE																	
Liczba placówek opieki zdrowotnej i społecznej	1	0	0	1	4	0	0	0	4	0	3	0	0	9	0	0	1,4
liczba publicznych obiektów kultury w poszczególnych miejscowościach	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1
liczba i stan infrastruktury sportowej ilość obiektów x ocena (0-brak, 1-jest, ale o złym stanie technicznym, 2 - jest w dobrym stanie technicznym)	1 sporty zimowe	0	0	1 sporty zimowe	0	0	0	0	0	0	1 sporty zimowe	0	0	0	0	0	

Tabela 7 Wskaźniki dotyczące czynników przestrzenno-funkcjonalnych Gminy(źródło: dane Urzędu Gminy Grybów).

Z powyższych danych wynika, że Chodorowa, Krużłowa Niżna, Wawrzka i Wyskitna mają skumulowane problemy przestrzenno-funkcjonalne. Wiążą się one z brakiem wystarczającej liczby placówek opieki zdrowotnej, obiektów kultury czy aktywności sportowej. Po przeprowadzeniu analizy z wykorzystaniem klucza i punktów wagowych w taki sam sposób jak poprzednio, uzyskano następujące dane.

Czynniki przestrzenno-funkcjonalne w przeliczeniu na wagi punktowe																	
Wskaźnik	Biała Niżna	Binczarowa	Chodorowa	Cieniawa	Florynka	Gródek	Kąclowa	Krużłowa Niżna	Krużłowa Wyżna	Polna	Ptaszkowa	Siołkowa	Stara Wieś	Stróże	Wawrzka	Wyskitna	WAGA
Liczba placówek opieki zdrowotnej i społecznej	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	0	1	1	0	1	1	1
liczba publicznych obiektów kultury w poszczególnych miejscowościach	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1
liczba i stan infrastruktury sportowej ilość obiektów x ocena (0-brak, 1-jest, ale o złym stanie technicznym, 2 - jest w dobrym stanie technicznym)	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1
RAZEM	2	2	3	1	1	2	2	3	1	2	0	2	2	2	3	3	3

Tabela 8 Czynniki przestrzenno-funkcjonalne w przeliczeniu na wagi punktowe (opracowanie własne na podstawie: źródło: Diagnoza wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Grybów).

Po przeliczeniu wyników za pomocą klucza, dane pokryły się ze wskaźnikami z tabeli 5. Chodorowa, Krużłowa Niżna, Wawrzka oraz Wyskitna, w zakresie kumulacji zjawisk negatywnych związanych z czynnikami przestrzenno-funkcjonalnymi wykazują się dominacją w porównaniu do pozostałych sołectw. Wydaje się, że istotną kwestią jest umiejscowienie placówek opieki zdrowotnej czy obiektów kulturowych w miejscowościach większych oraz o większej liczbie mieszkańców.

Mówiąc o kolejnych czynnikach branych pod uwagę przy diagnozie i wyznaczaniu obszarów zdegradowanych i rewitalizowanych, warto nakreślić sytuację gospodarczą gminy. Tabela 7 prezentuje wskaźniki w zakresie aktywności gospodarczej, czy liczbie przedsiębiorstw na danym obszarze.

Wskaźnik	Biała Niżna	Binczarowa	Chodorowa	Cieniawa	Florynka	Gródek	Kąclowa	Krużłowa Niżna	Krużłowa Wyżna	Polna	Ptaszkowa	Siołkowa	Stara Wieś	Stróże	Wawrzka	Wyskitna	Średnia dla Gminy
CZYNNIKI GOSPODARCZE																	
niski wskaźnik aktywności gospodarczej (zarejestrowana aktywna działalność gosp. ogółem w stosunku do liczby ludności obszaru miejscowości) - dane za 2016 r.	4,8	5,4	4,1	4,4	5,4	7,3	5,2	5,9	5,4	2,9	3,8	5,0	3,2	5,4	5,6	3,6	4,9
Odsetek podmiotów gospodarczych z gminy zarejestrowanych w poszczególnych miejscowościach - dane za 2016 rok	10,83%	6,23%	0,90%	5,82%	7,47%	6,97%	10,25%	4,76%	6,64%	2,54%	10,09%	8,61%	2,79%	11,73%	2,38%	1,97%	6,25%
Liczba mikro - przedsiębiorstw zarejestrowanych na 1000 mieszkańców danej miejscowości - dane za 2014 rok	67,73	61,14	37,31	50,19	64,94	76,72	57,61	59,86	69,37	33,87	47,52	61,33	37,36	58,11	46,37	40,31	56,83
liczba terenów inwestycyjnych występujących w poszczególnych miejscowościach	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabela 9 Wskaźniki dotyczące czynników gospodarczych Gminy (źródło: dane Urzędu Gminy Grybów).

Problemem, który jest obecny na obszarze całej Gminy jest brak terenów inwestycyjnych. W żadnej miejscowości nie zanotowano obszaru, który stanowić by mógł miejsce inwestycji. Powiązane jest to na pewno ze specyfiką powierzchni gminy, na której przeważają użytki rolne i łąki. Niski wskaźnik aktywności gospodarczej, odsetek podmiotów gospodarczych i przedsiębiorstw charakteryzuje Chodorową, Cieniawę, Polną, Starą Wieś i Wyskitną. Na obszarze tych sołectw występuje kumulacja tych problemów. Poniżej przedstawiono dane w oparciu o analizę punktową przeprowadzoną przez Władze Gminy, tak jak miało to we wcześniejszej części tego dokumentu.

Czynniki gospodarcze w przeliczeniu na wagi punktowe																	
Wskaźnik	Biała Niżna	Binczarowa	Chodorowa	Cieniawa	Florynka	Gródek	Kąclowa	Krużłowa Niżna	Krużłowa Wyżna	Polna	Ptaszkowa	Siolkowa	Stara Wieś	Stróże	Wawrzka	Wyskitna	WAGA
niski wskaźnik aktywności gospodarczej (zarejestrowana aktywna działalność gosp. ogółem w stosunku do liczby ludności obszaru miejscowości) - dane za 2016 r.	4	0	4	4	0	0	0	0	0	8	8	0	8	0	0	8	4
Odsetek podmiotów gospodarczych z gminy zarejestrowanych w poszczególnych miejscowościach - dane za 2016 rok	0	3	6	3	0	0	0	3	0	6	0	0	6	0	6	6	3
Liczba mikro - przedsiębiorstw zarejestrowanych na 1000 mieszkańców danej miejscowości - dane za 2014 rok	0	0	6	3	0	0	0	0	0	6	3	0	6	0	3	6	3
liczba terenów inwestycyjnych występujących w poszczególnych miejscowościach	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
RAZEM	5	4	17	11	1	1	1	4	1	21	12	1	21	1	10	21	11

Tabela 10 Czynniki gospodarcze w przeliczeniu na wagi punktowe (opracowanie własne na podstawie: źródło: Diagnoza wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Grybów).

Po przeliczeniu wagi punktów widać, że obszary problemowe się pokrywają. W dalszym ciągu sytuacja gospodarcza sołectw Polna, Stara Wieś i Wyskitna jest najbardziej niepokojąca.

Ostatnim czynnikiem w tej analizie będzie czynnik środowiskowy. Poniżej w tabeli 9 skupiono się na sytuacji środowiskowej sołectw. Wiąże się ona z liczbą osuwisk aktywnych i nieaktywnych działających na danym obszarze, występowaniem zanieczyszczeniem powietrza, azbestem pozostałym do unieszkodliwienia oraz liczbą zainstalowanych kolektorów słonecznych.

Wskaźnik	Biała Niżna	Binczarowa	Chodorowa	Cieniawa	Florynka	Gródek	Kąclowa	Krużłowa Niżna	Krużłowa Wyżna	Polna	Praszkowa	Siołkowa	Stara Wieś	Stróże	Wawrzka	Wyskitna	Średnia dla Gminy
CZynniki Środowiskowe																	
liczba osuwisk (aktywnych i nieaktywnych) w miejscowości	18	28	1	20	42	40	48	6	8	9	30	18	12	27	15	9	20,7
odsetek zainstalowanych kolektorów słonecznych w skali gminy	11,70%	5,34%	0,62%	7,80%	6,57%	3,08%	6,37%	5,13%	6,16%	3,70%	12,11%	10,47%	4,31%	12,94%	1,44%	2,26%	6,25
masa wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia	154 110	179 036	30 657	176 440	241 998	170 995	158 928	70 895	242 605	150 403	876 126	227 997	239 690	139 810	120 703	107 888	205 518
występowanie zagrożeń zanieczyszczenia powietrza (0 - brak zagrożenia, 1 - jest zagrożenie)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Tabela 11 Wskaźniki dotyczące czynników środowiskowych Gminy(źródło: dane Urzędu Gminy Grybów).

Jeżeli mowa o zanieczyszczeniu powietrza, to tak jak w przypadku całego województwa małopolskiego, problem jest poważny. Na całym obszarze gminy zanotowano zagrożenie zanieczyszczenia powietrza. Ponadto w każdym sołectwie występuje jakieś zjawisko kryzysowe w tej kwestii. Binczarowa, Florynka, Gródek, Kąclowa i Ptaszkowa borykają się z osuwiskami. Stara Wieś, Siołkowa, Ptaszkowa, Krużłowa Wyżna i Florynka posiadają większą niż pozostałe sołectwa masę wyrobów azbestowych do unieszkodliwienia. Jeżeli zwróci się uwagę na montaż kolektorów słonecznych, to większą część gminy charakteryzuje deficyt w tym zakresie. Zestawiając wskaźniki w oparciu o analizę Władz Gminy widać następujące wyniki:

Czynniki środowiskowe w przeliczeniu na wagi punktowe																	
Wskaźnik	Biała Niżna	Binczarowa	Chodorowa	Cieniawa	Florynka	Gródek	Kąclowa	Krużłowa Niżna	Krużłowa Wyżna	Polna	Ptaszkowa	Siołkowa	Stara Wieś	Stróża	Wawrzka	Wyskitna	WAGA
liczba osuwisk (aktywnych i nieaktywnych) w miejscowości	0	2	0	0	4	4	4	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2
odsetek zainstalowanych kolektorów słonecznych w skali gminy	0	2	4	0	0	4	0	2	2	2	0	0	2	0	4	4	2
masa wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia	0	0	0	0	3	0	0	0	3	0	6	3	3	0	0	0	3
występowanie zagrożeń zanieczyszczenia powietrza (0 - brak zagrożenia, 1 - jest zagrożenie)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
RAZEM	1	5	5	1	8	9	5	3	6	3	9	4	6	1	5	5	8

Tabela 12 Czynniki społeczne w przeliczeniu na wagi punktowe (opracowanie własne na podstawie: źródło: Diagnoza wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Grybów).

Z powyższego zestawienia wynika, że obszarem najbardziej zagrożonym i kryzysowym, jeżeli mowa o środowiskowych czynnikach jest Ptaszkowa, Gródek i Florynka. Na tych terenach występuje największe skumulowanie zjawisk stwarzających zagrożenie dla środowiska.

Zestawiając ze sobą wyniki ogólne poszczególnych stref, opierając się na szesnastu sołectwach Gminy Grybów, uzyskać można poniższe dane zbiorcze.

Sołectwo	Skumulowana ilość obszarów problemowych w poszczególnych miejscowościach Gminy Grybów z uwzględnieniem ich skali i wag					
	społeczne	techniczne	przestrzenno-funkcjonalne	gospodarcze	środowiskowe	RAZEM
Biała Niżna	69	4	2	5	1	81
Binczarowa	43	12	2	4	5	66
Chodorowa	35	12	3	17	5	72
Cieniawa	41	16	1	11	1	66
Florynka	35	18	1	1	8	61
Gródek	25	16	2	1	9	55
Kąclowa	64	8	2	1	5	88

Krużłowa Niżna	31	4	3	4	3	49
Krużłowa Wyżna	36	14	1	1	6	48
Polna	40	4	2	21	3	80
Ptaszkowa	55	6	0	12	9	80
Siołkowa	53	8	2	1	4	66
Stara wieś	28	4	2	21	6	65
Stróże	79	14	2	1	1	87
Wawrzka	34	10	3	10	5	66
Wyskitna	19	14	3	21	5	58

Tabela 13 Skumulowana ilość obszarów problemowych w poszczególnych miejscowościach Gminy Grybów z uwzględnieniem ich skali i wag (źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Diagnozy wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Grybów).

Jak widać w tabeli powyżej, najwięcej obszarów kryzysowych znajduje się na terenie sołectw Biała Niżna, Kąclowa, Polna, Ptaszkowa oraz Stróże. Cechuje te obszary przede wszystkim kumulacja negatywnych zjawisk społecznych, ponadto występują na ich terenie również problemy techniczne, gospodarcze czy środowiskowe. Po przeanalizowaniu danych w zakresie stref życia mieszkańców Uchwałą numer XXI/194/2017 Rada Gminy Grybów wyznaczyła obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. Wzięto pod uwagę diagnozę ogólną gminy, uwagi zgłaszane podczas konsultacji społecznych, a także sugestie mieszkańców i innych osób zainteresowanych rewitalizacją gminy, które zgłaszały telefonicznie, czy podczas wizyty w urzędzie gminy. Istotną rolę odegrała też możliwość realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w poszczególnych miejscowościach oraz ich oddziaływanie na pozostałe obszary zdegradowane. Władze Gminy Grybów mając na uwadze możliwość prowadzenia działań rewitalizacyjnych, skalę ich oddziaływania i wpływ na pozostały obszar zdegradowany do objęcia programem rewitalizacji wyznaczyły obszar Białej Niżnej oraz Stróż.

Określając obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji należy przestrzegać warunków, o których mowa w Ustawie o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku, tzn. obszar może być podzielony na podobszary ponadto, teren objęty rewitalizacją nie może być większy niż 20 % powierzchni gminy, a także nie może zamieszkiwać go więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Wyznaczony obszar rewitalizacji spełnia wyżej wymienione kryteria.

Sołectwo/miejscowość	Liczba mieszkańców	Powierzchnia w km²
Biała Niżna	2740	9,37
Binczarowa	1404	13,28
Chodorowa	270	2,48
Cieniawa	1617	9,23
Florynka	1679	18,74
Gródek	1162	15,57
Kąclowa	2427	14,24
Krużłowa Niżna	977	5,26
Krużłowa Wyżna	1491	7,71
Polna	1075	6,6
Ptaszkowa	3271	18,16
Siołkowa	2091	9,05

Stara wieś	1050	7,53
Stróże	2648	7,45
Wawrzka	520	4,14
Wyskitna	673	4,19
Razem:	25095	153,01

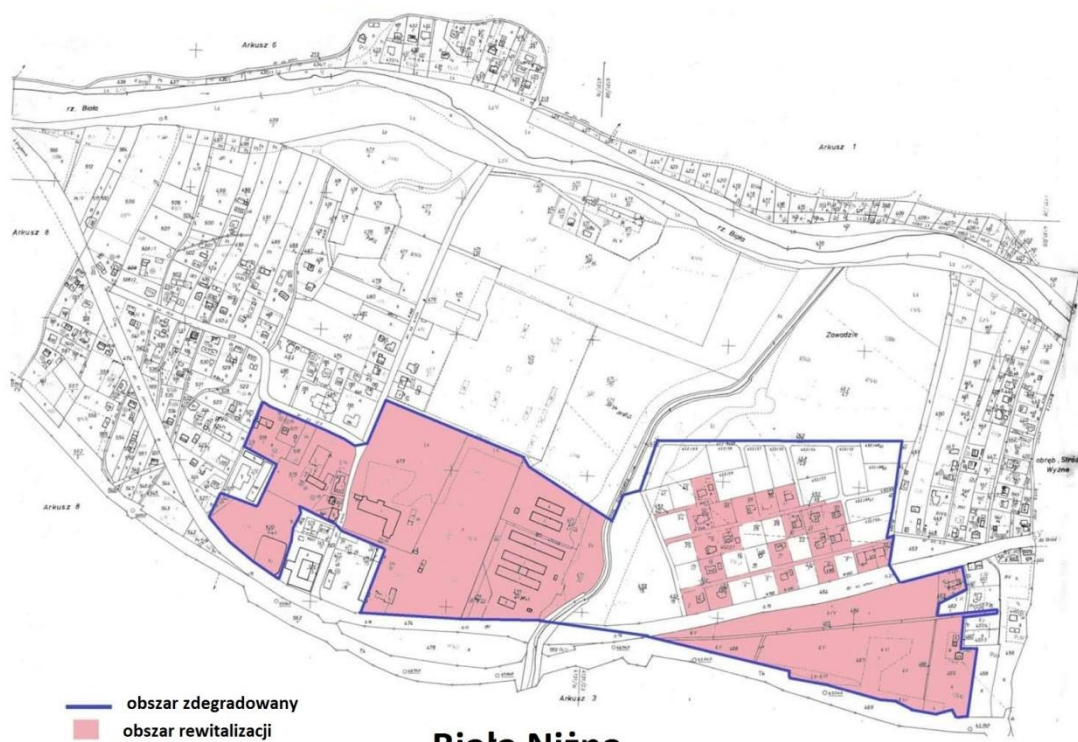
Tabela 14 Liczba mieszkańców Gminy Grybów w podziale na sołectwa stan na dzień 31 grudnia 2015 r. (opracowanie własne na podstawie: źródło: Dane Urzędu Gminy Grybów)

Procentowy udział obszaru rewitalizacji oraz jego mieszkańców w stosunku do całej Gminy	
Powierzchnia całej Gminy w km ²	153,01
Powierzchnia rewitalizacji w Stróżach w km ²	7,45
Powierzchnia rewitalizacji w Białej Niżnej w km ²	9,37
Razem Biała Niżna i Stróże w km ²	16,82
Procent powierzchni rewitalizacji w porównaniu do całej Gminy	10,99%
Liczba mieszkańców Gminy	25095
Liczba mieszkańców miejscowości Biała Niżna objętych rewitalizacją	2740
Liczba mieszkańców miejscowości Stróże objętych rewitalizacją	2648
Razem Biała Niżna i Stróże	5388
Procent mieszkańców obszaru rewitalizacji Białej Niżnej i Stróż w porównaniu do całej Gminy	21,47 %

Tabela 15 Procentowy udział obszaru rewitalizacji oraz jego mieszkańców w stosunku do całej Gminy (opracowanie własne).

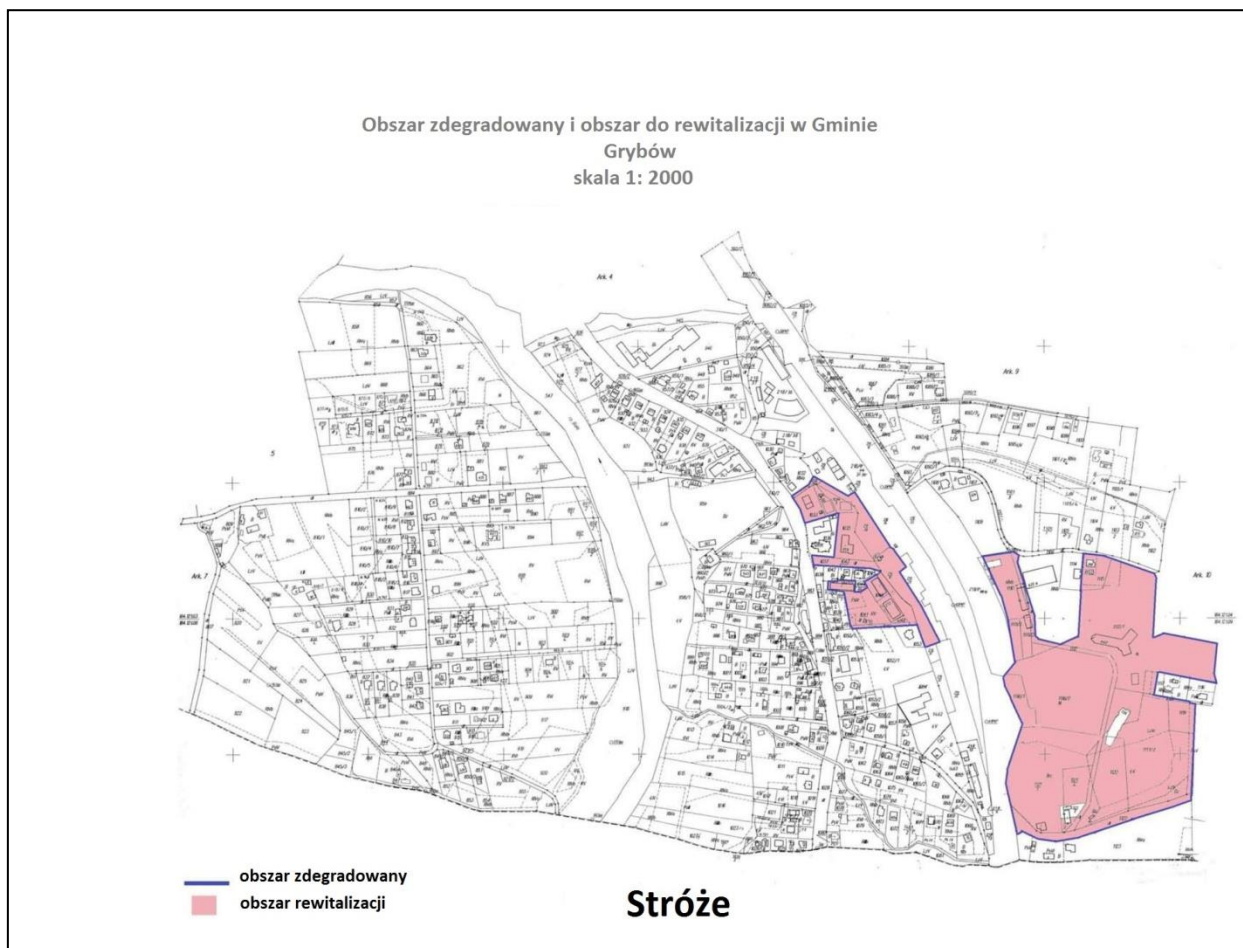
Powierzchnia Gminy Grybów zajmuje teren 153, 01 km², obszar rewitalizacji to 16,82 km², co stanowi 10,99 % powierzchni Gminy Grybów. Liczba mieszkańców Gminy wynosi 25095, a terenu rewitalizacji 5388, jest to 21, 47% ludności całej Gminy. Poniżej zaprezentowano mapę określającą obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Grybów.

Obszar zdegradowany i obszar do rewitalizacji w Gminie Grybów
skala 1: 2000

Biała Niżna

Mapa 2 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Grybów – Biała Niżna

Mapa 3 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Grybów – Stróże

2.3. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji

Obszar Biała Niżna

Obszar ten leży w dolinie rzeki Biała, od której pochodzi nazwa tej miejscowości. W centrum wsi znajduje się stary dworek, przekazany w testamencie przez hrabinę Kontancję Stadnicką, a który obecnie pełni funkcję klasztoru sióstr Dominikanek- jest jednym z cenniejszych zabytków gminy. Na terenie Białej Niżnej znajdują się dwa największe zakłady w gminie: ZSB „Stolbud” Grybów i Spółdzielnia Inwalidów „Karpaty”. Przez miejscowość prowadzi droga wojewódzka Krynica – Tarnów. Wieś graniczy z miejscowościami: Grybów, Siołkowa, Stróże, Gródek oraz Chodorowa.

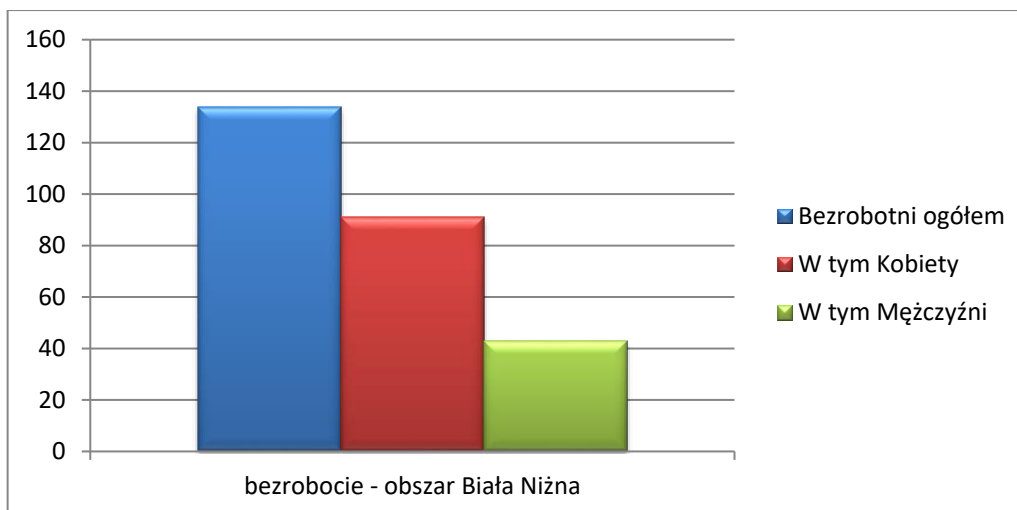
Sfera społeczna

W Białej Niżnej mieszka 2740 osób. W tabeli nr 14 zawarto istotne dane statystyczne odnoszące się do sytuacji społecznej obszaru.

Wskaźnik (dane za rok 2015)	Biała Niżna	Gmina	% w stosunku do całej Gminy
Liczba ludności	2740	25095	10,92
Ludność w wieku 60+	398	3356	11,86
Bezrobotni ogółem	134	1104	12,14
Bezrobotne kobiety	91	730	12,47
Bezrobotni mężczyźni	43	374	11,50
Liczba długotrwale bezrobotnych	71	633	11,22
Liczba bezrobotnej młodzieży (do 25 r.ż)	14	143	9,79
Liczba bezrobotnych korzystających z GOPS	30	284	10,56
Liczba rodzin korzystających z GOPS	120	1128	10,64
Liczba rodzin korzystających z GOPS z powodu ubóstwa	52	715	7,27
Liczba rodzin korzystających z GOPS z powodu bezradności wychowawczo-opiekuńczej	15	189	7,94
Liczba rodzin korzystających z GOPS z powodu niepełnosprawności	36	315	11,43
Liczba przeszkoli	1	19	5,26
Liczba Szkół Podstawowych	1	15	6,67
Liczba Gimnazjum	1	7	14,29
Średni wynik uczniów SP w teście 6 klasy	61	67	91,04
Średni wynik uczniów w teście 3 klasy gimnazjum	62,4	57,7	108,15
Liczba Bibliotek	1	10	10,00
Liczba kół gospodyń wiejskich	1	14	7,14
Liczba zespołów artystycznych	0	27	0,00
Liczba NGO	3	38	7,89
Liczba klubów sportowych	2	18	11,11
Liczba imprez organizowanych na obszarze	1	34	2,94
Frekwencja podczas wyborów prezydenckich	67,26	66,89	100,55
Frekwencja podczas wyborów parlamentarnych	33,20	29,68	111,86
Frekwencja podczas wyborów samorządowych	60,8	57,59	105,57

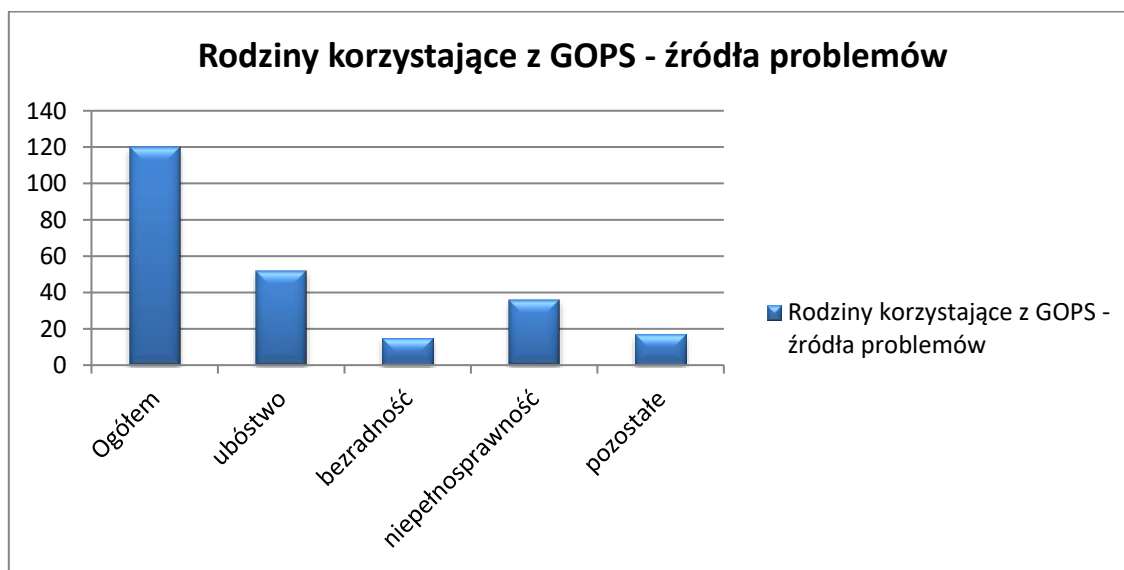
Tabela 16 Sytuacja społeczna obszaru Biała Niżna (opracowanie własne na podstawie: źródło: dane Urzędu Gminy).

Jeżeli mowa o osobach niepracujących- bezrobotnych, które są zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie pracy- kobiety przeważają w rejestrze osób bezrobotnych. Jest to zauważalne w skali całej gminy. Długotrwale bezrobotni zamieszkujący teren Białej Niżnej stanowią ponad 50% procent ogółu bezrobotnych tej miejscowości, a młodzież do 25 roku życia ponad 10% ogółu zarejestrowanych. Jest to najwyższy wynik w porównaniu z pozostałymi miejscowościami. Zauważyć można problem długotrwałego bezrobocia oraz ubóstwa i konieczności korzystania z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Obszar ten cechuje niższy niż średnia gminy wynik uzyskany przez uczniów na teście w szóstej klasie. W Białej Niżnej działa tylko jedno koło gospodyń wiejskich, jednak nie ma ani jednego zespołu artystycznego, co może powodować obniżenie życia kulturowego jej mieszkańców. Mimo, że frekwencja wyborach jest dość wysoka, to nie można powiedzieć, że obszar ten charakteryzuje się wysokim poziomem uczestnictwa w życiu publicznym. Na terenie tym w roku 2015 zorganizowano tylko jedną imprezę kulturalną. Aktywność klubów sportowych jest na poziomie 11% w stosunku do całej Gminy. Liczba klubów sportowych na terenie Gminy wynosi 18, a obszarze Białej Niżnej 2.

Wykres 1 Bezrobocie w podziale na płeć na obszarze Biała Niżna (opracowanie własne).

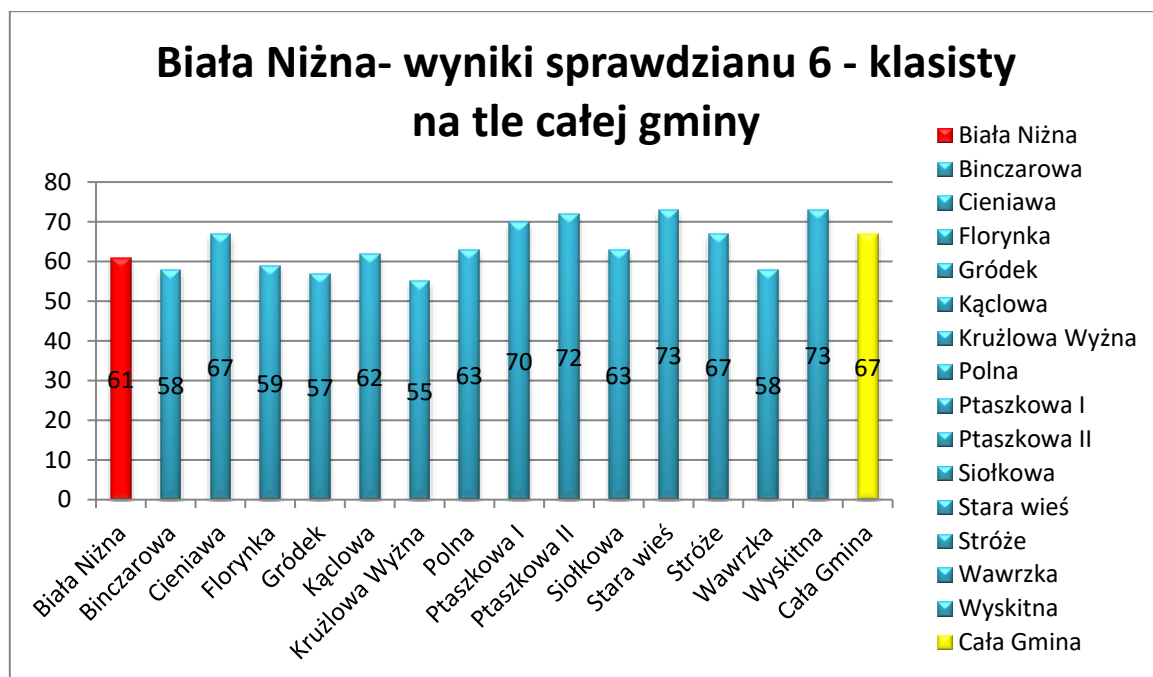
Biała Niżna boryka się z problemami społecznymi, które zmuszają jej mieszkańców do zwrócenia się o pomoc do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Jak widać na wykresie poniżej, sto dwadzieścia rodzin korzysta z tej formy wsparcia.

Wykres 2 Źródła problemów rodzin z Białej Niżnej powodujące konieczność wsparcia z GOPS (opracowanie własne).

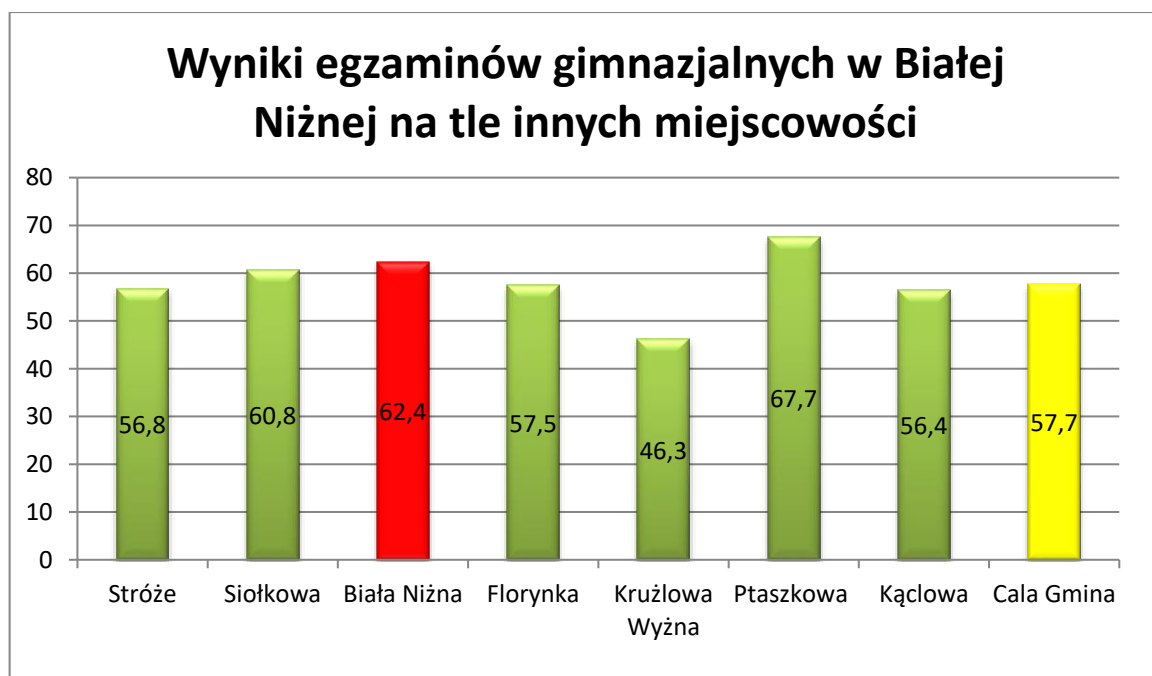
Pięćdziesięcioma dwiema rodzinami korzystającymi ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej kieruje ubóstwo, piętnaście rodzin otrzymuje pomoc z powodu bezzadności opiekuńczo-wychowawczej, a trzydzieści sześć – niepełnosprawności.

W Białej Niżnej znajduje się Zespół Szkolno-Przedszkolny w skład, którego wchodzi Szkoła Podstawowa im. św. Jana Kantego, gimnazjum, przedszkole samorządowe. W przedszkolu działają 4 oddziały, kieruje nimi 4 nauczycieli, w każdym oddziale jest około 20 dzieci. W szkole podstawowej znajduje się 8 oddziałów, liczy ona 142 dzieci i 20 nauczycieli.

Wykres 3 Biała Niżna- wyniki sprawdzianu 6 –klasisty na tle całej gminy (opracowanie własne).

Jak pokazują powyższe dane, wyniki sprawdzianu w szóstej klasie Szkoły Podstawowej im. św. Jana Kmaka w Białej Niżnej są niższe niż średnia gminy. Poniżej widać wynik egzaminów gimnazjalnych uzyskanych przez uczniów Gimnazjum w Białej Niżnej na tle pozostałych miejscowości oraz na tle średniej gminnej.

Wykres 4 Wyniki egzaminów gimnazjalnych w Białej Niżnej na tle innych miejscowości (opracowanie własne).

Zgodnie z danymi uzyskanymi z Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej, uczniowie z Gimnazjum w Białej Niżnej uzyskali wyższy wynik z egzaminów gimnazjalnych niż w niektórych pozostałych szkołach. Także średnia całej gminy jest niższa.

Na terenie Białej Niżnej działają trzy organizacje pozarządowe: Ochotnicza Straż Pożarna w Białej Niżnej, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Spółdzielni Inwalidów „Karpaty” w Białej Niżnej oraz Małopolskie Stowarzyszenie Hodowców Strusi Afrykańskich. Znajduje się tutaj również Koło Gospodyń Wiejskich, które zajmuje się pielęgnowaniem lokalnych tradycji i kulinariów.

Podsumowując można powiedzieć, że głównym problemem społecznym obszaru Biała Niżna jest przede wszystkim bezrobocie, ubóstwo i konieczność związanej z nimi pomocy społecznej.

Strefy Przestrzenno-Funkcjonalna i Techniczna

Biała Niżna leży około 1 kilometra od miasta Grybów. Przez miejscowość przechodzi droga krajowa nr 28 oraz droga wojewódzka nr 981. W okresie zimowym działa tutaj kryte lodowisko, a w sezonie letnim korty tenisowe. Na terenie wsi działa również Dom Pomocy Społecznej, którego organem prowadzącym jest Gmina. Celem działalności DPS jest zapewnienie całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności osobom, które nie mogą samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu i którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy i opieki w miejscu zamieszkania. Z innych form pomocy medycznej (apteka, ośrodek zdrowia) mieszkańcy korzystają z placówek w sąsiednich miejscowościach. Znajduje się tutaj również jeden obiekt hotelowo-noclegowy oraz ścieżka przyrodnicza „Biała Niżna” wyposażona w altanę z miejscem na ognisko, ławeczki oraz tablice informacyjne- długość ścieżki wynosi 4,5 km. Ponadto przebiega tutaj także ścieżka rowerowa o długości 12 km.

Struktura użytkowania gruntów w tej miejscowości przedstawia się następująco:

- a) Użytki rolne: 697,93 ha
- b) Lasy: 116,62 ha
- c) Zadrzewia i zakrzewienia: 47,59 ha
- d) Grunty zabudowane i zurbanizowane: 59,57 ha
- e) Grunty pod wodami: 13,7 ha
- f) Nieużytki: 1,48 ha

W Białej Niżnej działa podziemne ujęcie wody pitnej z wydajnością 7496 m³ (w 2015r.), długość sieci wodociągowej wynosi 4,8 km, z której korzysta 9 % mieszkańców tej miejscowości. Do 2010r. na terenie miejscowości nie było sieci kanalizacyjnej, od tego czasu do 2015 r. powstało 33 km sieci kanalizacyjnej, którą używa 66 % mieszkańców. W latach 2008-2015 zostało uwzględnionych 39 wniosków o przekształcenie terenów rolnych na cele budowlane. Na przełomie lat 2010-2015 zostało nadanych 117 numerów porządkowych dla nieruchomości. Odpady od mieszkańców odbierane są w sposób zorganizowany i selektywny, na podstawie umów zawartych pomiędzy Gminą Grybów, a jednostkami świadczącymi usługi z tego zakresu. Przybliżona liczba obsługiwanych nieruchomości z terenu Białej Niżnej to 625.

Długość dróg gminnych wynosi 54 km, 29 km o nawierzchni twardej i 49 km o nawierzchni ulepszonej. Według danych za 2015 rok, w miejscowości wyremontowano 8 km dróg gminnych.

Głównym problemem Białej Niżnej jest niewystarczająca długość sieci wodociągowej. Tylko 9 % mieszkańców zaopatrywanych jest w sieć komunalną. Jest to niski wynik, jeżeli wziąć pod uwagę Siołkową (58%) czy Krużlową Wyżną (41%). Mimo, że w Białej Niżnej mieszka dość duża liczba osób, nie ma tam placówki opieki zdrowotnej. Mieszkańcy korzystać muszą z zakładów opieki zdrowotnej innych miejscowości.

	Miejscowość	Liczba placówek opieki medycznej	Liczba mieszkańców
1	Biała Niżna	0	2740
2	Binczarowa	0	1404
3	Chodorowa	0	270
4	Cieniawa	1	1617
5	Florynka	3	1679
6	Gródek	0	1162
7	Kąclowa	0	2427
8	Krużlowa Niżna	0	977
9	Krużlowa Wyżna	2	1491
10	Polna	0	1075
11	Ptaszkowa	2	3271
12	Siołkowa	0	2091
13	Stara wieś	0	1050
14	Stróże	3	2648
15	Wawrzka	0	520
16	Wyskitna	0	673

Tabela 17 Podstawowa opieka zdrowotna w Białej Niżnej na tle innych sołectw (opracowanie własne na podstawie: źródło: dane Urzędu Gminy).

Jak wynika z powyższych danych, na terenie miejscowości o mniejszej liczbie ludności, które są sąsiadujące znajduje się więcej punktów opieki zdrowotnej niż w Białej Niżnej. Analizując te dane brano pod uwagę zakłady, gdzie przyjmuje lekarz rodzinny (wyłączono punkty apteczne, ośrodki pomocy społecznej, centra rehabilitacji itp.). Właściwie prawie wszystkie sołectwa, które posiadają zakłady opieki zdrowotnej (oprócz Ptaszkowej) mają mniejszą liczbę mieszkańców niż Biała Niżna.

Strefa środowiskowa

Na terenie Białej Niżnej znajduje się obszar chroniony w ramach sieci Natura 2000. Jest to głównie otoczenie rzeki Białej, jako specjalnego obszaru ochrony siedlisk. Brzegi rzeki porośnięte są zaroślami wierzbowymi, w których dominuje wierzba siwa, obok kaptownicy purpurowej i wierzby kruchej. Przylegają do nich pastwiska i łąki, a gdzieś tam fragmenty łągów. Rzeka ta jest uznawana za jedno z ważniejszych tarlisk ryb wędrownych oraz ryb znajdujących się pod ochroną. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie uznał w 2015 roku stan rzeki Białej jako dobry zarówno w kwestii potencjału ekologicznego jak również stanu chemicznego.

Sołectwo, tak jak cała gmina boryka się z problemem osuwisk. Na terenie Białej Niżnej znajduje się 18 osuwisk, z czego dwa z nich są aktywne cały czas, stanowią one 11,11% terenów zagrożonych w całej gminie. W gminie jak również w Białej Niżnej ogrzewa się domostwa głównie węglem i drzewem, mniejsza część osób ogrzewa swoje domy gazem. W latach 2009-2016 mieszkańcy otrzymali wsparcie na montaż kolektorów słonecznych, skorzystało z niego 57 gospodarstw domowych. Jest to wysoki wynik, jeden z wyższych w gminie, co świadczy o fakcie, że mieszkańcy chcą współpracować przy programach z zakresu ochrony środowiska i ograniczenia niskiej emisji. Jednak niezbędne są działania mające na celu poprawę efektywności energetycznej budynków. Należy zacząć te prace od obiektów największych – szkół, urzędów, przedsiębiorstw, hal i stopniowo przechodzić na budynki mieszkalne. Na terenie sołectwa występuje nagromadzenie szkodliwych substancji (azbest).

	Masa wyrobów zinwentaryzowanych	Masa wyrobów unieszkodliwionych	Masa wyrobów pozostających do nieszkodliwienia
Biała Niżna	188 030	33 920	154 110

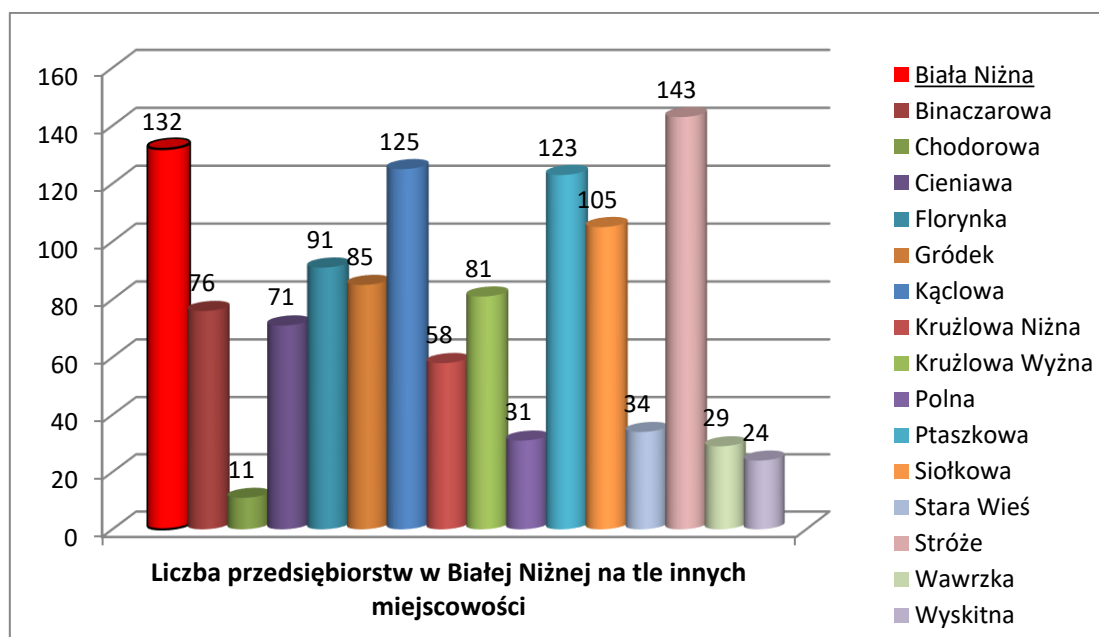
Tabela 18 Biała Niżna- stan wyrobów azbestowych (opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy).

Do tej pory nieszkodliwiono 33 920 ton wyrobów szkodliwych znajdujących się na terenie Białej Niżnej. Z uwagi na specyfikę i właściwości azbestu, jego utylizacja jest kosztowna i wymaga dużego nakładu pracy. Często gmina czy mieszkańcy nie mają możliwości nieszkodliwienia tej substancji. W Białej Niżnej na czynność tę czeka nadal 154 110 ton. Z uwagi na położenie sołectwa oraz gminy niedaleko Nowego Sącza, wieś jest narażona na zanieczyszczenia napływające wraz z powietrzem. Miasto to zwłaszcza w okresie zimowym przekracza normy jakości powietrza kilkakrotnie w ciągu doby. Także dominacja ogrzewania budynków w Białej Niżnej węglem przyczynia się w dużym stopniu do zanieczyszczenia. Z kolei brak przyłączenia do sieci kanalizacyjnej oraz deficyt oczyszczalni przydomowych prowadzą do zanieczyszczenia ziemi i wód gruntowych (66 % mieszkańów Białej Niżnej korzysta z sieci kanalizacyjnej).

Można, zatem podsumować, że miejscowość tą w największym stopniu dotyka problem osuwisk, zanieczyszczenia powietrza występowania niebezpiecznych substancji zawierających włókna azbestowe, tak szkodliwe dla środowiska i człowieka.

Strefa Gospodarcza

Na terenie Białej Niżnej znajdują się dwa największe zakłady w gminie: Zakład Stolarki Budowlanej „Goran” (dawny „Stolbud”) z szeroką ofertą okien i drzwi oraz Spółdzielnia Inwalidów „Karpaty” specjalizująca się w usługach szwalniczych. Zgodnie z danymi z Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej, w roku 2016 odnotowano 132 podmiotów gospodarczych. Początkiem roku 2017 liczba ta wzrosła. Firmy te stanowią niecałe 11% podmiotów gospodarczych gminy. Przeważają branże budowlane, handel i naprawy oraz przemysł.

Wykres 5 Przedsiębiorstwa w Białej Niżnej na tle innych miejscowości (opracowanie własne).

Jak pokazują powyższe dane, Biała Niżna na tle innych miejscowości, w przypadku liczby przedsiębiorstw wypada dobrze. Jest w czołówce pod względem ilości firm znajdujących się na jej terenie. Jednak jak wynika z danych Gminy, wskaźnik przedsiębiorczości (4,8) jest niższy niż średnia gminy (4,9).

Podsumowanie

Zestawiając wyniki pogłębionej analizy obszaru rewitalizacji, jakim jest Biała Niżna można je w skrócie przedstawić w formie poniższej tabeli.

Negatywne zjawisko	✓ Występuje X Nie stwierdzono
Społeczne	
Bezrobocie	✓
Ubóstwo	✓
Przestępczość	X
Niski poziom edukacji lub kapitału społecznego	✓
Niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym	X
kulturalnym	✓
Gospodarcze	
Niski stopień przedsiębiorczości	✓
Słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw	X
Środowiskowe	
Przekroczenie standardów jakości środowiska	X
Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi lub stanu środowiska	✓
Przestrzenno – funkcjonalne i techniczne	
Brak dostępu do podstawowych usług	✓
Brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających korzystanie z budynków mieszkalnych z uwzględnieniem ochrony środowiska i energooszczędności	✓

Tabela 19 Koncentracja negatywnych zjawisk w Białej Niżnej (opracowanie własne).

Na obszarze Białej Niżnej stwierdzono, że panuje tutaj duże bezrobocie oraz ubóstwo, wyniki egzaminów w szóstej klasie szkoły podstawowej są niższe niż średnia gminy. Ponadto można mówić o niewystarczającym udziale społeczeństwa w życiu kulturalnym ze względu na brak wydarzeń kulturowych na terenie sołectwa. Stwierdzono również niski poziom przedsiębiorczości i obecność substancji (azbest) zagrażających zdrowiu i środowisku. W Białej Niżnej brak jest dostępu do opieki zdrowotnej, mieszkańcy muszą korzystać z ośrodków zdrowia w pobliskich miejscowościach. Ze względu na przewagę ogrzewania węglowego nie można mówić o energooszczędnych i przyjaznych środowisku domach.

Czynniki	Zjawiska niekorzystne	Potencjały
Społeczne	– wysoki poziom bezrobocia, w tym bezrobotnych kobiet	– bogata historia i dorobek kulturowy

	– wysoki odsetek rodzin korzystających z pomocy GOPS, w tym z powodu ubóstwa i niepełnosprawności – niski wynik ze sprawdzianu 6-klasisty – słabe perspektywy rozwojowe dla młodzieży (możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego)	– działalność organizacji pozarządowych
Pozostałe, w tym : - gospodarcze, - środowiskowe, - przestrzenno-funkcjonalne, - techniczne	– niski stopień przedsiębiorczości – słabe zagospodarowanie wolnych przestrzeni publicznych, – sieć wodociągowa nie obejmuje całego, zamieszkałego obszaru Miejscowości, – niski wskaźnik długości dróg w relacji do liczby mieszkańców – występowanie osuwisk – niski poziom uzbrojenia terenów inwestycyjnych	– dogodna dostępność komunikacyjna – klasyczna zabudowa osadzona wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych – potencjał turystyczny (rozwijający się sektor agroturystyczny) – obecność większych zakładów pracy – uwarunkowania przestrzeni geograficzno- przyrodniczej

Tabela 20 Zjawiska niekorzystne i potencjały Białej Niżnej (opracowanie własne).

Wysoki poziom bezrobocia i ubóstwo, są niewątpliwie głównymi problemami Białej Niżnej. Źródłem tych zagrożeń należy się dopatrywać w źródłach bezrobocia całego regionu sądeckiego. Wraz z nadejściem transformacji ustrojowej, w całym kraju nastąpił wzrost tego problemu. Ponadto, miejscowość mimo występowania na jej terenie większych zakładów pracy, charakteryzuje bezrobocie. Wynikać to może z niskiego wzrostu gospodarczego, czy położenia Białej Niżnej blisko większego miasta, jakim jest Nowy Sącz. Bezrobocie i związane z nim ubóstwo z kolei prowadzą do konieczności korzystania ze wsparcia GOPS. Pomoc społeczna, jednak nie zlikwiduje źródła problemu, jakim jest bezrobocie, złagodzi jedynie jego skutki. Ponadto brak ofert pracy dla osób niepełnosprawnych i niewystarczająca opieka medyczna pogłębiają problemy społeczne miejscowości.

Niski wynik sprawdzianu szóstoklasisty ukazuje braki w systemie dydaktycznym miejscowości, problemy z dostosowaniem oferty dydaktycznej także jej niedobór, brak pomocy, przyborów itp.

Potencjałami tego obszaru są na pewno bogata historia i dorobek kulturowy, klasyczna zabudowa miejscowości osadzona wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, rozwijający się potencjał turystyczny, czy obecność dwóch dużych zakładów pracy.

Kierunkami działań, które pomogą zminimalizować występowanie wyżej wymienionych zjawisk mogą być programy z zakresu szeroko rozumianej aktywizacji, przede wszystkim aktywizacji zawodowej (staże, subsydiowane zatrudnienie, doradztwo i pośrednictwo pracy), jak również i społecznej- włączenie grup marginalizowanych np. osób starszych do aktywnego spędzania czasu. Niewystarczający poziom edukacji może zostać zniwelowany za pomocą programów kształcenia pozaszkolnego, kółek zainteresowań, podobnie niski poziom uczestnictwa w życiu społecznym- organizacja eventów, wydarzeń kulturalnych, które nie tylko zintegrują społeczeństwo, ale także ukażą walory kulturalne i posłużą promocji. Poprawa sytuacji gospodarczej może odbywać się poprzez pomoc przedsiębiorstwom pośrednio- wsparcie w zakresie termomodernizacji przedsiębiorstw, przyczyni się do oszczędności utrzymania budynków oraz do inwestycji zaoszczędzonej kwoty w rozwój firmy. Sytuację obszaru może podnieść również przyciągnięcie turystów, na przykład poprzez renowacje zaniedbanych zabytków czy utworzenie atrakcji dla całego Regionu Sądeckiego – przyniesie to również pożytek dla wzrostu przedsiębiorczości oraz tworzenia miejsc pracy. W zakresie ochrony środowiska warto skupić się na zapewnieniu efektywności energetycznej budynkom, które są największe i które emitują proporcjonalnie więcej zanieczyszczeń.

Obszar Stróże

Miejscowość Stróże położona jest 4 km na północ od Miasta Grybów nad rzeką Biała Tarnowska przy drodze wojewódzkiej 981 Tarnów-Krynica Zdrój. Wieś posiada bogatą historię oraz liczne walory turystyczne. Miejscowość jest siedzibą Fundacji Pomocy Osobom Niepełnosprawnym, Centrum Szkoleniowo-Rehabilitacyjnego im. Ojca Pio, Centrum Hipoterapii i Autyzmu, Hospicjum, klubu sportowego „Kolejarz Stróże”, Muzeum Pszczelarstwa, czy Zespołu Regionalnego „Kowalnia”. Na tym terenie znajduje się neogotycki kościół z 1923 roku, turyści korzystają z pola biwakowego i położonego obok kąpieliska.

Sfera społeczna

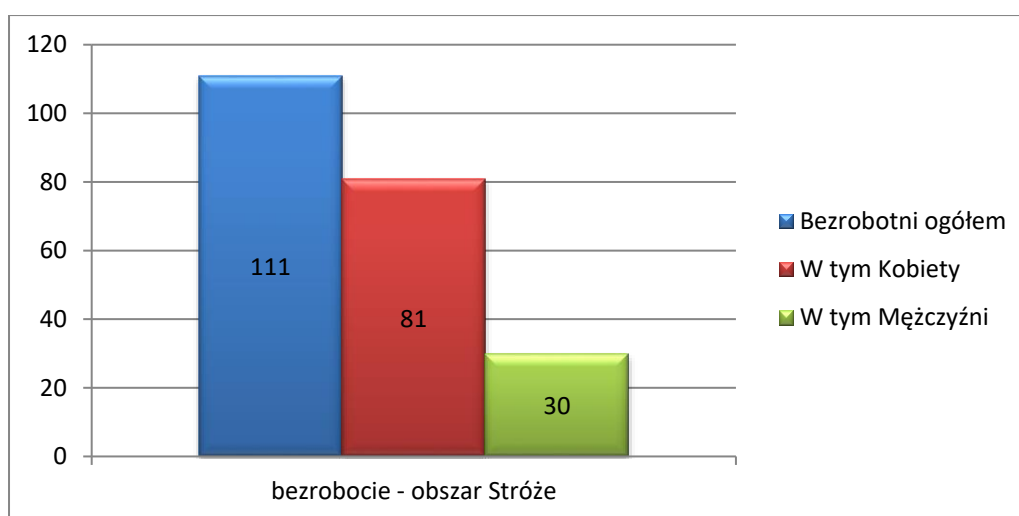
W Stróżach mieszka 2648 osób. W tabeli nr 18 zawarto istotne dane statystyczne odnoszące się do sytuacji społecznej obszaru.

Wskaźnik (dane za rok 2015)	Stróże	Gmina	% w stosunku do całej Gminy
Liczba ludności	2648	25095	10,55
Ludność w wieku 60+	362	3356	10,79
Bezrobotni ogółem	111	1104	10,05
Bezrobotne kobiety	81	730	11,10
Bezrobotni mężczyźni	30	374	8,02
Liczba długotrwale bezrobotnych	69	633	10,90
Liczba bezrobotnej młodzieży (do 25 r.ż)	11	143	7,69
Liczba bezrobotnych korzystających z GOPS	27	284	9,51
Liczba rodzin korzystających z GOPS	75	1128	6,65
Liczba rodzin korzystających z GOPS z powodu ubóstwa	58	715	8,11
Liczba rodzin korzystających z GOPS z powodu bezradności wychowawczo-opiekuńczej	10	189	5,29
Liczba rodzin korzystających z GOPS z powodu niepełnosprawności	12	315	3,81
Liczba przeszkoli	3	19	15,79
Liczba Szkół Podstawowych	1	15	6,67
Liczba Gimnazjum	1	7	14,29
Średni wynik uczniów SP w teście 6 klasy	67	67	100,00
Średni wynik uczniów w teście 3 klasy gimnazjum	56,8	57,7	98,44
Liczba Bibliotek	1	10	10,00
Liczba kół gospodyń wiejskich	0	14	0,00
Liczba zespołów artystycznych	1	27	3,70
Liczba NGO	7	38	18,42
Liczba klubów sportowych	3	18	16,67
Liczba imprez organizowanych na obszarze	4	34	11,76
Frekwencja podczas wyborów prezydenckich	63,64	66,89	95,14
Frekwencja podczas wyborów parlamentarnych	26,63	29,68	89,72
Frekwencja podczas wyborów samorządowych	53,43	57,59	92,78

Tabela 21 Sytuacja społeczna obszaru Stróże (opracowanie własne na podstawie: źródło: dane Urzędu Gminy)

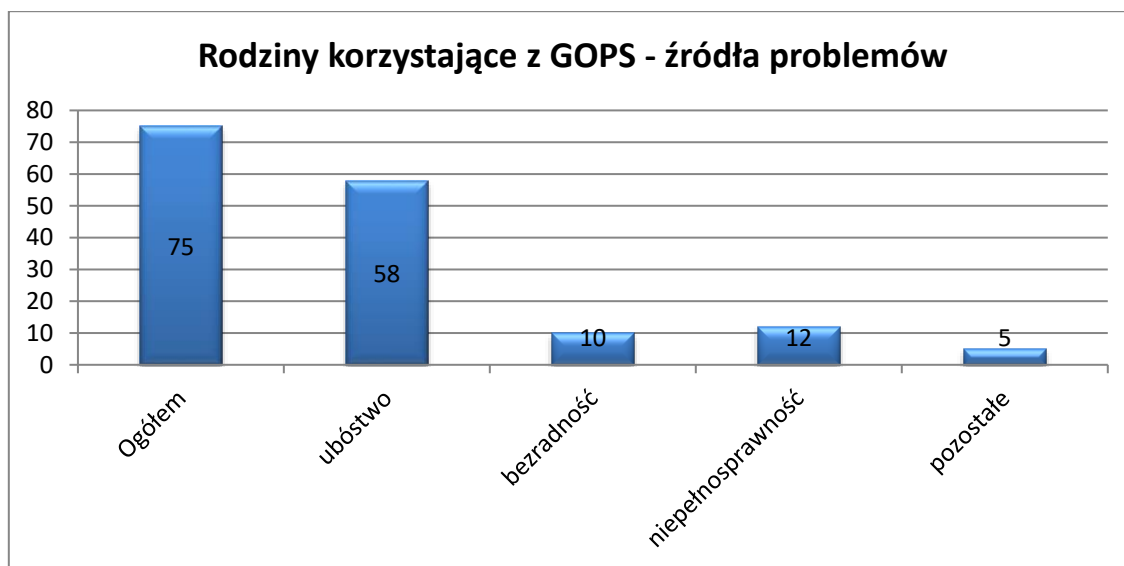
Jeżeli mowa o osobach niepracujących- bezrobotnych, które są zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie pracy- kobiety przeważają w rejestrze osób bezrobotnych. Jest to zauważalne w skali całej gminy. Długotrwale bezrobotni zamieszkujący teren Stróż stanowią ponad 62% procent ogółu bezrobotnych tej miejscowości, a młodzież do 25 roku życia ponad 9 % ogółu zarejestrowanych.

Zauważyć można, że ubóstwo jest dominującym czynnikiem, jeżeli chodzi o pomoc społeczną. Obszar ten cechuje niższy niż średnia gminy wynik uzyskany przez uczniów na teście gimnazjalnym i dorównujący średniej gminnej wynik z testów w szóstej klasie. W Stróżach nie działa żadne koło gospodyń wiejskich, jest jeden zespół artystyczny i trzy kluby sportowe. Frekwencja wyborach jest niska, nie można powiedzieć, że obszar ten charakteryzuje się wysokim poziomem uczestnictwa w życiu publicznym. Na terenie tym w roku 2015 zorganizowano cztery imprezy kulturowe. W Stróżach działa siedem 7 organizacji pozarządowych, jest to wysoki wynik w stosunku do innych wsi.

Wykres 6 Bezrobocie w podziale na płeć na obszarze Stróże (opracowanie własne).

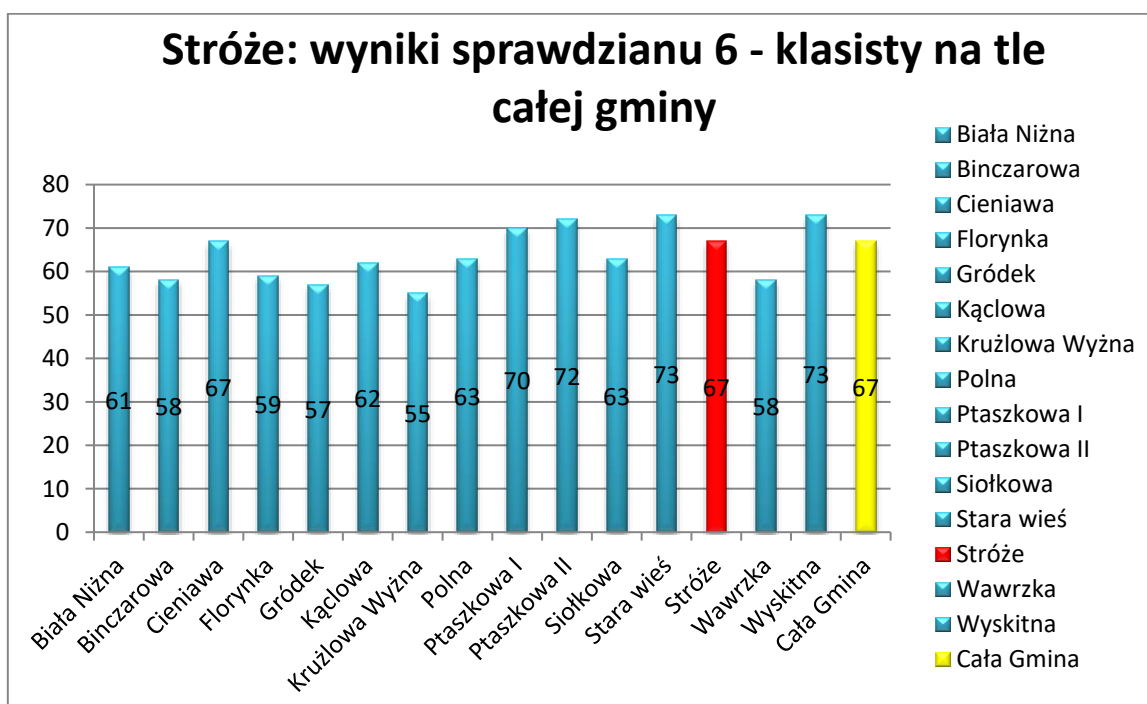
Miejscowość boryka się z problemami społecznym, które zmuszają jej mieszkańców do zwrócenia się o pomoc do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Jak widać na wykresie poniżej, siedemdziesiąt pięć rodzin korzysta z tej formy wsparcia.

Wykres 7 Źródła problemów rodzin ze Stróż powodujące konieczność wsparcia z GOPS (opracowanie własne).

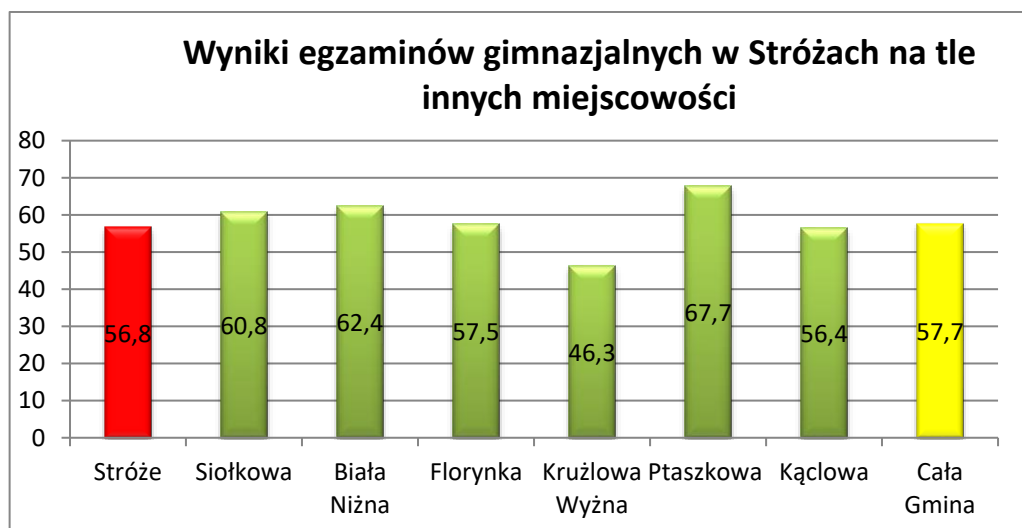
Pięćdziesięcioma ośmioma rodzinami korzystającymi ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej kieruje ubóstwo, dziesięć rodzin otrzymuje pomoc z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej, a dwanaście – niepełnosprawności.

W Stróżach znajdują się trzy placówki wychowania przedszkolnego. Pierwsze to Przedszkole Samorządowe, w którym uczy się 116 dzieci w 5 grupach pod opieką 6 nauczycieli. Kolejne to Niepubliczny Rehabilitacyjny Punkt Przedszkolny Iskierka z jednym oddziałem, do którego należy 5 dzieci, a którymi opiekuje się 6 nauczycieli. Ostatni to Niepubliczne Przedszkole Integracyjne im. Fundacji Polsat, składa się z 4 oddziałów, do których uczęszcza 68 dzieci, liczba nauczycieli wynosi 10. Ponadto w Stróżach funkcjonuje Szkoła Podstawowa im. Bolesława Chrobrego, uczęszcza do niej 264 uczniów w 14 oddziałach, a uczy w niej 26 nauczycieli.

Wykres 8 Stróże- wyniki sprawdzianu 6 –klasisty na tle całej gminy (opracowanie własne).

Jak pokazują powyższe dane, wyniki sprawdzianu w szóstej klasie Szkoły Podstawowej im. Bolesława Chrobrego w Stróżach mieszczą się w średniej gminnej, jednak z uwagi na fakt, że wynik ten nie jest wyższy, można mówić o zagrożeniu w tym obszarze. Poniżej widać wynik egzaminów gimnazjalnych uzyskanych przez uczniów Gimnazjum w Stróżach na tle pozostałych miejscowości oraz na tle średniej gminnej.

Wykres 9 Wyniki egzaminów gimnazjalnych w Stróżach na tle innych miejscowości (opracowanie własne).

Zgodnie z danymi uzyskanymi z Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej, uczniowie z Gimnazjum w Stróżach uzyskali niższy wynik z egzaminów gimnazjalnych niż w niektórych pozostałych szkołach. Także średnia całej gminy jest niższa.

Na terenie Stróży działa siedem organizacji pozarządowych: Klub Sportowy „Kolejarz”, Ochotnicza Straż Pożarna w Stróżach, Fundacja Pomocy Osobom Niepełnosprawnym, Stowarzyszenie na rzecz budowy i modernizacji drogi „Kowalnia”, Fundacja Wspierania Centrum Rehabilitacji Ruchowej w Stróżach oraz Stowarzyszenie Regionalne „Kowalnia”.

Podsumowując można powiedzieć, że głównym problemem społecznym obszaru Stróże jest przede wszystkim bezrobocie, ubóstwo i konieczność związanej z nimi pomocy społecznej, niski wynik uzyskany przez uczniów podczas testów egzaminacyjnych jak również niski poziom uczestnictwa w życiu społecznym.

Strefy Przestrzenno-Funkcjonalna i Techniczna

Stróże zajmują około 5 % powierzchni całej gminy Grybów. Większość terenu zajmują użytki rolne (66, 27%), następnie lasy (14, 18%), grunty zabudowane i zurbanizowane (8, 10%), zadrzewia i zakrzewienia (7, 29 %), grunty pod wodami (2, 27%) oraz nieużytki (1,88%). Znajduje się tutaj jedyne w gminie powierzchniowe ujęcie wody z wydajnością 21541 m³/za 2015 rok oraz lokalna oczyszczalnia ścieków z przepustowością 400m³/d, przy czym jest ona przeznaczona dla PKP. Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 34 km i jest najdłuższa w gminie. Liczba gospodarstw obsługiwanych w zakresie odbioru odpadów wynosi tak jak w przypadku Białej Niżnej również 625. Z sieci wodociągowej, która ma 4,4 km długości korzysta 6,5 % mieszkańców. W latach 2008-2015 uzyskano 38 pozwoleń na przekształcenie działki rolniczej na

budowlaną. Nadano też budynkom 106 numerów porządkowych. Długość dróg gminnych wynosi 30 km, o nawierzchni twardej -19 km, o nawierzchni ulepszonej 26km. W roku 2015 długość odcinka remontowanych dróg wynosił 6 km.

W Stróżach mieści się dworzec kolejowy, który został niedawno wyremontowany i przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, przebiega przez niego szlak kolejowy Kraków-Stróże-Nowy Sącz-Muszyna-Leluchów oraz linia kolejowa Kraków-Stróże-Jasło-Zagórz. Jak wynika z danych Urzędu Gminy, w ostatnich dziesięciu latach ilość przewozów kolejowych pasażerskich i towarowych zmniejszyła się o połowę. Do ważniejszych ciągów drogowych należy zaliczyć drogę wojewódzką nr 981 (DW981) Grybów-Tarnów, Grybów-Krynica oraz drogę powiatową nr 1466 Stróże – Polna – Łużna. Dostępny jest tutaj także urząd pocztowy i dwie apteki oraz miejsca noclegowe.

W Stróżach dość prężnie działa podstawowa i specjalistyczna opieka zdrowotna. Znajdują się tutaj Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Lekarz Rodzinny, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej KROMED, Grupowa Praktyka Pielęgniarek i Położnych ZDROWIE s.c., Warsztaty Terapii Zajęciowej, Hospicjum im. Chrystus Króla, Centrum Szkoleniowo-Rehabilitacyjne im. Ojca Pio. Połowa tych obiektów została wybudowana dzięki wsparciu Fundacji Pomocy Osobom Niepełnosprawnym w Stróżach, której siedziba mieści się pod numerem 413. Jest to kompleks łączący wiele funkcji terapeutycznych, takich jak dogoterapia, hipoterapia, terapia chorych na stwardnienie rozsiane, warsztaty terapii zajęciowej, czy zakład aktywności zawodowej dla osób niepełnosprawnych. Fundacja ta rozslawiła miejscowość na obszarze całego kraju i zagranicą.

	Miejscowość	Liczba placówek opieki medycznej	Liczba mieszkańców
1	Biała Niżna	0	2740
2	Binczarowa	0	1404
3	Chodorowa	0	270
4	Cieniawa	1	1617
5	Florynka	3	1679
6	Gródek	0	1162
7	Kąclowa	0	2427
8	Krużłowa Niżna	0	977
9	Krużłowa Wyżna	2	1491
10	Polna	0	1075
11	Ptaszkowa	2	3271
12	Siołkowa	0	2091
13	Stara wieś	0	1050
14	Stróże	3	2648
15	Wawrzka	0	520
16	Wyskitna	0	673

Tabela 22 Podstawowa opieka zdrowotna w Stróżach na tle innych sołectw (opracowanie własne na podstawie: źródło: dane Urzędu Gminy).

Jak wynika z powyższych danych Stróże znajdują się w czołówce pod względem dostępności opieki zdrowotnej. Analizując te dane brano pod uwagę zakłady, gdzie przyjmuje lekarz rodzinny(wyłączono punkty apteczne, ośrodki pomocy społecznej, centra rehabilitacji itp.).

Stróże to także miejsce odpowiednie dla turystów, główną atrakcją oprócz szlaków i ścieżek rowerowych (trasa żółta i czarna) jest niewątpliwie Gospodarstwo Pasieczne „Sądecki Bartnik” oraz

należące do niego Muzeum Pszczelarstwa im. Bogdana Szymusika. Muzeum posiada oryginalną kolekcję ponad 100 uli zrobionych z różnych materiałów, a także licznych narzędzi do prowadzenia pasieki. Oprócz ekspozycji uli gospodarstwo przygotowało chaty wystawowe, kuźnię, plac zabaw - „Pszczela wioska”, a także zwierzyńiec, gdzie hodowane są m.in. strusie. W pierwszą niedzielę lipca organizowane jest tutaj biesiadowanie – festyn z wykładami, prelekcjami i degustacją miodów również pitnych.

Na terenie Ośrodka Szkoleniowo-Rehabilitacyjnego im. Ojca Pio znajduje się basen, jacuzzi, sauna i masaże wodne- są one dostępne zarówno dla kuracjuszy jak i turystów. Na terenie sołectwa działa również zespół regionalny „Kowalnia”. Posiada on piętnastoletnią tradycję, prezentuje folklor pogórzański w formie autentycznej. Wokół swojej działalności skupia dzieci, młodzież i ludzi dorosłych, którzy biorą udział w licznych występach i otrzymują wyróżnienia i nagrody. Warto także wspomnieć o klubie sportowym „Kolejarz Stróże”- ten klub piłkarski założony w 1949 roku ma na swoim koncie sukcesy i wyróżnienia – między innymi 4 miejsce w I lidze w roku 2011/2012. Posiada także własny stadion wyremontowany w 2016 roku, który dzieli z działalnością Fundacji Pomocy Osobom Niepełnosprawnym.

Strefa środowiskowa

Na terenie Stróż znajduje się obszar chroniony w ramach sieci Natura 2000. Jest to głównie otoczenie rzeki Białej, jako specjalnego obszaru ochrony siedlisk. Rzeka ta jest uznawana za jedno z ważniejszych tarlisk ryb wędrownych oraz ryb znajdujących się pod ochroną. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie uznał w 2015 roku stan rzeki Białej, jako dobry zarówno w kwestii potencjału ekologicznego jak również stanu chemicznego.

Sołectwo, tak jak cała gmina boryka się z problemem osuwisk. Występuje tu łącznie 27 tego typu zagrożeń, z czego nieaktywnych jest tylko 15. W Stróżach domostwa ogrzewa się głównie węglem i drzewem. W latach 2009-2016 mieszkańcy otrzymali wsparcie na montaż kolektorów słonecznych, skorzystały z niego 63 gospodarstw domowych. Jest to wysoki wynik, jeden z wyższych w gminie, co świadczy o fakcie, że mieszkańcy są nastawieni pozytywnie na politykę z zakresu ochrony środowiska i ograniczenia niskiej emisji. Na terenie Stróż znajdują się szkodliwe substancje (azbest), które należy unieszkodliwić.

	Masa wyrobów zinwentaryzowanych	Masa wyrobów unieszkodliwionych	Masa wyrobów pozostających do unieszkodliwienia
Stróże	165 030	25 220	139 810

Tabela 23 Stróże- stan wyrobów azbestowych (opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy).

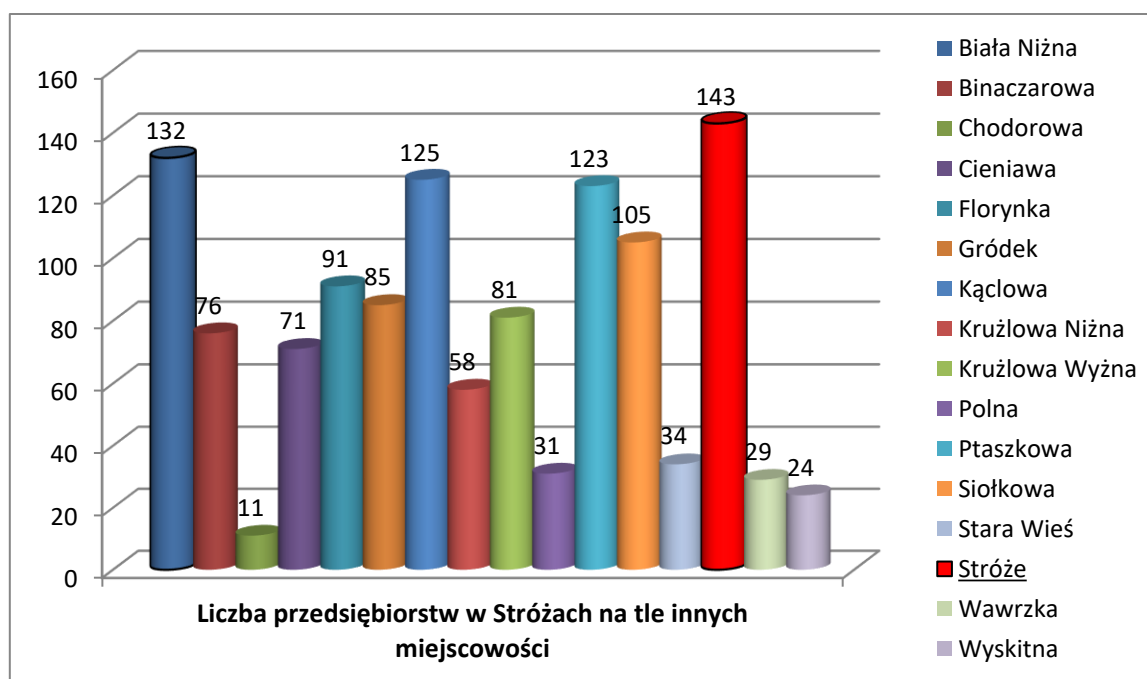
Do tej pory unieszkodliwiono 25 220 ton wyrobów szkodliwych, znajdujących się na terenie Stróż. W dalszym ciągu czeka jeszcze 139 810 ton do usunięcia. Z uwagi na położenie sołectwa oraz gminy niedaleko Nowego Sącza, wieś jest narażona na zanieczyszczenia napływające wraz z powietrzem. Miasto to zwłaszcza w okresie zimowym przekracza normy jakości powietrza kilkakrotnie w ciągu doby. Także dominacja ogrzewania budynków w Stróżach węglem przyczynia się w dużym stopniu do zanieczyszczenia. Z kolei brak przyłączenia do sieci kanalizacyjnej oraz deficyt oczyszczalni przydomowych prowadzą do zanieczyszczenia ziemi i wód gruntowych (z sieci kanalizacyjnej korzysta 79 % mieszkańców).

Podsumowując czynniki środowiskowe można wysnuć wnioski, że Stróże w największym stopniu dotyka problem osuwisk, zanieczyszczenia powietrza i występowania niebezpiecznych substancji zawierających włókna azbestowe, tak niebezpieczne dla zdrowia, życia i środowiska naturalnego.

Strefa Gospodarcza

Na terenie Białej Niżnej znajdują się dwa większe zakłady pracy: w gminie: PKP Cargo S.A. oraz Hydromet Sp. z o.o. Pierwsza firma zajmuje się zintegrowanym łańcuchem logistycznym obejmującym kolejowe przewozy towarowe, naprawę taboru kolejowego. Mimo licznych zmian w strukturach spółki, działa ona dosyć prężnie – z danych PKP Cargo S.A wynika, że w całym roku 2016 oraz do marca 2017r. punkty utrzymania taboru w Jaśle, Stróżach i Nowym Sączu wykonały łącznie 959 przeglądów, a także 8095 napraw bieżących i 74 naprawy główne wagonów. Przyczyniło się do podniesienia potencjału taborowego Spółki. Druga firma- Hydromet Sp. z o.o., początkowo była wydziałem Zakładu Maszyn Górniczych „Glinik”, teraz stanowi jedną z jego spółek. Działalność firmy opiera się na produkcji uszczelnień i obróbce mechanicznej. Ponadto na terenie Stróż działają też inne przedsiębiorstwa, wspomniany wcześniej „Sądecki Bartnik”, firma „Marbit” czy „Farma Rosa”.

Zgodnie z danymi z Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej, w roku 2016 odnotowano 143 podmioty gospodarcze. Jest to najwyższy wynik w porównaniu z pozostałymi sołectwami. Firmy te stanowią ponad 11% podmiotów gospodarczych gminy. Przeważają branże budowlane, handel i naprawy oraz przetwórstwo przemysłowe.

Wykres 10 Przedsiębiorstwa w Stróżach na tle innych miejscowości (opracowanie własne).

Jak wynika z danych Urzędu Gminy, wskaźnik przedsiębiorczości w Stróżach (5,4) jest wyższy niż w porównaniu do innych sołectw jak również średniej gminy (4,9).

Podsumowanie

Zestawiając wyniki pogłębionej analizy obszaru rewitalizacji, jakim jest miejscowość Stróże, można je w skrócie przedstawić w formie poniższej tabeli:

Negatywne zjawisko	✓ Występuje X Nie stwierdzono
Społeczne	
Bezrobocie	✓
Ubóstwo	✓
Przestępczość	X
Niski poziom edukacji lub kapitału społecznego	✓
Niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym	✓
kulturalnym	✓
Gospodarcze	
Niski stopień przedsiębiorczości	X
Słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw	X
Środowiskowe	
Przekroczenie standardów jakości środowiska	X
Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi lub stanu środowiska	✓
Przestrzenno – funkcjonalne i techniczne	
Brak dostępu do podstawowych usług	X
Brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających korzystanie z budynków mieszkalnych z uwzględnieniem ochrony środowiska i energooszczędności	✓

Tabela 24 Koncentracja negatywnych zjawisk w Stróżach (opracowanie własne).

Na obszarze Stróż panuje bezrobocie oraz ubóstwo, wyniki egzaminów w szóstej klasie szkoły podstawowej oraz gimnazjum są niższe niż średnia całej gminy. Ponadto można mówić o niewystarczającym udziale społeczeństwa w życiu publicznym. Stwierdzono również obecność substancji (azbest) zagrażających zdrowiu i środowisku oraz liczne osuwiska. Ze względu na przewagę ogrzewania węglowego nie można mówić o energooszczędnych i przyjaznych środowisku domach.

Czynniki	Zjawiska niekorzystne	Potencjały
Społeczne	- wysoki poziom bezrobocia, w tym bezrobotnych kobiet - duża liczba rodzin objętych wsparciem GOPS, - słabe perspektywy rozwojowe dla młodzieży (możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego) - niski wynik egzaminów gimnazjalnych	- działalność organizacji pozarządowych - funkcjonowanie działalności kulturalnej
Pozostałe, w tym: - gospodarcze, - środowiskowe, - przestrzenno-funkcjonalne, - techniczne	- słabe zagospodarowanie wolnych przestrzeni publicznych, - sieć wodociągowa nie obejmuje całego, zamieszkałego obszaru miejscowości, - niski wskaźnik długości dróg w porównaniu do liczby mieszkańców - występowanie osuwisk - brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych	- dostępność placówek medycznych, - dostępność komunikacyjna - potencjał turystyczny (rozwijający się sektor agroturystyczny) - występowanie większych zakładów pracy - uwarunkowania przestrzeni geograficzno- przyrodniczej

Tabela 25 Zjawiska niekorzystne i potencjały Stróż (opracowanie własne).

Potencjałami tego obszaru są na pewno działalność organizacji pozarządowych, turystyka, malowniczy krajobraz, czy dogodna dostępność komunikacyjna, jak również dostępność placówek medycznych, czy większych zakładów pracy. Problemami natomiast wysoki poziom bezrobocia, zwłaszcza wśród kobiet, konieczność korzystania przez rodziny z pomocy ośrodka społecznego i słabe perspektywy dla aktywnego spędzania czasu. Przyczynami bezrobocia jest na pewno słabo rozwinięta gospodarka rejonu, ograniczanie liczby stanowisk pracy i przenoszenie większych zakładów do innych miejscowości czy województw (jak miało to miejsce z koleją i naprawą taboru). Duże koszty ponoszone przez pracodawców zniechęcają do zatrudniania na podstawie umowy o pracę. Ubóstwo związane z bezrobociem z kolei zmusza do korzystania ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej, co znowuż powoduje pojawienie się innego, groźnego zjawiska: bezrobotni żyją z zasiłków i pomocy społecznej, co sprawia że ich motywacja do znalezienia pracy jest obniżona.

Niski wynik uzyskany przez gimnazjalistów na egzaminie końcowym przedstawia kolejny problem, którego przyczyną może być niewystarczająca dostępność edukacji i niedostosowanie jej poziomu do wymagań niektórych uczniów. Wiązać się to może także z brakiem odpowiedniej oferty dydaktycznej, przestarzałego wyposażenia szkół, czy jego braku. Różnice te mogą też wynikać z braku zajęć dodatkowych dla uczniów zdolnych i tych, którzy wymagają indywidualnej pomocy.

Kierunkami działań, które pomogą zminimalizować występowanie wyżej wymienionych zjawisk mogą być programy z zakresu szeroko rozumianej aktywizacji, przede wszystkim aktywizacji zawodowej (staże, subsydiowane zatrudnienie, doradztwo i pośrednictwo pracy), jak również i społecznej- włączenie grup marginalizowanych np. osób starszych do aktywnego spędzania czasu. Niewystarczający poziom edukacji może zostać zniwelowany za pomocą programów kształcenia pozaszkolnego, kółek zainteresowań, podobnie niski poziom uczestnictwa w życiu społecznym- organizacja eventów, wydarzeń kulturalnych, które nie tylko zintegrują społeczeństwo, ale także ukażą walory kulturalne i posłużą promocji. Sytuację obszaru może poprawić również przyciągnięcie turystów, na przykład poprzez renowacje zaniedbanych zabytków, zagospodarowania terenów zielonych pod małą architekturę. Rozwój dobrze prosperującej dyscypliny Stróż jaką jest opieka i pomoc niepełnosprawnym na pewno przyniesie pożytek nie tylko osobom chorym ale także wzrostowi przedsiębiorczości oraz tworzenia miejsc pracy. W zakresie ochrony środowiska warto skupić się na zapewnieniu efektywności energetycznej budynkom, które są największe i które emitują proporcjonalnie więcej zanieczyszczeń.

III. Rewitalizacja – wizja, cele i kierunki działań

Rewitalizacja, jako proces ma na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego za pomocą kompleksowych działań. Zanim jednak to nastąpi należy określić wizję i cele rewitalizacji, tak by planowane działania wszechstronnie je realizowały. Niniejszy rozdział ma na celu sprecyzowanie wyobrażenia o obszarze rewitalizacji w przyszłości. Przedstawione tutaj zostaną cele i zadania, jakie niesie ze sobą to przedsięwzięcie oraz wizja obszaru po zakończeniu rewitalizacji.

Rozdział ten zawrze w sobie konkretne działania, jakie należy podjąć, aby proces rewitalizacji przebiegł pomyślnie. Pojawi się zestawienie kluczowych inwestycji oraz innych działań społecznych zmierzających do zlikwidowania lub zmniejszenia działania problemów poruszonych w diagnozie.

3.1. Wizja, cele i przedsięwzięcia rewitalizacji

Wizja jest opisem pożądanego wizerunku gminy w odległej, lecz wyraźnie zdefiniowanej przyszłości, po zakończeniu procesu rewitalizacji. Zakłada się przy tym, że realizacja wizji możliwa będzie przy zaistnieniu wszystkich niezbędnych, korzystnych uwarunkowań do jej realizacji. Na podstawie konsultacji społecznych, ankiet i wywiadów oraz Uchwały Rady Gminy Grybów o wyznaczeniu obszaru zdegenerowanego stworzona została wizja obszaru rewitalizacji. Określa ona stan docelowy, któremu należy podporządkować ogół działań. Przewidywany wizerunek obszaru rewitalizacji charakteryzować się będzie atrakcyjnością zarówno dla mieszkańców, jak i potencjalnych interesariuszy, poprzez ograniczenie lub eliminację zjawisk kryzysowych w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

Nadrzędnym celem podejmowanych działań – w perspektywie kilku najbliższych lat – jest poprawa jakości życia mieszkańców gminy Grybów, powstrzymanie degradacji obszarów znajdujących się w gorszym położeniu oraz przywrócenie miejscom wskazanym przez lokalną społeczność jako obszary wymagające rewitalizacji ich pierwotnych – ważnych z punktu widzenia lokalnego rozwoju – funkcji. Będzie się to odbywać poprzez realizację różnego rodzaju projektów, zarówno infrastrukturalnych, jak i „miękkich”, realizowanych w równej mierze przez podmioty sektora publicznego, jak i przez organizacje pozarządowe oraz przedsiębiorców. Nadrzędną ideą przyświecającą tym działaniom i organizującym aktywność lokalnej społeczności jest wyprowadzenie wskazanych obszarów ze stanu kryzysowego poprzez usunięcie zjawisk, które spowodowały ich degradację. Cele, kierunki interwencji oraz konkretne zadania rewitalizacyjne mają doprowadzić do przemiany zdegradowanych terenów we wszystkich pięciu aspektach:

- społecznym – poprzez zapobieganie patologiom społecznym –marginalizacji, wykluczeniu, przestępczości ale też przeciwdziałaniu zmianom demograficznym, odbudowywaniu więzi społecznych i rodzinnych, wyrównywaniu szans rozwojowych dzieci i dorosłych z mniejszych i peryferyjnych ośrodków w stosunku do osób z obszarów lepiej zurbanizowanych, a poprzez to lepiej wyposażonych w infrastrukturę o charakterze społecznym. Niezwykłą wagę przykładą się także w tych procesach do rozwijania i wzmacniania trzeciego sektora, a poprzez to budowania społeczeństwa obywatelskiego;
- gospodarczym – poprzez stwarzanie warunków do tworzenia nowych miejsc pracy, rozpowszechnianie aktywności gospodarczej, lokowanie na obszarach zdegradowanych nowych przedsiębiorstw;
- przestrzenno-funkcjonalnym – w tym zachowania dziedzictwa kulturowego przez modernizację obiektów publicznych i przestrzeni publicznej;

-technicznym – poprzez dbałość o podstawową infrastrukturę techniczną (wodociągi, kanalizacja, drogi) – jako elementu zwiększającego atrakcyjność zamieszkania i w pewnym stopniu ograniczającego odpływ ludności, a także jedno z najważniejszych czynników lokalizacji przedsiębiorstw oraz poprawę stanu technicznego zarówno budynków prywatnych, jak i komunalnych;

- środowiskowym – przede wszystkim poprzez poprawę stanu środowiska naturalnego, dbałość o tereny zielone na zurbanizowanych obszarach i wdrażanie koncepcji zrównoważonego rozwoju, która ma zapewnić zaspokojenie potrzeb społeczności, z uwzględnieniem przyszłych pokoleń i priorytetowym znaczeniem zachowania, odtworzenia i rozwijania środowiska przyrodniczego, minimalizację zanieczyszczeń środowiska naturalnego a także usuwanie szkodliwych dla środowiska i ludzi odpadów zawierających azbest.

Wizja obszaru rewitalizacji po zakończeniu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Grybów kształtuje się następująco: **w roku 2025 obszar rewitalizowany Gminy Grybów nie będzie wyróżniać się na tle całej gminy pod względem liczby klientów pomocy społecznej oraz dużej liczby osób pozostających bez pracy. Młodzi mieszkańcy obszaru rewitalizacji będą osobami wykształconymi, poszukiwanymi przez pracodawców na rynku pracy. Obszar rewitalizowany zapewnia: wysokiej jakości usługi społeczne i edukacyjne, nowoczesną infrastrukturę techniczną oraz społeczną, miejsca pracy oparte o lokalne potencjały, czyste środowisko i atrakcyjną przestrzeń – gwarantując mieszkańcom wysoki komfort życia.**

Wyznaczone cele rewitalizacji oraz kierunki interwencji odpowiadają wcześniej zidentyfikowanym potrzebom i służą eliminacji bądź ograniczeniu negatywnych zjawisk na wyznaczonym obszarze rewitalizacji.

Głównym celem działań rewitalizacyjnych przewidzianych w Gminnym Programie Rewitalizacji jest zminimalizowanie skali występowania negatywnych zjawisk społeczno- funkcjonalno- techniczno- gospodarczych i środowiskowych na obszarze rewitalizacji w Gminie Grybów oraz wzmocnienie wewnętrznych potencjałów tego obszaru w celu zapewnienia zrównoważonego i kompleksowego rozwoju obszaru Gminy Grybów.

Powyższy cel główny realizowany będzie przez trzy cele strategiczne obejmujące wszystkie sfery procesu rewitalizacji (tj. społeczną, gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną, techniczną i środowiskową). Osiągnięcie celów strategicznych nastąpi poprzez realizację celów szczegółowych i kierunkowe działania rewitalizacyjne, dzięki którym negatywne zjawiska zostaną znacznie ograniczone lub całkowicie wyeliminowane.

Cele strategiczne obszaru rewitalizacji:

C.1. Stworzenie warunków umożliwiających rozwój działalności kulturalnej oraz edukacyjnej mieszkańców obszaru rewitalizacji poprawiających sytuację społeczną mieszkańców i podnoszących jakość kapitału ludzkiego.

C.2. Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego obszarów rewitalizacji oraz atrakcyjności turystycznej gminy do budowy gospodarczej przewagi konkurencyjnej a co za tym idzie stworzenie nowych miejsc pracy oraz spadek bezrobocia.

C.3. Stworzenie warunków do integracji społecznej i budowania więzi społecznej pomiędzy wszystkimi mieszkańcami gminy poprzez prowadzenie działań pro środowiskowych oraz tworzenie przyjaznej przestrzeni publicznej.

Cel główny		
Głównym celem działań rewitalizacyjnych przewidzianych w Gminnym Programie Rewitalizacji jest zminimalizowanie skali występowania negatywnych zjawisk społeczno- funkcjonalno- techniczno- gospodarczych i środowiskowych na obszarze rewitalizacji w Gminie Grybów oraz wzmocnienie wewnętrznych potencjałów tego obszaru w celu zapewnienia zrównoważonego i kompleksowego rozwoju obszaru Gminy Grybów.		
Cele strategiczne dla obszaru rewitalizacji		
C.1. Stworzenie warunków umożliwiających rozwój działalności kulturalnej oraz edukacyjnej mieszkańców obszaru rewitalizacji poprawiających sytuację społeczną mieszkańców i podnoszących jakość kapitału ludzkiego.	C.2. Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego obszarów rewitalizacji oraz atrakcyjności turystycznej gminy do budowy gospodarczej przewagi konkurencyjnej a co za tym idzie stworzenie nowych miejsc pracy oraz spadek bezrobocia.	C.3. Stworzenie warunków do integracji społecznej i budowania więzi społecznej pomiędzy wszystkimi mieszkańcami gminy poprzez prowadzenie działań pro środowiskowych oraz tworzenie przyjaznej przestrzeni publicznej.
Cele szczegółowe (operacyjne)		
C.1.1 Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości oferty kulturalnej. C.1.2 Rozwój kultury lokalnej poprzez udostępnienie zabytkowego obiektu Spichlerza na cele kulturalno- turystyczne a co za tym idzie stworzenie nowych miejsc pracy i rozwój turystyki. C.1.3 Podniesienie jakości i efektywności kształcenia elementarnego oraz poprawa dostępności do infrastruktury edukacji poprzez wdrożenie oferty zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży oraz modernizację obiektów edukacji przedszkolnej i szkolnej. C.1.4 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez zapewnienie dostępu do dóbr kultury.	C.2.1 Poprawa warunków spędzania czasu wolnego i rekreacji, a także rozwój usług czasu wolnego poprzez zagospodarowanie infrastrukturalne terenów atrakcyjnych turystycznie. C.2.2 Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych oraz wzrost liczby podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na obszarze rewitalizowanym. C.2.3 Wzrost liczby nowych miejsc pracy związanych z rozwojem rynku produkcji i sprzedaży produktów lokalnych. C.2.4 Stworzenie na obszarze rewitalizowanym miejsca do aktywnego wypoczynku dla jej mieszkańców umożliwiającego zaspokojenie potrzeb różnych grup społecznych.	C.3.1 Stworzenie wysokiej jakości infrastruktury sportowo- rekreacyjnej oraz umożliwienie uczestnictwa w bezpłatnych i ogólnodostępnych zajęciach sportowo- rekreacyjnych. C.3.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez zapewnienie dostępu do miejsc rekreacyjno- sportowych oraz turystycznych. C.3.3 Wzrost bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji poprzez wdrożenie zajęć z zakresu bezpieczeństwa na drodze oraz zajęć z zakresu profilaktyki prozdrowotnej w szkołach podstawowych na obszarze rewitalizowanym. C.3.4 Wzrost efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej oraz zakładów produkcyjnych oraz obniżenie niskiej emisji zanieczyszczeń do powietrza.
Kluczowe kierunki interwencji		
- poprawa dostępności do podstawowej infrastruktury kultury i edukacji -upowszechnianie dorobku kultury i zwiększanie obecności kultury w życiu codziennym społeczności lokalnej; -zapewnienie dostępu do obiektów zabytkowych;	-uwrażliwianie na kwestie porządku i estetyki w przestrzeni publicznej; -zagospodarowanie obszaru w m. Stróże na cele rekreacyjno- sportowe; -poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego na obszarze rewitalizacji;	-poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych i prywatnych -podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie gospodarki odpadami oraz niskiej emisji - kształtowanie postaw proekologicznych i wdrażanie programów niskiej emisji -poprawa zagospodarowania centrów miejscowości;

-stworzenie kompleksowych produktów turystycznych poprzez zagospodarowanie obiektu Starego Spichlerza na cele kulturalno- turystyczne, -rozwijanie oferty sportowo-rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych poprzez budowę infrastruktury oraz wdrożenie zajęć upowszechniających aktywność fizyczną wśród mieszkańców obszarów rewitalizowanych; - doposażenie szkół i przedszkoli w nowoczesne pomoce dydaktyczne i sprzęt multimedialny; -wspieranie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży poprzez realizację zajęć pozaszkolnych; -budowa infrastruktury turystyczno- rekreacyjnej sprzyjającej nawiązywaniu kontaktów międzyludzkich -budowa infrastruktury rekreacyjnej dla mieszkańców w różnym wieku (place zabaw, siłownie na wolnym powietrzu).	-budowa targowiska obsługującego cały obszar gminy; -stworzenie infrastruktury sportowo- rekreacyjnej wpływającej na rozwój gospodarczy obszaru rewitalizacji i całej gminy;	-realizowanie programów aktywizacji społecznej dla osób najbardziej potrzebujących; -zapewnienie odpowiednich warunków przedszkolnych dla dzieci w wieku do lat 6 -integrowanie osób wykluczonych społecznie w wymiarze zawodowym i społecznym (m.in. system wsparcia, poradnictwa, rozwój przedsiębiorczości społecznej, grupy samopomocowe).
--	---	--

Tabela 26 Cele i kierunki działań wynikające z GPR (opracowanie własne).

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Lista podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

W procesie prac nad GPR-em dokonano wyboru kluczowych projektów rewitalizacyjnych, które w najwyższym stopniu będą oferować kompleksowe rozwiązanie zdiagnozowanych problemów na obszarach kryzysowych i w znaczący sposób wpłyną na osiągnięcie założonych celów strategicznych i kierunków interwencji.

Identyfikacja projektów została przeprowadzona w ramach społecznego naboru projektów oraz w ramach wewnętrznego zgłaszania propozycji projektowych w trakcie warsztatów rewitalizacyjnych, a także innych spotkań, na których poruszono problem rewitalizacji np. zebrania sołeckie, komisje i posiedzenia Radnych Gminy. Wyłonienia i uszeregowania projektów kluczowych do realizacji w ramach GPR dokonano w oparciu o opinie mieszkańców oraz ocenę formalną i merytoryczną projektów, bazującą na obiektywnych kryteriach strategicznych, przeprowadzoną przez zespół pracujący nad Programem.

Kryteria oceny projektów rewitalizacyjnych

1. Spójność terytorialna- Czy działania ujęte w projekcie będą realizowane na obszarze rewitalizacji lub czy będą w bezpośredni sposób oddziaływać na ten obszar.
2. Kompleksowość- Kompleksowość oddziaływania projektu na sfery: społeczną, infrastrukturalną, przestrzenną, gospodarczą i środowiskową.
3. Wpływ na zdiagnozowane problemy- Projekt bezpośrednio wpływa na poprawę zdiagnozowanych w analizie problemów na rewitalizowanym obszarze.
4. Spójność z założonymi w GPR-e celami- Założone w projekcie działania są spójne ze zdiagnozowanymi celami i kierunkami działań ujętymi GPR.

Projekty (przedsięwzięcia) inwestycyjne główne

KARTA PROJEKTU Nr 1		
1.	Tytuł przedsięwzięcia inwestycyjnego:	Termomodernizacja budynku administracyjnego i hali produkcyjnej
2.	Miejsce realizacji	m. Biała Niżna działka 471/21
3.	Wnioskodawca /Partnerzy	Spółdzielczy Zakład Produkcyjno - Usługowy
4.	Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	1. Docieplenie ścian zewnętrznych i stropu wełną mineralną gr. 12 cm oraz wykonanie tynku mineralnego o łącznej powierzchni: a) budynek administracyjny – 700 m² b) hala produkcyjna – 750 m² 2. Wymiana urządzenia grzewczego : a) budynek administracyjny – piec gazowy o mocy 80 kW b) hala produkcyjna – piec na paliwo stałe ekologiczne – 100 kW 3. Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej a) budynek administracyjny - 25 m² b) hala produkcyjna - 20 m²
5.	Wskaźniki produktu i rezultatu	Wskaźniki produktu: - Liczba obiektów objętych głęboką termomodernizacją: 1 -Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych: 1 -Zmniejszenie emisji pyłów PM 10 i PM 2,5 do środowiska -Ograniczenie emisji CO2 do środowiska -Poprawa środowiska naturalnego poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń -Obniżenie kosztów utrzymania obiektów a co za tym idzie wzrost dochodów firmy Wskaźniki te będą mierzone za pomocą operatu energetycznego budynku wykonanego przed realizacją projektu oraz operatu energetycznego wykonanego po realizacji przedsięwzięcia.
6.	Uzasadnienie	Budynek Spółdzielczego Zakładu Produkcyjno –Usługowego w Białej Niżnej zwłaszcza w części hal i administracji jest przestarzały. Był budowany w latach sześćdziesiątych, część administracyjna oraz hale produkcyjna są nieocieplone, stolarka okienna jest przestarzała. Ze względu na nieszczelność okien i przestarzały system grzewczy występują duże straty ciepła, co z kolei generuje konieczność ciągłego dogrzewania pomieszczeń zwiększając tym samym emisję szkodliwych pyłów i zanieczyszczeń atmosferycznych. Z uwagi na te problemy budynek ten wymaga głębokiej modernizacji. Dzięki termomodernizacji budynek stanie się przyjazny dla środowiska, nowoczesne ogrzewanie zmniejszy emisję szkodliwych substancji przyczyniając się do ochrony środowiska, oraz do zmniejszenia kosztów utrzymania obiektów Zakładu, który dzięki tej oszczędności będzie mógł przeznaczyć ją na rozwój, czy nowe technologie.
7.	Cele i kierunki Gminnego Programu Rewitalizacji	Cele i kierunki Gminnego Programu Rewitalizacji: Celem głównym przedsięwzięcia będą działania pro środowiskowe polegające na głębokiej termomodernizacji budynku administracyjnego i

		hali produkcyjnej Spółdzielczego Zakładu Produkcyjno – Usługowego. Celami szczegółowymi będą: wzrost efektywności energetycznej zakładów produkcyjnych oraz obniżenie niskiej emisji zanieczyszczeń do powietrza. Projekt jest zgodny z celem głównym GPR nr.3, cel szczegółowy nr: 3.4 Zgodność z Kierunkami działań GPR: poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych i prywatnych, podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie gospodarki odpadami oraz niskiej emisji, kształtowanie postaw proekologicznych i wdrażanie programów niskiej emisji.	
8.	Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego	400.000,00 zł	
9.	Źródła finansowania	WFOŚ, RPO WM –EFRR Środki własne	
10.	Planowany harmonogram realizacji projektu	Termin rozpoczęcia	2018
		Termin zakończenia	2019
11.	Komplementarność	Projekt uzupełniający nr 6: Edukacja ekologiczna w Grybowie	

Tabela 27 Karta projektu 1 Termomodernizacja budynku administracyjnego i hali produkcyjnej

KARTA PROJEKTU Nr 2

1.	Tytuł przedsięwzięcia inwestycyjnego:	Budowa placu targowego
2.	Miejsce realizacji	m. Polna
3.	Wnioskodawca /Partnerzy	Gmina Grybów
4.	Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu:	Budowa placu targowego wraz z infrastrukturą techniczną w m. Polna na dz.ew.nr.264/1,265,273,251,263 wraz z zjazdami do drogi powiatowej. W/w zadanie składa się z kilku wyodrębnionych stref: a) strefa handlu zwierzętami b) strefy handlu drobiem i artykułami drobiarskimi c) strefy handlu wyrobami rzemiosła d) strefa handlu zbożem i plonami rolnym
5.	Wskaźniki produktu i rezultatu	Wskaźniki produktu: a) strefa handlu zwierzętami – 1187,0m² b) strefy handlu drobiem i artykułami drobiarskimi – 806,0m² c) strefy handlu wyrobami rzemiosła - 2075,0m² d) strefa handlu zbożem i plonami rolnym – 553,0m² e) budynek administracyjny – 1 szt f) budynek badań zwierząt – 1 szt g) wiata handlowa – 1 szt h) stragan handlowy – 1 szt i) wiata handlu zwierzętami – 1 szt j) rampa rozładunkowa – 1 szt k) ogrodzenie – 1 kpl. l) Zbiornik stalowy – 1 szt m) Ruchome wyposażenie placu targowego – 1 kpl -Zapewnienie dostępu dla mieszkańców gminy oraz mieszkańców obszaru rewitalizacji do miejsc sprzedaży produktów lokalnych -Rozwój lokalnej przedsiębiorczości -Stworzenie możliwości do sprzedaży produktów lokalnych w miejscach do tego wyznaczonych spełniających normy i standardy krajowe Wskaźniki będą mierzone na podstawie projektu budowlanego, kosztorysów oraz protokołu końcowego odbioru robót. Rezultaty mierzone będą za pomocą danych zawartych w dokumentacji udostępniania stoisk wystawienniczych, czy badania zwierząt, jak również poprzez wskaźnik przedsiębiorczości gminy.
6.	Uzasadnienie	Na terenie Gminy brakuje targowiska, które spełniać będzie normy i przepisy w zakresie higieny i bezpieczeństwa. Ponadto brak jest miejsca, gdzie lokalni twórcy i handlarze ekologiczną żywnością, czy zwierzętami mogliby sprzedawać swoje wyroby wiedząc, że są one przebadane i bezpieczne dla klienta. Budowa targowiska w miejscowości Polna na

			wymienionych wyżej działkach jest inwestycją, która będzie korzystna dla całej gminy. Usytuowanie targu koło drogi powiatowej i możliwość zakupu ekologicznej żywności, czy produktów lokalnych twórców stanowić będzie nie tylko atrakcję dla turystów, ale także przyczyni się do podniesienia poziomu przedsiębiorczości w Gminie. Ponadto mieszkańcy będą mogli zapoznać się z twórczością i potencjałem gminy, gdy będą wiedzieć gdzie mogą ich spotkać i skorzystać z ich usług.
7.	Cele i kierunki Gminnego Programu Rewitalizacji		Cel główny: Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego gminy do budowy gospodarczej przewagi konkurencyjnej, a co za tym idzie stworzenie nowych miejsc pracy oraz spadek bezrobocia. Celami szczegółowymi będą: wzrost liczby nowych miejsc pracy związany z rozwojem rynku produkcji i sprzedaży produktów lokalnych oraz możliwość promocji lokalnych twórców. Kierunki działań GPR: budowa targowiska obsługującego cały obszar gminy, poprawa zagospodarowania centrów miejscowości, upowszechnianie dorobku kultury i zwiększanie obecności kultury w życiu codziennym społeczności lokalnej. Cele i kierunki są zgodne z GPR w zakresie celów głównych C.2 i celów szczegółowych C.2.3
8..	Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego:		3.300.000,00 zł
9.	Źródła finansowania		PROW, środki własne
10.	Przewidywany harmonogram realizacji projektu:	Termin rozpoczęcia:	2018
		Termin zakończenia:	2020
11.	Komplementarność		Projekt uzupełniający nr 2: Aktywizacja społeczne osób starszych Projekt uzupełniający nr 3: Przedszkolaki górą Projekt uzupełniający nr 4: Integracja społeczno- kulturalna mieszkańców Projekt uzupełniający nr 5: Organizacja zajęć edukacyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży Projekt uzupełniający nr 6: Edukacja ekologiczna w Grybowie

Tabela 28 Karta projektu 2 Budowa placu targowego.

KARTA PROJEKTU Nr 3		
1.	Tytuł przedsięwzięcia inwestycyjnego:	Modernizacja i rozbudowa Szkoły Podstawowej w Cieniawie
2.	Miejsce realizacji	m. Cieniawa
3.	Wnioskodawca /Partnerzy	Gmina Grybów
4.	Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	Modernizacja Szkoły Podstawowej : - adaptacja piwnic pod potrzeby stołówki szkolnej i sal lekcyjnych - adaptacja części powierzchni użytkowej parteru pod potrzeby sal lekcyjnych i szatni - adaptacja części powierzchni użytkowej parteru Rozbudowa Szkoły Podstawowej : - biblioteka wraz z czytelnią - pomieszczenia sanitarne - sala lekcyjna - gabinet pedagoga
5.	Wskaźniki produktu i rezultatu	Wskaźniki produktu: Modernizacja : -Stołówka szkolna wraz z jadalnią – 220 m2 -Oddział przedszkolny – 160 m2 Rozbudowa : -2 sale lekcyjne, 2 szatnie, gabinet Dyrektora wraz z Sekretariatem – 230 m2 -Biblioteka wraz z czytelnią , sala lekcyjna, gabinet pedagoga oraz pomieszczenia WC – 225 m2 -Wzrost jakości usług edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru gminy oraz obszaru rewitalizacji -Zapewnienie dostępu do edukacji kulturalnej (biblioteka) dla dzieci i młodzieży z obszaru gminy oraz obszaru rewitalizacji -Wzrost jakości posiłków podawanych dzieciom i młodzieży z obszaru gminy oraz obszaru rewitalizacji -Zapewnienie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej dla dzieci z obszaru rewitalizacji Wskaźniki produktu: Modernizacja : -Stołówka szkolna wraz z jadalnią – 220 m2 -Oddział przedszkolny – 160 m2 Rozbudowa : -2 sale lekcyjne, 2 szatnie, gabinet Dyrektora wraz z Sekretariatem – 230 m2 -Biblioteka wraz z czytelnią , sala lekcyjna, gabinet pedagoga oraz pomieszczenia WC – 225 m2 -Wzrost jakości usług edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru gminy oraz obszaru rewitalizacji -Zapewnienie dostępu do edukacji kulturalnej (biblioteka) dla dzieci i młodzieży z obszaru gminy oraz obszaru rewitalizacji -Wzrost jakości posiłków podawanych dzieciom i młodzieży z obszaru gminy oraz obszaru rewitalizacji -Zapewnienie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej dla dzieci z obszaru rewitalizacji Sposób pomiaru wskaźników: Dane zawarte w projekcie budowlanym, protokołach odbioru, oraz wyniki badań ankietowych w śród rodziców i uczniów jak również nauczycieli pod kątem ich opinii w zakresie wzrostu jakości usług edukacyjnych.

6.	Uzasadnienie	Szkoła Podstawowa liczy łącznie z oddziałem przedszkolnym prawie 200 dzieci. Mimo, że w niektórych szkołach jest mniej dzieci, posiadają one więcej oddziałów. Wynika to na pewno z faktu, że szkole brakuje sal lekcyjnych. Brakuje również miejsca na zjedzenie obiadu, czy pozostawienie odzieży. Również przedszkole wymaga modernizacji i rozbudowy. Adaptacja dotychczas nieużywanych pomieszczeń oraz modernizacja pozostałych pozwolą na zachowanie ergonomii oraz zapewnią dzieciom lepsze warunki edukacyjne, możliwość zjedzenia ciepłego posiłku czy nauki w bibliotece/ czyteln. Ponadto wraz ze zmianą systemu szkolnictwa w Polsce i likwidacji gimnazjum, Szkoła będzie musiała być dostosowana do większej liczby dzieci oraz do nowych warunków organizacyjnych.	
7.	Cele i kierunki Gminnego Programu Rewitalizacji	Celem głównym będzie stworzenie warunków umożliwiających rozwój działalności edukacyjnej mieszkańców, które poprawią sytuację społeczną oraz podniosą jakość kapitału społecznego. Celami szczegółowymi będą podniesienie jakości i efektywności kształcenia elementarnego oraz poprawa dostępności do infrastruktury edukacji poprzez wdrożenie oferty zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży oraz modernizację obiektów edukacji przedszkolnej i szkolnej. Kierunki z GPR: poprawa dostępności do podstawowej infrastruktury kultury i edukacji, doposażenie szkół i przedszkoli w nowoczesne pomoce dydaktyczne i sprzęt multimedialny, zapewnienie odpowiednich warunków przedszkolnych dla dzieci w wieku do lat 6. Cele i kierunki są zgodne z GPR w zakresie celów głównych C.1 i celów szczegółowych C.1.3	
8.	Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego	2.500.000,00 zł	
9.	Źródła finansowania	RPO WM dz. 11.2; PROW; środki własne; Biblioteka +; RPO WM dz. 10.1.2	
10.	Planowany harmonogram realizacji projektu	Termin rozpoczęcia	2018
		Termin zakończenia	2019
11.	Komplementarność	Projekt uzupełniający nr 3: Przedszkolaki górą Projekt uzupełniający nr 5: Organizacja zajęć edukacyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży Projekt uzupełniający nr 6: Edukacja ekologiczna w Gminie Grybów	

Tabela 29 Karta projektu 3 Modernizacja i rozbudowa Szkoły Podstawowej w Cieniawie.

KARTA PROJEKTU Nr 4			
1.	Tytuł przedsięwzięcia inwestycyjnego:	Odnowienie elewacji budynku Klasztoru Zgromadzenia Sióstr św. Dominika w Białej Niżnej	
2.	Miejsce realizacji	m. Biała Niżna działka nr 473	
3.	Wnioskodawca /Partnerzy	Zgromadzenia Sióstr św. Dominika w Białej Niżnej	
4.	Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	odbicie tynków zewnętrznych , - uzupełnienie tynków zewnętrznych , - malowanie tynków zewnętrznych farbami silikatowymi - wykonanie tynków nakrapianych	
5.	Wskaźniki produktu i rezultatu	Wskaźniki produktu: Liczba zmodernizowanych obiektów zabytkowych:1 - Powierzchnia docieplonych ścian : 3.477,3 m ² -Wzrost efektywności energetycznej obiektu Wskaźniki będą mierzone za pomocą danych zawartych w operacie energetycznym budynku wykonanym przed i po inwestycji.	
6.	Uzasadnienie	Klasztor Zgromadzenia Sióstr św. Dominika w Białej Niżnej ma bogatą historię i jest jednym z zabytków tamtego obszaru. Budynek potrzebuje jednak odnowienia elewacji, gdyż jej przestarzała część na skutek strat ciepła generuje wysokie koszty ogrzewania co tym samym zwiększa nakłady paliwa potrzebnego do jej ogrzania i emisję szkodliwych zanieczyszczeń do środowiska. Ponadto wykonanie nowej elewacji przyczyni się do poprawy estetyki Klasztoru a tym samym całego jego otoczenia.	
7.	Cele i kierunki Gminnego Programu Rewitalizacji	Celem głównym przedsięwzięcia będą działania pro środowiskowe polegające na termomodernizacji budynku Klasztoru. Celami szczegółowymi będą wzrost efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej oraz obniżenie niskiej emisji zanieczyszczenia do powietrza. Kierunki GPR: poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych i prywatnych; podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie gospodarki odpadami oraz niskiej emisji; kształtowanie postaw proekologicznych i wdrażanie programów niskiej emisji; zapewnienie dostępu do obiektów zabytkowych Cele i kierunki są zgodne z GPR w zakresie celów głównych C.3 i celów szczegółowych C.3.4.	
8.	Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego	134.000,00 zł	
9.	Źródła finansowania	WFOŚ; środki własne; fundusze Ministra Kultury; fundusze Województwa Małopolskiego	
10.	Planowany harmonogram realizacji projektu	Termin rozpoczęcia	2018
		Termin zakończenia	2019
11.	Komplementarność	Projekt uzupełniający nr 6: Edukacja ekologiczna w Grybowie	

Tabela 30 Karta projektu 4 Odnowienie elewacji budynku Klasztoru Zgromadzenia Sióstr św. Dominika w Białej Niżnej .

KARTA PROJEKTU Nr 5			
1.	Tytuł przedsięwzięcia inwestycyjnego:	Wykonanie termomodernizacji hal	
2.	Miejsce realizacji	Biała Niżna , gmina Grybów , działka nr 471/47 , powierzchnia działki około 0,82 ha	
3.	Wnioskodawca /Partnerzy	METBUD Sp. z o.o. Sp. kom., 33-330 Grybów, Biała Niżna , Kuna Jerzy , Potoczek Maciej / Gmina Grybów	
4.	Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	Wykonanie elewacji zewnętrznej hal poprzez ocieplenie i wykonanie tynku , wymiana okien , bram , wykonanie nowego pokrycia dachu hal.	
5.	Wskaźniki produktu i rezultatu	Liczba obiektów objętych termomodernizacją: 1 -Powierzchnia ocieplonych ścian zewnętrznych : 700 m2 - Powierzchnia nowego pokrycia dachowego: 1700 m2 -Zmniejszenie emisji pyłów PM 10 i PM 2,5 -Ograniczenie emisji CO2 do powietrza -Wzrost efektywności energetycznej obiektu. Wskaźniki będą mierzone za pomocą danych zawartych w operacie energetycznym wykonanym przed i po inwestycji	
6.	Uzasadnienie	Hale przedsiębiorstwa METBUD były budowane kilkadziesiąt lat temu. Obecnie ich stan jest bardzo przestarzały i zagraża zdrowiu i środowisku. Nieocieplone ściany, brak tynku, nieszczelne i stare okna, bramy oraz pokrycie dachu powodują ogromne koszty utrzymania hal. Zły stan techniczny i nieszczelność generuje duże straty ciepła i wysoką emisję szkodliwych pyłów. Ponadto, zwłaszcza w zimie, komfort pracy drastycznie się obniża.	
7.	Cele i kierunki Gminnego Programu Rewitalizacji	Celem głównym inwestycji będą działania pro środowiskowe których celem będzie termomodernizacja hal produkcyjnych w miejscowości Biała Niżna. Celami szczegółowymi będą wzrost efektywności energetycznej zakładu produkcyjnego oraz obniżenie niskiej emisji zanieczyszczeń do powietrza. Kierunki GPR: poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych i prywatnych, podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie gospodarki odpadami oraz niskiej emisji, kształtowanie postaw proekologicznych i wdrażanie programów niskiej emisji. Cele i kierunki są zgodne z GPR w zakresie celów głównych C.3 i celów szczegółowych C.3.4.	
8.	Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego	370 000, 00 zł/netto	
9.	Źródła finansowania	RPO WM; NFOŚ; środki własne	
10.	Planowany harmonogram realizacji projektu	Termin rozpoczęcia	2018
		Termin zakończenia	2018
11.	Komplementarność	Projekt uzupełniający nr 6: Edukacja ekologiczna w Grybowie	

Tabela 31 Karta projektu 5 Wykonanie termomodernizacji hal.

KARTA PROJEKTU Nr 6		
1.	Tytuł przedsięwzięcia inwestycyjnego:	„Stara plebania” Ptaszkowa
2.	Miejsce realizacji	m. Ptaszkowa działka nr 457
3.	Wnioskodawca /Partnerzy	Parafia w Ptaszkowej
4.	Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	-modernizacja obiektu wraz z wymianą systemu grzewczego - modernizacja i wyposażenie obiektu na cele kulturalno- społeczne
5.	Wskaźniki produktu i rezultatu	Liczba zmodernizowanych obiektów publicznych:1 Zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska poprzez termomodernizację obiektu Stworzenie miejsca do aktywnego wypoczynku kulturalnego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz pozostałych mieszkańców gminy Wskaźniki będą mierzone za pomocą danych zawartych w operacie energetycznym wykonanym przed i po inwestycji, na podstawie informacji zawartych w projekcie budowlanym oraz za pomocą protokołów odbioru robót.
6.	Uzasadnienie	Budynek Starej Plebanii wymaga prac związanych z jego termomodernizacją. Wymiana systemu grzewczego pozwoli na korzystanie z obiektu również w mroźne dni, a nowoczesne ogrzewanie pozwoli zmniejszyć emisję szkodliwych pyłów jak również wydatki związane z kosztami paliwa. Z uwagi na fakt, że wygospodarowania w gminie dodatkowej przestrzeni dla dzieci, młodzieży i osób starszych w zakresie edukacji kulturalnej i aktywnego wypoczynku jest konieczne oraz dzięki dostępności budynku Starej Plebanii, po jego modernizacji, każdy mieszkaniec gminy będzie miał możliwość aktywnego wypoczynku oraz znajdzie dla siebie miejsce w organizowanych przez nowy obiekt zajęciach.
7.	Cele i kierunki Gminnego Programu Rewitalizacji	Celem głównym będzie stworzenie warunków umożliwiających rozwój działalności kulturalnej oraz edukacyjnej mieszkańców oraz stworzenie warunków do integracji społecznej i budowania więzi społecznej pomiędzy wszystkimi mieszkańcami gminy poprzez tworzenie przyjaznej przestrzeni publicznej. Celami szczegółowymi będą: zapewnienie dostępu do wysokiej jakości oferty kulturalnej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez zapewnienie dostępu do dóbr kultury. Kierunki GPR: poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych i prywatnych; podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie gospodarki odpadami oraz niskiej emisji; kształtowanie postaw proekologicznych i wdrażanie programów niskiej emisji; wspieranie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży poprzez realizację zajęć pozaszkolnych. Cele i kierunki są zgodne z GPR w zakresie celów głównych C.1. i celów szczegółowych C.1.1, C.1.2.
8.	Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego	300 000,00 zł

9.	Źródła finansowania	RPO WM dz. 11.2; PROW; środki własne	
10.	Planowany harmonogram realizacji projektu	Termin rozpoczęcia	2018
		Termin zakończenia	2019
11.	Komplementarność	Projekt uzupełniający nr 2: Aktywizacja społeczna osób starszych Projekt uzupełniający nr 5: Organizacja zajęć edukacyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży Projekt uzupełniający nr 6: Edukacja ekologiczna w Grybowie	

Tabela 32 Karta projektu 6 „Stara plebania” Ptaszkowa.

KARTA PROJEKTU Nr 7		
1.	Tytuł przedsięwzięcia inwestycyjnego:	Stary spichlerz
2.	Miejsce realizacji	m. Biała Niżna działka 520/9
3.	Wnioskodawca /Partnerzy	Gmina Grybów
4.	Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	Renowacja i adaptacja budynku na cele turystyczno- kulturalne poprzez modernizację obiektu zabytkowego wraz z wyposażeniem oraz zagospodarowaniem terenów zewnętrznych na cele turystyczne.
5.	Wskaźniki produktu i rezultatu	-Liczba zmodernizowanych obiektów zabytkowych: 1 - Liczba stworzonych obiektów turystycznych :1 -Liczba zagospodarowanych terenów na cele turystyczno- rekreacyjne: 1 Wskaźniki będą mierzone za pomocą dokumentacji technicznej przedsięwzięcia
6.	Uzasadnienie	Zabytkowy spichlerz po Dworze (nieodrestaurowany) znajdujący się w niedalekim sąsiedztwie Klasztoru Sióstr Dominikanek. Budynek ten stanowi zauważalny i przede wszystkim cenny (ze względów kulturowych) element tkanki urbanistycznej centrum Białej Niżnej. Obecnie jego potencjał pozostaje niezauważalny na skutek zmian i zaawansowanego niszczenia. Rewitalizacja Spichlerza wzmocni atrakcyjność turystyczną, zapewni promocję regionu. Nowy obiekt nie tylko będzie estetyczny, ale także przyczyni się do stworzenia nowych miejsc pracy.
7.	Cele i kierunki Gminnego Programu Rewitalizacji	Celami głównymi będą: wykorzystanie potencjału inwestycyjnego obszarów rewitalizacji oraz atrakcyjności turystycznej gminy do budowy gospodarczej przewagi konkurencyjnej, a co za tym idzie stworzenie nowych miejsc pracy oraz spadek bezrobocia; stworzenie warunków umożliwiających rozwój działalności kulturalnej. Celami szczegółowymi będą: rozwój kultury lokalnej poprzez udostępnienie zabytkowego obiektu Spichlerza na cele kulturalno-turystyczne, a co za tym idzie stworzenie nowych miejsc pracy i rozwój turystyki; wzrost liczby nowych miejsc pracy związanych z rozwojem rynku produkcji i sprzedaży produktów lokalnych. Kierunki GPR: upowszechnianie dorobku kultury i zwiększanie obecności kultury w życiu codziennym społeczności lokalnej; zapewnienie dostępu do obiektów zabytkowych; stworzenie kompleksowych produktów turystycznych poprzez zagospodarowanie obiektu Starego Spichlerza na cele kulturalno- turystyczne; poprawa zagospodarowania centrów miejscowości; upowszechnianie dorobku kultury i zwiększanie obecności kultury w życiu codziennym społeczności lokalnej Cele i kierunki są zgodne z GPR w zakresie celów głównych C.2. i celów szczegółowych C.1.2.; C.2.3.
8.	Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego	3.000 000,00 zł
9.	Źródła finansowania	RPO WM dz. 11.2; PROW; środki własne
10.	Planowany harmonogram realizacji projektu	Termin rozpoczęcia 2019

		Termin zakończenia	2022
11.	Komplementarność	Projekt uzupełniający nr 1: Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych z obszaru rewitalizacji Projekt uzupełniający nr 2: Aktywizacja społeczne osób starszych Projekt uzupełniający nr 3: Przedszkolaki górą Projekt uzupełniający nr 4: Integracja społeczno- kulturalna mieszkańców Projekt uzupełniający nr 5: Organizacja zajęć edukacyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	

Tabela 33 Karta projektu 7 „Stary Spichlerz.

KARTA PROJEKTU Nr 8		
1.	Tytuł przedsięwzięcia inwestycyjnego:	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w m. Stróże
2.	Miejsce realizacji	m. Stróże
3.	Wnioskodawca /Partnerzy	Gmina Grybów
4.	Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na cele społeczne poprzez: - budowa parkingów, - budowa infrastruktury turystyczno- rekreacyjnej tj. plac zabaw, zewnętrzna siłownia, ławki i kosze na śmieci, altana i inne, -modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne, -montaż stojaków na rowery, -zagospodarowanie terenu zielenią.
5.	Wskaźniki produktu i rezultatu	-Liczba zagospodarowanych terenów : 1 -Liczba stworzonych przestrzeni publicznych dopasowanych do potrzeb mieszkańców: 1 -Liczba obiektów infrastruktury turystyczno- rekreacyjnej:1 kompleks Wskaźniki będą mierzone za pomocą dokumentacji technicznej przedsięwzięcia oraz protokołów odbioru.
6.	Uzasadnienie	W miejscowości Stróże brak jest miejsc, gdzie można spędzać aktywnie czas na świeżym powietrzu, panuje deficyt małej architektury, brak jest też parkingów i miejsc przeznaczonych dla rowerów. Utrudnieniem jest też brak oświetlenia ulicznego lub jeżeli występuje brak energooszczędności. Miejscowość stanowiąca atrakcję turystyczną oraz jedno z głównych obiektów uzdrowskowo-rehabilitacyjnych powinna zapewnić mieszkańcom i turystom możliwość wypoczynku na świeżym powietrzu, spędzania czasu z rodziną oraz zaspokojenia potrzeb z tym związanych. Zagospodarowanie otoczenia małą architekturą, siłownią, altaną itp. przyczyni się do podniesienia atrakcyjności obszaru, a także zapewni bezpieczeństwo i wygodę aktywnego wypoczynku.
7.	Cele i kierunki Gminnego Programu Rewitalizacji	Celami głównymi będą: stworzenie warunków do integracji społecznej i budowania więzi społecznej pomiędzy wszystkimi mieszkańcami gminy poprzez prowadzenie działań pro środowiskowych oraz tworzenia przyjaznej przestrzeni publicznej. Celami szczegółowymi będą: poprawa warunków spędzania czasu wolnego i rekreacji, a także rozwój usług czasu wolnego poprzez zagospodarowanie infrastrukturalne terenów atrakcyjnych turystycznie; przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez zapewnienie dostępu do miejsc rekreacyjno-sportowych oraz turystycznych. Kierunki GPR: zagospodarowanie obszaru w m. Stróże na cele rekreacyjno-sportowe; poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego na obszarze rewitalizacji; stworzenie infrastruktury sportowo- rekreacyjnej wpływającej na rozwój gospodarczy obszaru rewitalizacji i całej gminy; budowa infrastruktury turystyczno- rekreacyjnej sprzyjającej nawiązywaniu kontaktów międzyludzkich; budowa infrastruktury rekreacyjnej dla mieszkańców w różnym wieku (place zabaw, siłownie na wolnym powietrzu. Cele i kierunki są zgodne z GPR w zakresie celów głównych C.3. i celów szczegółowych C.2.1, C.3.2

8.	Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego	1.500 .000zł	
9.	Źródła finansowania	RPO WM dz. 11.2, PROW; środki własne	
10.	Planowany harmonogram realizacji projektu	Termin rozpoczęcia	2018
		Termin zakończenia	2019
11.	Komplementarność	Projekt uzupełniający nr 2: Aktywizacja społeczne osób starszych Projekt uzupełniający nr 4: Integracja społeczno- kulturalna mieszkańców Projekt uzupełniający nr 5: Organizacja zajęć edukacyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.	

Tabela 34 Karta projektu 8 Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w m. Stróże.

KARTA PROJEKTU Nr 9		
1.	Tytuł przedsięwzięcia inwestycyjnego:	Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Białej Niżnej
2.	Miejsce realizacji	m. Biała Niżna
3.	Wnioskodawca /Partnerzy	Gmina Grybów
4.	Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego obejmującego: - budowa krytej pływalni wraz z wymaganym zapleczem , - budowa boiska do gier zespołowych , - budowa parkingów, - budowa tras nartorolkowych i miejsc rekreacyjnych , Obiekt będzie dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo.
5.	Wskaźniki produktu i rezultatu	Wskaźniki produktu: -Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją: 3,89 ha -Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach: 1 -Liczba wybudowanych nowych obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej: 1 Wskaźniki rezultatu: -Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanym obszarze: 4 -Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych: 1 -Liczba obiektów infrastruktury turystyczno- rekreacyjnej: 1 Wskaźniki będą mierzone za pomocą dokumentacji technicznej inwestycji, protokołów odbioru, umów podpisanych z przedsiębiorcami.
6.	Uzasadnienie	Jedną z głównych atrakcji miejscowości jest zwłaszcza w lecie rzeka Biała. Przynosi ona ukojenie podczas upałów. Wzrost potrzeby organizacji miejsc kąpieliskowych jest odczuwalny na całym Regionie Sądeckim. Utworzenie kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Białej Niżnej nie tylko przyczyniłoby się do znacznej poprawy sytuacji gospodarczej sołectwa, ale także zapewniłoby kolejną atrakcję turystyczną. Przystosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych zwiększyłoby popyt na tego typu usługi. Pojawiłoby się miejsce, gdzie mieszkańcy oraz turyści mogą aktywnie spędzać czas. Utworzenie nowych miejsc pracy przyczyniłoby się do obniżenia poziomu bezrobocia, a kąpieliska, trasy i boiska pozwoliłyby na organizację ciekawych zajęć dla dzieci, dorosłych i osób starszych.
7.	Cele i kierunki Gminnego Programu Rewitalizacji	Celami głównymi będą: wykorzystanie potencjału inwestycyjnego obszarów rewitalizacji oraz atrakcyjności turystycznej gminy do budowy gospodarczej przewagi konkurencyjnej, a co za tym idzie stworzenie nowych miejsc pracy oraz spadek bezrobocia; stworzenie warunków do integracji społecznej i budowania więzi społecznych pomiędzy wszystkimi mieszkańcami gminy poprzez tworzenie przyjaznej przestrzeni publicznej. Celami szczegółowymi będą: stworzenie wysokiej jakości infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz umożliwienie uczestnictwa w bezpłatnych i ogólnodostępnych zajęciach sportowo- rekreacyjnych; stworzenie na obszarze rewitalizowanym miejsca do aktywnego wypoczynku dla jej mieszkańców umożliwiającego zaspokojenie potrzeb różnych grup społecznych; poprawa warunków spędzania czasu wolnego i rekreacji, a także rozwój usług czasu wolnego poprzez zagospodarowanie infrastrukturalne terenów atrakcyjnych turystycznie. Kierunki GPR: stworzenie infrastruktury sportowo- rekreacyjnej

		wpływającej na rozwój gospodarczy obszaru rewitalizacji i całej gminy; rozwijanie oferty sportowo- rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych poprzez budowę infrastruktury oraz wdrożenie zajęć upowszechniających aktywność fizyczną wśród mieszkańców obszarów rewitalizowanych; budowa infrastruktury turystyczno- rekreacyjnej sprzyjającej nawiązywaniu kontaktów międzyludzkich; budowa infrastruktury rekreacyjnej dla mieszkańców w różnym wieku (place zabaw, siłownie na wolnym powietrzu); Cele i kierunki są zgodne z GPR w zakresie celów głównych C.2. i celów szczegółowych C.3.1, C.2.4.	
8.	Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego	10.000.000 zł	
9.	Źródła finansowania	RPO WM; fundusze Ministra sportu i turystyki; Środki własne	
10.	Planowany harmonogram realizacji projektu	Termin rozpoczęcia	2018
		Termin zakończenia	2022
11.	Komplementarność	Projekt uzupełniający nr 1: Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych z obszaru rewitalizacji Projekt uzupełniający nr 2: Aktywizacja społeczne osób starszych Projekt uzupełniający nr 3: Przedszkolaki górą Projekt uzupełniający nr 4: Integracja społeczno- kulturalna mieszkańców Projekt uzupełniający nr 5: Organizacja zajęć edukacyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	

Tabela 35 Karta projektu 9 Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Białej Niżnej.

KARTA PROJEKTU Nr 10		
1.	Tytuł przedsięwzięcia inwestycyjnego:	Kompleksowy Produkt Turystyczny – Końska Wioska Tematyczna w Stróżach
2.	Miejsce realizacji	m. Stróże, Obręb Stróże, działki 141/34, 192/33, 192/36, 192/42, 192/44
3.	Wnioskodawca /Partnerzy	Fundacja Pomocy Osobom Niepełnosprawnym
4.	Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	Zagospodarowanie terenów zieleni w miejscowości Stróże, na terenie działek nr ew. 141/34, 192/33, 192/36, 192/42, 192/44 Obr. Stróże, gdzie znajduje się stadnina koni i Ośrodek Hipoterapii. Inwestycje ta obejmie: ➤ alejki i ścieżki spacerowe wykonane z kostki brukowej i z płaskich płyt kamienia naturalnego ➤ nasadzenia roślinne oraz założenie trawników, które będą stanowić strukturę ogrodu i element dekoracyjny układający się w architektoniczną, spójną całość ➤ obiekty małej architektury: ławki, kosze, tablice informacyjne, dwa domki drewniane/gospodarcze o pow. Użytkowej 35 m² ➤ renowacji poddany zostanie plac do jazdy konnej ➤ powstanie Ogródka Botanicznego, który będzie doskonałą promocją Ośrodka. Celem bezpośrednim projektu jest rozwój oferty turystyczno – uzdrowiskowo – rehabilitacyjnej Ośrodka wraz z budową wizerunku miejscowości, jako obszaru atrakcyjnego turystycznie. W ramach prac projektowych zostanie: 1. Opracowana dokumentacja projektu wraz z kompletem dokumentów niezbędnych do uzyskania pozwoleń i zgłoszeń 2. Przygotowanie terenu pod budowę, usunięcie drzew i krzewów 3. Zaprojektowanie miejsc na posadowienie małej architektury, w postaci: ławek, koszy na śmieci oraz tablic informacyjnych 4. Budowa 2 szt. Budynków gospodarczych, drewnianych niezwiązanych trwale z gruntem, wykonanie wewnętrznej instalacji wodno – kanalizacyjnej i energetycznej 5. Wytyczenie ścieżki edukacyjnej 6. Zagospodarowanie terenu zielenią 7. Renowacja placu do jazdy konnej 8. Uporządkowanie terenu po wykonanych robotach 9. Wywóz i utylizacja powstałych odpadów
5.	Wskaźniki produktu i rezultatu	1. Drewniane domki o powierzchni 35 m² 2. Ławki – 7 szt 3. Kosze na śmieci – 5 szt 4. Tablice edukacyjne/informatyczne – 5 szt 5. Powstanie ścieżki z kostki brukowej – 866 m² 6. Powstanie ścieżki o powierzchni żwirowej – 104 m² 7. Powstanie nawierzchni z kamienia naturalnego – 89 m² 8. Powierzchnia trawników – 3875 m² 9. Nasadzenia 6789 szt roślin (2806 szt bylin, 3970 szt krzewów)

		ozdobnych, 13 szt drzew) Wskaźniki będą mierzone za pomocą dokumentacji technicznej oraz protokołów odbioru.
6.	Uzasadnienie	Przedmiotem projektu jest zmiana, która ma uporządkować przestrzeń obszaru oraz nadać mu nowe funkcje edukacyjne oraz wypoczynkowe w wyniku, których Ośrodek stanie się elementem bogatszej oferty turystyczno – rekreacyjnej. Wielokrotnie sygnalizowano potrzebę zagospodarowania w taki sposób tego terenu. Powstanie ogródka botanicznego zwiększy atrakcyjność obiektu, a renowacja placu do jazdy konnej poprawi warunki nauki i terapii.
7.	Cele i kierunki Gminnego Programu Rewitalizacji	Celami głównymi będą: stworzenie warunków do integracji społecznej i budowania więzi społecznych pomiędzy wszystkimi mieszkańcami gminy poprzez tworzenie przyjaznej przestrzeni publicznej. Celami szczegółowymi będą: stworzenie na obszarze rewitalizowanym miejsca do aktywnego wypoczynku dla jej mieszkańców umożliwiającego zaspokojenie potrzeb różnych grup społecznych; poprawa warunków spędzania czasu wolnego i rekreacji, a także rozwój usług czasu wolnego poprzez zagospodarowanie infrastrukturalne terenów atrakcyjnych turystycznie Kierunki GPR: stworzenie infrastruktury sportowo- rekreacyjnej wpływającej na rozwój gospodarczy obszaru rewitalizacji i całej gminy; budowa infrastruktury turystyczno- rekreacyjnej sprzyjającej nawiązywaniu kontaktów międzyludzkich; budowa infrastruktury rekreacyjnej dla mieszkańców w różnym wieku (place zabaw, siłownie na wolnym powietrzu). Cele i kierunki są zgodne z GPR w zakresie celów głównych C.3 i celów szczegółowych C.2.4., C.2.1.
8.	Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego	300 000,00 zł
9.	Źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego, Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska- Słowacja
10.	Planowany harmonogram realizacji projektu	Termin rozpoczęcia 2018
		Termin zakończenia 2019
11.	Komplementarność	Projekt uzupełniający nr 2: Aktywizacja społeczne osób starszych Projekt uzupełniający nr 3: Przedszkolaki górą Projekt uzupełniający nr 4: Integracja społeczno- kulturalna mieszkańców Projekt uzupełniający nr 5: Organizacja zajęć edukacyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży Projekt uzupełniający nr 6: Edukacja Ekologiczna w Gminie Grybów

Tabela 36 Karta projektu 10 Kompleksowy Produkt Turystyczny – Końska Wioska Tematyczna w Stróżach.

Karta projektu nr 11		
1.	Tytuł przedsięwzięcia inwestycyjnego:	Narodowe Centrum Pomocy dla Osób Chorych na Autyzm w Stróżach
2.	Miejsce realizacji	Obszar Stróże 0016 nieużytki, tereny przemysłowe Działki nr: 1118/1, 1119, 1118/2, 1121/1, 1121/4
3.	Wnioskodawca /Partnerzy	Fundacja Pomocy Osobom Niepełnosprawnym w Stróżach
4.	Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu:	Przedmiotem projektu jest stworzenie pierwszego w Polsce narodowego centrum pomocy dla osób cierpiących na autyzm, zapewniającym takim osobom całodobową i kompleksową opiekę. W ramach projektu w miejscowości Stróże, na działkach nr 1118/1, 1119, 1118/2, 1121/1, 1121/4, powstać miałyby nowoczesny budynek dostosowany w pełni do potrzeb osób chorych na autyzm, zapewniający im profesjonalną opiekę oraz leczenie wraz z rehabilitacją. Obecnie przedmiotowe działki nie są zagospodarowane, znaczną część zajmują nieużytki. Na części w/w działek była prowadzona działalność przemysłowa polegająca na produkcji materiałów budowlanych przez przedsiębiorstwo znane lokalnie pod nazwą Cegielnia Stróże. Wnioskodawca chciałby na nowo zagospodarować tereny poprzemysłowe oraz nieużytki, tworząc w tym miejscu nowoczesny ośrodek opieki dla osób chorych na autyzm. W ramach prac projektowych zostanie: 1. Opracowana dokumentacja projektu wraz z kompletem dokumentów niezbędnych do uzyskania pozwoleń i zgłoszeń. 2. Przygotowany teren pod budowę, usunięcie drzew i krzewów, pozostałości po prowadzonej wcześniej działalności gospodarczej. 3. Budowa budynku ośrodka. 4. Uporządkowanie terenu po wykonanych robotach. 5. Wywóz i utylizacja powstałych odpadów.
5.	Wskaźniki produktu i rezultatu	Liczba nowopowstałych ośrodków rehabilitacji osób cierpiących na autyzm: 1 Liczba osób, którym zostanie zapewniona opieka: 40 Rezultaty: Zapewnienie profesjonalnej opieki nad osobami cierpiącymi na autyzm Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez dostęp do specjalistycznej opieki medycznej
6.	Uzasadnienie	Budowa ośrodka poszerzy ofertę wnioskodawcy w zakresie możliwości zapewnienia opieki dla osób niepełnosprawnych, przyczyni się również do zagospodarowania terenów poprzemysłowych, umożliwi dalszą realizację celów statutowych Fundacji

			w przedmiocie pomocy osobom niepełnosprawnym, a także zapewni regionowi nowe miejsca pracy. Nowoczesny ośrodek składający się z strefy mieszkalnej, strefy dydaktyczno-rehabilitacyjnej Z zapleczem dla opiekunów, strefy pobytu dziennego wraz z zapleczem kuchennym zapewni kompleksową opiekę osobom niepełnosprawnym, a także będzie pierwszym tego typu ośrodkiem w skali kraju. W chwili obecnej projekt jest w fazie planowania, uzyskano pozwolenie na budowę.
7.	Cele i kierunki Gminnego Programu Rewitalizacji		Celami głównymi będą wykorzystanie potencjału inwestycyjnego obszarów rewitalizacji oraz atrakcyjności turystycznej gminy do budowy gospodarczej przewagi konkurencyjnej, a co za tym idzie stworzenie nowych miejsc pracy oraz spadek bezrobocia. Celami szczegółowymi: zmniejszenie liczby osób bezrobotnych oraz wzrost liczby nowych miejsc pracy. Kierunki GPR: poprawa zagospodarowania centrów miejscowości Cele i kierunki są zgodne z GPR w zakresie celów głównych C.2 i celów szczegółowych C.2.2, C.2.3.
8.	Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego:		1 000 000, 00 zł
9.	Źródła finansowania		Środki własne, darowizny, dofinansowanie PFRON, fundusze UE.
10.	Przewidywany harmonogram realizacji projektu:	Termin rozpoczęcia:	2017
		Termin zakończenia:	2020
11.	Komplementarność		Projekt uzupełniający nr 1: Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych z obszaru rewitalizacji

Tabela 37 Karta projektu 11 Narodowe Centrum Pomocy dla Osób Chorych na Autyzm w Stróżach

Projekty (przedsięwzięcia) uzupełniające

KARTA PROJEKTU UZUPEŁNIAJĄCEGO Nr 1		
1.	Tytuł przedsięwzięcia inwestycyjnego:	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych z obszaru rewitalizacji.
2.	Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji m. Stróże, Biała Niżna
3.	Wnioskodawca /Partnerzy	Gmina Grybów, NGO
4.	UZASADNIENIE	Problem: bardzo wysokie bezrobocie na obszarze rewitalizowanym oraz duża liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym Krótki opis: -wysokie bezrobocie na rewitalizowanym obszarze - duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej -mała ilość podmiotów prowadzących działalność gospodarczą - niskie dochody mieszkańców
5.	Cele i kierunki Gminnego Programu Rewitalizacji	Celem głównym będzie wykorzystanie potencjału inwestycyjnego obszarów rewitalizacji oraz atrakcyjności turystycznej gminy do budowy gospodarczej przewagi konkurencyjnej, a co za tym idzie stworzenie nowych miejsc pracy oraz spadek bezrobocia. Celami szczegółowymi będą: zmniejszenie liczby osób bezrobotnych oraz wzrost liczby osób prowadzących działalność gospodarczą na obszarze rewitalizowanym. Kierunki GPR: integrowanie osób wykluczonych społecznie w wymiarze zawodowym i społecznym (m.in. system wsparcia, poradnictwa, rozwój przedsiębiorczości społecznej, grupy samopomocowe); realizowanie programów aktywizacji społecznej dla osób najbardziej potrzebujących. Cele i kierunki są zgodne z GPR w zakresie celów głównych C.2. i celów szczegółowych C.2.2.
6.	Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu:	Preferowanymi uczestnikami projektu będą osoby zamieszkujące na podobszarach rewitalizacji. Działania: ✓ aktywizacja społeczna osób bezrobotnych ✓ aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych ✓ wsparcie w zakresie zakładania działalności gospodarczej w tym tworzenie spółdzielni socjalnych
7.	Wskaźniki produktu i rezultatu	Wskaźniki produktu: ✓ Liczba osób objętych wsparciem: 50 Wskaźniki rezultatu: ✓ Liczba osób, które podejmą zatrudnienie w tym poprzez rozpoczęcie działalności gospodarczej: 20 ✓ Liczba osób, które założą działalność gospodarczą:10

		✓ Liczba osób które podejmą kształcenie po zakończeniu udziału w projekcie: 10 Wskaźniki będą mierzone na podstawie dokumentacji zatrudnieniowej, wpisów do CEIDG, list obecności, certyfikatów itp.
8.	Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego:	500.000,00 zł
9.	Źródła finansowania	RPO WM 2014-2020- działanie: 8.2; 8.3.1; 9.1.1 Środki własne; PROW
10.	Przewidywany harmonogram realizacji projektu:	Termin rozpoczęcia: 2017
		Termin zakończenia: 2025

Tabela 38 Karta projektu uzupełniającego 1 Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych z obszaru rewitalizacji.

KARTA PROJEKTU UZUPEŁNIAJĄCEGO Nr 2

1.	Tytuł przedsięwzięcia inwestycyjnego:	Aktywizacja społeczna osób starszych.
2.	Miejsce realizacji	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji m. Stróże i Biała Niżna
3.	Wnioskodawca /Partnerzy	Gmina Grybów, NGO
4.	UZASADNIENIE	Problem: duża liczba osób w wieku pow. 50 lat zamieszkująca na obszarze rewitalizowanym zagrożona wykluczeniem społecznym Krótki opis: Na obszarze rewitalizowanym zdiagnozowano niską aktywność społeczną seniorów, która jest uwarunkowana licznymi czynnikami, do których zaliczymy m.in.: - pogarszanie się stanu zdrowia wraz z upływem lat, - sytuacja materialna skutkująca zmniejszeniem oczekiwań i potrzeb co do jakości życia, - poczucie osamotnienia i marginalizacji, - ogólna niechęć do aktywności społecznej, - duże zaangażowanie w życie rodzinne (m.in. opieka nad wnukami), - brak oferty skierowanej do osób starszych.
5.	Cele i kierunki Gminnego Programu Rewitalizacji	Celem głównym będzie: stworzenie warunków umożliwiających rozwój działalności kulturalnej oraz edukacyjnej mieszkańców obszaru rewitalizacji poprawiających sytuację społeczną mieszkańców i podnoszących jakość kapitału ludzkiego. Celami szczegółowymi będą: zapewnienie dostępu do wysokiej jakości oferty kulturalnej i edukacji, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez zapewnienie dostępu do dóbr kultury. Kierunki GPR: integrowanie osób wykluczonych społecznie w wymiarze zawodowym i społecznym (m.in. system wsparcia, poradnictwa, rozwój przedsiębiorczości społecznej, grupy samopomocowe); realizowanie programów aktywizacji społecznej dla osób najbardziej potrzebujących; rozwijanie oferty sportowo- rekreacyjnej dla różnych grup wiekowych poprzez budowę infrastruktury oraz wdrożenie zajęć upowszechniających aktywność fizyczną wśród mieszkańców obszarów rewitalizowanych; Cele i kierunki są zgodne z GPR w zakresie celów głównych C.1. i celów szczegółowych C.1.1, C.1.4.

6.	Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu:		Preferowanymi uczestnikami projektu będą osoby zamieszkujące na podobszarach rewitalizacji. Działania: ✓ aktywizacja społeczna osób starszych poprzez organizację zajęć edukacyjnych oraz kulturalnych ✓ pomoc zdrowotna dla osób starszych poprzez spotkania z dietetykiem, zajęcia w zakresie rehabilitacji ogólnozdrowotnej ✓ wyjazdy kulturalne i turystyczne
7.	Wskaźniki produktu i rezultatu		Wskaźniki produktu: ✓ Liczba osób pow. 60 r.ż. objętych wsparciem: 20 Wskaźniki rezultatu: ✓ Liczba osób, które wezmą udział w zajęciach edukacyjnych: 20 ✓ Liczba osób, wezmą udział w zajęciach zdrowotnych: 20 ✓ Liczba osób, które wezmą udział w wyjazdach kulturalno-turystycznych: 20 Wskaźniki będą mierzone za pomocą list obecności, umów uczestnictwa, certyfikatów itp.
8.	Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego:		50.000,00 zł
9.	Źródła finansowania		RPO WM 2014-2020- działanie: 9.2.3 Środki własne
10.	Przewidywany harmonogram realizacji projektu:	Termin rozpoczęcia:	2018
		Termin zakończenia:	2025

Tabela 39 Karta projektu uzupełniającego 2 Aktywizacja społeczna osób starszych.

KARTA PROJEKTU UZUPEŁNIAJĄCEGO Nr 3		
1.	Tytuł przedsięwzięcia inwestycyjnego:	Przedszkolaki górą
2.	Miejsce realizacji	Przedszkola na obszarze Gminy Grybów
3.	Wnioskodawca /Partnerzy	Gmina Grybów, NGO
4.	UZASADNIENIE	Problem: brak oferty dodatkowych zajęć dla dzieci w wieku przedszkolnym z obszaru gminy Krótki opis: -Dostęp do edukacji przedszkolnej jest znacznie bardziej utrudniony na obszarach wiejskich niż na terenach miejskich, co wynika m. in. z małej liczby miejsc w przedszkolach; braku zajęć dodatkowych; niskiego standardu wyposażenia oraz niskiego standardu obiektów gdzie mieści się przedszkole. -Duże dysproporcje pomiędzy wychowaniem przedszkolnym na wsi i w miastach, co wynika m.in. z braku dostępu do dodatkowej oferty edukacyjnej i kulturalnej.
5.	Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu:	Preferowanymi uczestnikami projektu będą osoby zamieszkujące na podobszarach rewitalizacji. Działania: ✓ zajęcia dodatkowe dla dzieci ✓ organizacja wyjazdów edukacyjnych dla dzieci ✓ zakup materiałów dydaktycznych do przedszkola ✓ dostosowanie przedszkola do potrzeb dzieci niepełnosprawnych
6.	Cele i kierunki Gminnego Programu Rewitalizacji	Celem głównym będzie stworzenie warunków umożliwiających rozwój działalności kulturalnej oraz edukacyjnej mieszkańców obszaru rewitalizacji poprawiających sytuację społeczną mieszkańców i podnoszących jakość kapitału ludzkiego. Celem szczegółowym będzie: podniesienie jakości i efektywności kształcenia elementarnego oraz poprawa dostępności do infrastruktury edukacji poprzez wdrożenie oferty zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży oraz modernizację obiektów edukacji przedszkolnej i szkolnej. Kierunki GPR: zapewnienie odpowiednich warunków przedszkolnych dla dzieci w wieku do lat 6; wspieranie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży poprzez realizację zajęć pozaszkolnych; doposażenie szkół i przedszkoli w nowoczesne pomoce dydaktyczne i sprzęt multimedialny; Cele i kierunki są zgodne z GPR w zakresie celów głównych C.1. i celów szczegółowych C.1.3.
7.	Wskaźniki produktu i rezultatu	Wskaźniki produktu: ✓ Liczba dzieci w wieku do 7 lat objętych wsparciem: 50 Wskaźniki rezultatu: ✓ Liczba przedszkoli dostosowanych do potrzeb dzieci niepełnosprawnych: 1 ✓ Liczba dzieci w wieku do 7 lat objętych dodatkowymi

			zajęciami rozwijającymi:50 Wskaźniki będą mierzone za pomocą list obecności, protokołów odbioru.
8.	Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego:		500.000,00 zł
9.	Źródła finansowania		RPO WM 2014-2020- działanie: 10.1.2; PROW Środki własne
10.	Przewidywany harmonogram realizacji projektu:	Termin rozpoczęcia:	2017
		Termin zakończenia:	2025

Tabela 40 Karta projektu uzupełniającego 3 Przedszkolaki górą.

KARTA PROJEKTU UZUPEŁNIAJĄCEGO Nr 4

1.	Tytuł przedsięwzięcia inwestycyjnego:	Integracja społeczno- kulturalna mieszkańców
2.	Miejsce realizacji	Obszar rewitalizowany m. Stróże
3.	Wnioskodawca /Partnerzy	Gmina Grybów, NGO, firmy, parafia
4.	UZASADNIENIE	Problem: niewystarczająca liczba wydarzeń kulturalnych na obszarze rewitalizacji Krótki opis: -brak działań w zakresie promocji kultury na obszarze rewitalizowanym -brak wydarzeń kulturalnych na obszarze rewitalizacji -brak wystarczających środków finansowych będących w zasobach Gminy aby organizować stałe, cykliczne wydarzenia kulturalne.
5.	Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu:	Preferowanymi uczestnikami projektu będą osoby zamieszkujące na podobszarach rewitalizacji. Działania: ✓ organizacja wydarzeń kulturalnych promujących kulturę lokalną ✓ opracowanie i wydanie publikacji tematycznych ✓ promocja oferty turystycznej Gminy w Internecie
6.	Cele i kierunki Gminnego Programu Rewitalizacji	Celem głównym jest stworzenie warunków umożliwiających rozwój działalności kulturalnej oraz edukacyjnej mieszkańców obszaru rewitalizacji poprawiających sytuację społeczną mieszkańców i podnoszących jakość kapitału ludzkiego; stworzenie warunków do integracji społecznej i budowania więzi społecznej pomiędzy wszystkimi mieszkańcami gminy poprzez prowadzenie działań pro środowiskowych oraz tworzenie przyjaznej przestrzeni publicznej. Celami szczegółowymi będą: przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez zapewnienie dostępu do kultury, zapewnienie dostępu do wysokiej jakości oferty kulturalnej oraz edukacji. Kierunki GPR: upowszechnianie dorobku kultury i zwiększanie obecności kultury w życiu codziennym społeczności lokalnej. Cele i kierunki są zgodne z GPR w zakresie celów głównych C.1., C.3 i celów szczegółowych C.1.4., C.1.1.
7.	Wskaźniki produktu i rezultatu	Wskaźniki produktu: ✓ Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych: 6 ✓ Liczba wydanych wydawnictw promocyjnych: 2 ✓ Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-promocyjnych: 1 Wskaźniki rezultatu: ✓ Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych: ok. 3000/ rok Wskaźniki będą mierzone za pomocą protokołów odbioru, list

		obecności.
8.	Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego:	600.000,00 zł
9.	Źródła finansowania	RPO WM 2014-2020- działanie: 6.1.2; PROW 2014-2020- LGD; Program Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka; fundusze Województwa Małopolskiego Środki własne
10.	Przewidywany harmonogram realizacji projektu:	Termin rozpoczęcia:
		Termin zakończenia:
		2018
		2025

Tabela 41 Karta projektu uzupełniającego 4 Integracja społeczno- kulturalna mieszkańców.

KARTA PROJEKTU UZUPEŁNIAJĄCEGO Nr 5

1.	Tytuł przedsięwzięcia inwestycyjnego:	Organizacja zajęć edukacyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży
2.	Miejsce realizacji	Gmina Grybów
3.	Wnioskodawca /Partnerzy	Gmina Grybów, NGO, parafia
4.	UZASADNIENIE	Problem: brak stałej oferty zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży w zakresie rozwoju kompetencji kluczowych Krótki opis: -brak wystarczających środków finansowych mieszkańców oraz Gminy na organizację stałych zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży -brak wyposażonego miejsca –świetlicy, klubu- na potrzeby działań edukacyjnych dla dzieci i młodzieży -brak oferty zajęć sportowo- rekreacyjnych dla dzieci.
5.	Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu:	Preferowanymi uczestnikami projektu będą osoby zamieszkujące na podobszarach rewitalizacji. Działania: ✓ organizacja zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży w zakresie kompetencji kluczowych ✓ organizacja zajęć sportowo –rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży ✓ organizacja zajęć kulturalno- rekreacyjnych w obiekcie modernizowanej parafii na cele świetlicy wiejskiej.
6.	Cele i kierunki Gminnego Programu Rewitalizacji	Celem głównym jest stworzenie warunków umożliwiających rozwój działalności kulturalnej oraz edukacyjnej mieszkańców obszaru rewitalizacji poprawiających sytuację społeczną mieszkańców i podnoszących jakość kapitału ludzkiego; stworzenie warunków do integracji społecznej i budowania więzi społecznej pomiędzy wszystkimi mieszkańcami gminy poprzez prowadzenie działań pro środowiskowych oraz tworzenia przyjaznej przestrzeni publicznej Celami szczegółowymi są: podniesienie jakości i efektywności kształcenia elementarnego oraz poprawa dostępności do infrastruktury edukacji poprzez wdrożenie oferty zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży oraz modernizację obiektów edukacji przedszkolnej i szkolnej, poprawa warunków spędzania czasu wolnego i rekreacji, a także rozwój usług czasu wolnego poprzez zagospodarowanie infrastrukturalne terenów atrakcyjnych turystycznie. Kierunki GPR: poprawa dostępności do podstawowej infrastruktury kultury i edukacji; wspieranie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży poprzez realizację zajęć pozaszkolnych. Cele i kierunki są zgodne z GPR w zakresie celów głównych C.1., C.3. i celów szczegółowych C.1.3., C.2.1.
7.	Wskaźniki produktu i rezultatu	Wskaźniki produktu: ✓ Liczba wdrożonych programów zajęć pozaszkolnych: 1 ✓ Liczba dzieci i młodzieży objętej wsparciem: 500/ rok

			Wskaźniki rezultatu: ✓ Zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży ✓ Wzrost wiedzy i umiejętności wśród dzieci i młodzieży w zakresie kompetencji kluczowych Wskaźniki będą mierzone za pomocą list obecności, certyfikatów, dyplomów itp.
8.	Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego:		400.000,00 zł
9.	Źródła finansowania		RPO WM 2014-2020; PROW 2014-2020- LGD; Program Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska- Republika Słowacka; fundusze Województwa Małopolskiego; FIO., Środki własne
10.	Przewidywany harmonogram realizacji projektu:	Termin rozpoczęcia:	2018
		Termin zakończenia:	2025

Tabela 42 Karta projektu uzupełniającego 5 Organizacja zajęć edukacyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.

KARTA PROJEKTU UZUPEŁNIAJĄCEGO Nr 6

1.	Tytuł przedsięwzięcia inwestycyjnego:	Edukacja ekologiczna w Grybowie
2.	Miejsce realizacji	Gmina Grybów
3.	Wnioskodawca /Partnerzy	Gmina Grybów, NGO, parafia
4.	UZASADNIENIE	Problem: brak prowadzenia edukacji ekologicznej zarówno dla dzieci i młodzieży jak i wśród osób dorosłych; wysoki wskaźnik niskiej emisji na obszarze gminy; zanieczyszczenia środowiska naturalnego spowodowane dzikimi wysypiskami śmieci Krótki opis: -brak wystarczających środków finansowych Gminy na prowadzenie stałych działań edukacyjnych w zakresie kształtowania świadomości proekologicznej -brak wiedzy mieszkańców gminy w zakresie skutków niskiej emisji oraz konsekwencji zanieczyszczania środowiska naturalnego poprzez wyrzucanie śmieci w miejscach do tego nie wyznaczonych czy odprowadzanie ścieków do gruntu -brak prowadzenia działań proekologicznych na obszarze gminy.
5.	Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu:	Preferowanymi uczestnikami projektu będą osoby zamieszkujące na podobszarach rewitalizacji. Działania: ✓ organizacja zajęć z edukacji ekologicznej dla dzieci i młodzieży w szkołach ✓ organizacja kampanii proekologicznych (konkursy, spotkania, warsztaty, itp.) ✓ organizacja wydarzeń propagujących ograniczenie niskiej emisji.
6.	CELE	Celem głównym jest stworzenie warunków do integracji społecznej i budowania więzi społecznej pomiędzy wszystkimi mieszkańcami gminy poprzez prowadzenie działań pro środowiskowych oraz tworzenie przyjaznej przestrzeni publicznej; stworzenie warunków umożliwiających rozwój działalności kulturalnej oraz edukacyjnej mieszkańców obszaru rewitalizacji poprawiających sytuację społeczną mieszkańców i podnoszących jakość kapitału ludzkiego. Celami szczegółowymi będą: podniesienie jakości i efektywności kształcenia elementarnego oraz poprawa dostępności do infrastruktury edukacji poprzez wdrożenie oferty zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży oraz modernizację obiektów edukacji przedszkolnej i szkolnej. Kierunki GPR: podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie gospodarki odpadami oraz niskiej emisji; kształtowanie postaw proekologicznych i wdrażanie programów niskiej emisji; uwrażliwianie na kwestie porządku i estetyki w przestrzeni publicznej. Cele i kierunki są zgodne z GPR w zakresie celów głównych C.3., C.1. i celów szczegółowych C.1.3.

7.	Wskaźniki produktu i rezultatu		Wskaźniki produktu: ✓ Liczba wdrożonych kampanii proekologicznych: 1 ✓ Liczba dzieci i młodzieży objętej wsparciem: 200/ rok Wskaźniki rezultatu: ✓ Wzrost wiedzy nt. szkodliwości niskiej emisji ✓ Wzrost wiedzy w zakresie działań jakie należy podejmować aby żyć w zgodzie z naturą; poznanie zasad zrównoważonego rozwoju. Wskaźniki będą mierzone za pomocą dokumentacji projektowej tj. listy obecności, ankiety, wywiady.
8.	Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego:		400.000,00 zł
9.	Źródła finansowania		RPO WM 2014-2020; PROW 2014-2020- LGD; Program Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska- Republika Słowacka; fundusze Województwa Małopolskiego; FIO., Środki własne
10.	Przewidywany harmonogram realizacji projektu:	Termin rozpoczęcia:	2018
		Termin zakończenia:	2025

Tabela 43 Karta projektu uzupełniającego 6 Edukacja Ekologiczna w Grybowie

3.2. Komplementarność projektów

Dla zapewnienie efektywnego oddziaływania na cały obszar rewitalizacji -na wszystkie sfery życia jego mieszkańców należy skupić się nie tylko na poprawie estetyki wyglądu gminy, ale także przede wszystkim na likwidacji źródła i przyczyny negatywnego zjawiska takiego jak bezrobocie, ubóstwo czy wykluczenie społeczne. Dlatego ważne jest zachowanie komplementarności działań rewitalizacyjnych. Opisując to zadanie warto oprzeć się na podstawowych aspektach, tj. problemowo-przestrzennym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i finansowym.

3.2.1. Komplementarność problemowo-przestrzenna

Zaplanowane działania powstały w odpowiedzi na zdiagnozowane problemy i potrzeby rewitalizacyjne. Przyczynią się do ograniczenia występowania zjawisk negatywnych (takich jak bezrobocie, ubóstwo,). Zaplanowane przedsięwzięcia realizowane będą na obszarze rewitalizacji, a także poza nim. Ich odbiorcami będą w pierwszej kolejności mieszkańcy. Komplementarność problemowa polega na realizacji zadań, które dopełniają się tematycznie i łączą je wspólne cele. Ważne, aby oddziaływały na wszystkie aspekty: społeczny, gospodarczy, przestrzenno – funkcjonalny, techniczny lub środowiskowy. Poniżej przedstawiono listę planowanych przedsięwzięć z uwzględnieniem powyższych aspektów.

L.p.	Przedsięwzięcie	Aspekt społeczny	Aspekt gospodarczy	Aspekt przestrzenno - funkcjonalny	Aspekt techniczny/ środowiskowy
Przedsięwzięcia inwestycyjne					
1	Termomodernizacja budynku administracyjnego i hali produkcyjnej		✓	✓	✓
2	Budowa placu targowego	✓	✓		
3	Modernizacja i rozbudowa Szkoły Podstawowej w Cieniawie	✓		✓	✓
4	Odnowienie elewacji budynku Klasztoru Zgromadzenia Sióstr św. Dominika w Białej Niżnej			✓	✓
5	Wykonanie termomodernizacji hal		✓	✓	✓
6	„Stara plebania” Ptaszkowa	✓	✓	✓	✓
7	Stary spichlerz	✓	✓	✓	✓
8	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w m. Stróże	✓	✓	✓	
9	Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Białej Niżnej	✓	✓		
10	Kompleksowy Produkt Turystyczny – Końska Wioska Tematyczna w Stróżach	✓	✓		
11	Narodowe Centrum Pomocy dla Osób Chorych na Autyzm w Stróżach	✓	✓		
Przedsięwzięcia nieinwestycyjne - uzupełniające					
12	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych z obszaru rewitalizacji	✓	✓		
13	Aktywizacja społeczna osób starszych	✓	✓		
14	Przedszkolaki górą	✓			
15	Integracja społeczno- kulturalna mieszkańców	✓	✓		
16	Organizacja zajęć edukacyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	✓			
17	Edukacja ekologiczna w Grybowie	✓			✓

Tabela 44 Planowane przedsięwzięcia z uwzględnieniem aspektów komplementarności (opracowanie własne).

Planowane przedsięwzięcia wzajemnie się uzupełniają. Poniżej przedstawiono sposób dopełnienia projektów inwestycyjnych projektami inwestycyjnymi.

Projekt	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych z obszaru rewitalizacji	Aktywizacja społeczna osób starszych	Przedszkolaki górą	Integracja społeczno-kulturalna mieszkańców	Organizacja zajęć edukacyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	Edukacja ekologiczna w Grybowie
Termomodernizacja budynku						✓

administracyjnego i hali produkcyjnej						
Budowa placu targowego		✓	✓	✓	✓	✓
Modernizacja i rozbudowa Szkoły Podstawowej w Cieniawie			✓		✓	✓
Odnowienie elewacji budynku Klasztoru Zgromadzenia Sióstr św. Dominika w Białej Niżnej						✓
Wykonanie termomodernizacji hal						✓
„Stara plebania” Ptaszkowa		✓			✓	✓
Stary spichlerz	✓	✓	✓	✓	✓	
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w m. Stróże		✓		✓	✓	
Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Białej Niżnej	✓	✓	✓	✓	✓	
Kompleksowy Produkt Turystyczny – Końska Wioska Tematyczna w Stróżach		✓	✓	✓	✓	✓
Narodowe Centrum Pomocy dla Osób Chorych na Autyzm w Stróżach	✓					

Tabela 45 Komplementarność (dopełnianie się) projektów rewitalizacji (opracowanie własne).

3.2.2. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

W procesie rewitalizacji i związanej z nią komplementarności ważne jest zaprojektowanie systemu zarządzania programem rewitalizacji, tak by zapewnił swobodne i efektywne współdziałanie instytucji oraz uzupełnianie się. Zostanie to osiągnięte dzięki systemowi zarządzania jakim będzie Pełnomocnik ds. Rewitalizacji, Komitet Rewitalizacji oraz mieszkańcy i przedstawiciele różnych środowisk gminy. Szczegółowy opis został zawarty w rozdziale 4.1.

3.2.3 Komplementarność międzyokresowa

W kwestii komplementarności międzyokresowej należy powiązać i uzupełniać przedsięwzięcia zrealizowane w poprzednim okresie programowania z projektami komplementarnymi, czy uzupełniającymi.

Zaplanowane projekty rewitalizacyjne stanowią dopełnienie projektów, które realizowane były na terenie gminy, stanowią ich kontynuację i rozwinięcie. W poprzednich latach realizowano między innymi:

- Projekt: Rewitalizacja centrum wsi poprzez remont ścieżek spacerowych, ciągów pieszych wraz z oświetleniem
Źródło: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
Całkowita wartość projektu: ok. 3,9 mln zł
Wartość dofinansowania: ok. 240 tys. zł
- Projekt: Uporządkowanie gospodarki ściekowej w miejscowościach Biała Niżna i Stróże
Źródło: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko
Całkowita wartość projektu: ok. 30 mln zł
Wartość dofinansowania: ok. 15 mln zł
- Budowa gminnego centrum lekkoatletycznego w miejscowości Binczarowa
Źródło: Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich
Całkowita wartość projektu: 795 368 zł
Wartość dofinansowania: 636 294 zł
- Budowa oczyszczalni ścieków wraz z siecią kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Cieniawa oraz Ptaszkowa i sieci wodociągowej dla miejscowości Ptaszkowa
Źródło: Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich
Całkowita wartość projektu: 9 194 788 zł
Wartość dofinansowania: 4 000 000,00 zł
- Rewitalizacja rekreacyjnego centrum wsi poprzez remont ścieżek spacerowych, ciągów pieszych wraz z oświetleniem i ogrodzeniem terenu w Białej Niżnej
Źródło: Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich
Całkowita wartość projektu: 398 619 zł
Wartość dofinansowania: 298 964 zł
- Remont Domu Wiejskiego wraz z urządzeniem terenu wokół budynku poprzez budowę boiska sportowego, przebudowę parkingu, odnowienie ciągu pieszego oraz remont oświetlenia w Ptaszkowej
Źródło: Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich
Całkowita wartość projektu: 696 964 zł
Wartość dofinansowania: 522 723 zł
- Budowa Sali widowiskowo-sportowej w miejscowości Ptaszkowa
Źródło: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
Całkowita wartość projektu: 1 628 702 zł
Wartość dofinansowania: 500 000 zł

3.2.4 Komplementarność finansowa

Projekty rewitalizacyjne, są oparte na umiejętnym uzupełnianiu i łączeniu wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS. Zasada ta ma również na celu zapobieganie sytuacjom podwójnego finansowania, tj. niedozwolonego zrefundowania danego przedsięwzięcia dwa razy ze środków publicznych – krajowych lub wspólnotowych. Projekty będą realizowane ze środków budżetu gminy oraz innych środków zewnętrznych, co

pozwoili na zapewnienie komplementarności źródeł finansowania. Planowane źródła finansowania przedstawione zostały przedstawione w rozdziale 3.4.

3.3. Wpływ projektów podstawowych na zniwelowanie problemów społeczno-gospodarczych w obszarze rewitalizowanym

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Grybów jest podporządkowany poprawie jakości życia mieszkańców na jej terenie. Każdy z projektów podstawowych, jak i dopuszczalnych do realizacji będzie miał wpływ na zmniejszenie problemów na rewitalizowanych obszarach, ale i całej Gminy Grybów. Realizacja podstawowych projektów objętych Programem Rewitalizacji Gminy grybów przyczyni się do zmniejszenia problemów społecznych na terenie Gminy, w tym w szczególności:

NAZWA REALIZOWANEGO ZADANIA	WPŁYW PROJEKTÓW
Termomodernizacja budynku administracyjnego i hali produkcyjnej	➤ Poprawa jakości energetycznej budynku i ograniczenie emisji zanieczyszczeń ➤ Obniżenie kosztów utrzymania obiektów, a co za tym idzie wzrost dochodów firmy i możliwość jej rozwoju ➤ Poprawa bezpieczeństwa poprzez wymianę starej stolarki okiennej
Budowa placu targowego	➤ Rozwój lokalnej przedsiębiorczości ➤ Poprawa sytuacji gospodarczej gminy ➤ Zapewnienie dostępu do produktów lokalnych ➤ Stworzenie możliwości do sprzedaży produktów lokalnych w miejscach do tego wyznaczonych spełniających normy i standardy krajowe ➤ Zwiększenie atrakcyjności regionu poprzez możliwość zakupu lokalnych produktów
Modernizacja i rozbudowa Szkoły Podstawowej w Cieniawie	➤ Wzrost jakości usług edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z obszaru gminy oraz obszaru rewitalizacji ➤ Zapewnienie dostępu do edukacji kulturalnej (biblioteka) dla dzieci i młodzieży z obszaru gminy oraz obszaru rewitalizacji ➤ Poprawa jakości posiłków podawanych dzieciom i młodzieży z obszaru gminy oraz obszaru rewitalizacji ➤ Zapewnienie dzieciom możliwości zjedzenia ciepłego posiłku szczególnie dzieciom z rodzin ubogich i wykluczonych społecznie ➤ Zapewnienie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej dla dzieci z obszaru rewitalizacji ➤ Zapewnienie lepszych warunków dla zajęć pedagogicznych dzięki gabinetowi pedagoga dla dzieci wymagających indywidualnej konsultacji
Odnowienie elewacji budynku Klasztoru Zgromadzenia Sióstr św. Dominika w Białej Niżnej	➤ Poprawa jakości energetycznej budynku i ograniczenie emisji zanieczyszczeń ➤ Obniżenie kosztów utrzymania obiektu ➤ Wzrost estetyki budynku i jego technicznego aspektu
	➤ Poprawa jakości energetycznej budynku i ograniczenie

Wykonanie termomodernizacji hal	emisji zanieczyszczeń ➤ Obniżenie kosztów utrzymania obiektów, a co za tym idzie wzrost dochodów firmy i możliwość jej rozwoju ➤ Poprawa bezpieczeństwa poprzez wymianę starej stolarki okiennej oraz dachu
„Stara plebania” Ptaszkowa	➤ Zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska poprzez termomodernizację obiektu ➤ Stworzenie miejsca do aktywnego wypoczynku kulturalnego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz pozostałych mieszkańców gminy ➤ Zwiększenie atrakcyjności turystycznej poprzez utworzenie miejsca aktywnego wypoczynku ➤ Stworzenie miejsca na organizację zajęć kulturalno – rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży, dorosłych i starszych mieszkańców gminy
Stary spichlerz	➤ Zwiększenie atrakcyjności turystycznej poprzez stworzenie obiektu turystycznego ➤ zwiększenie funkcji rekreacyjnych – spędzania czasu wolnego ➤ zwiększenie bezpieczeństwa spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież oraz dorosłych
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w m. Stróże	➤ zwiększenie bezpieczeństwa spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież ➤ zwiększenie funkcji rekreacyjnych – spędzania czasu wolnego, aktywności fizycznej ➤ zwiększenie bezpieczeństwa za pomocą oświetlenia ulicznego
Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Białej Niżnej	➤ zwiększenie atrakcyjności turystycznej Gminy ➤ zwiększenie funkcji rekreacyjnych – spędzania czasu wolnego, aktywności fizycznej ➤ zapewnienie atrakcji dla osób niepełnosprawnych i możliwości spędzania czasu na świeżym powietrzu ➤ wzrost przedsiębiorczości ➤ stworzenie możliwości do organizacji zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży
Kompleksowy Produkt Turystyczny – Końska Wioska Tematyczna w Stróżach	➤ wzbogacenie oferty turystycznej ➤ poprawa wizerunku turystyczno-uzdrowiskowo-rehabilitacyjnego ➤ Dostarczenie wiedzy mieszkańcom poprzez montaż tablic edukacyjnych ➤ Poprawa atrakcyjności stadniny koni w miejscowości Stróże
Narodowe Centrum Pomocy dla Osób Chorych na Autyzm w Stróżach	➤ Wykorzystanie potencjału obszaru oraz wzrost liczby miejsc pracy i obniżenie bezrobocia ➤ Uzupełnienie działań związanych z zakresem usług Fundacji ➤ Promocja obszaru na skalę ogólnopolską ➤ Zapewnienie dostępu do specjalistycznych usług rehabilitacyjno-opiekuńczych

Tabela 46 Wpływ projektów inwestycyjnych – podstawowych na zniwelowanie problemów społeczno-gospodarczych w obszarze rewitalizowanym (opracowanie własne).

NAZWA REALIZOWANEGO ZADANIA	WPŁYW PROJEKTÓW
Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych z obszaru rewitalizacji	✓ zmniejszenie bezrobocia wśród osób dotychczas niepracujących w wyniku znalezienia dla nich zatrudnienia ✓ aktywizacja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
Aktywizacja społeczna osób starszych	✓ zwiększenie różnorodności i poprawa jakości oferty edukacyjnej dla osób starszych, ✓ tworzenie warunków dla integracji wewnątrz- i międzypokoleniowej osób starszych przy wykorzystaniu istniejącej infrastruktury społecznej, ✓ rozwój zróżnicowanych form aktywności społecznej, w tym upowszechnianie wolontariatu, partycypacji w procesach decyzyjnych, w życiu społecznym, w tym udział osób starszych w kształtowaniu polityki publicznej, ✓ zwiększenie dostępności, podniesienie jakości usług społecznych oraz wspieranie działań na rzecz samopomocy i samoorganizacji.
Przedszkolaki górą	✓ zapewnienie dostępu do usług edukacyjnych dla dzieci w wieku przedszkolnym ✓ poprawa jakości kształcenia przedszkolnego dzięki zajęciom dodatkowym i wyjazdom edukacyjnym oraz wyposażeniem przedszkola w materiały dydaktyczne ✓ zmniejszenie różnic edukacyjnych między dziećmi przedszkolnymi ✓ zwiększenie dostępności edukacji przedszkolnej dla dzieci niepełnosprawnych ✓ rozpowszechnienie edukacji przedszkolnej wśród lokalnej społeczności,
Integracja społeczno-kulturalna mieszkańców	✓ zwiększenie aktywności społecznej i kulturalnej ✓ prezentacja twórczości lokalnej poprzez organizację koncertów muzycznych i innych wydarzeń kulturalnych ✓ prezentacja lokalnych zasobów kulturowych poprzez wystawy rękodzieła artystycznego oraz opracowanie oraz wydanie publikacji promocyjno-informacyjnych ✓ dotarcie do lokalnych talentów, promocja ich prac, ✓ wymiana doświadczeń członków różnych organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, angażowanie wspólnych działań, ✓ promocja aktywności kulturalnej, ✓ wzmacnianie współpracy, solidarności lokalnej społeczności poprzez odtwarzanie wspólnych tradycji, ograniczanie podziałów między ludźmi, lepsze poznawanie grup społecznych i ich tradycji, wzajemne zrozumienie i poszanowanie, ✓ ukazanie możliwości tworzenia nowych atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego, ✓ tworzenie możliwości do uczenia się, kształcenia i rozwoju osobistego społeczności lokalnych. ✓ zwiększenie atrakcyjności regionu poprzez organizację ciekawych wydarzeń
Organizacja zajęć edukacyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	➤ zmniejszenie różnic edukacyjnych w zakresie kompetencji kluczowych dzieci i młodzieży ➤ stworzenie możliwości udziału w zajęciach dodatkowych dla dzieci z rodzin ubogich ➤ zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży ➤ zapewnienie

Tabela 47. Wpływ projektów nieinwestycyjnych – podstawowych na zniwelowanie problemów społeczno-gospodarczych w obszarze rewitalizowanym (opracowanie własne).

3.4. Źródła finansowania przedsięwzięć

W celu zapewnienia spójności, większej synergii i efektywności realizacji projektów rewitalizacyjnych, wskazano różne możliwe źródła ich finansowania w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Funduszu Spójności (FS):

1. Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020.
2. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020, 16.12.2014 (PO IŚ 2014–2020).
3. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020, 17.12.2014 (PO WER 2014–2020).
4. Program Operacyjny Polska Cyfrowa (PO PC 2014-2020).
5. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 (PROW 2014-2020).

Wykaz priorytetów inwestycyjnych w ramach których Gmina Łącko może aplikować o fundusze na realizację zadań objętych GPR opisano w poniższych tabelach.

Program Operacyjny		Priorytety inwestycyjne
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014 - 2020		4 iii Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym
		4 v Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu
		6 c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego.
		6 e(iv) Podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów przemysłowych (w tym terenów powojaskowych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza oraz propagowanie działań służących zmniejszaniu hałasu.
		9 a Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych.
Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój		8 ii Trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ludzi młodych wywodzących się ze środowisk marginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży.
Program Operacyjny Polska Cyfrowa		2 a Poszerzanie zakresu dostępności łączy szerokopasmowych oraz wprowadzanie szybkich sieci internetowych oraz wspieranie wprowadzania nowych technologii i sieci dla gospodarki cyfrowej.
		2 c Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury, e-zdrowia.

Tabela 48 Priorytety inwestycyjne bezpośrednio związane z rewitalizacją w ramach krajowych programów operacyjnych (opracowanie własne).

Źródła finansowania projektów rewitalizacyjnych w ramach RPO WM

Nr Działania	Nr Poddziałania	Rodzaj projektu	Typy	Max. dofinansowanie	Budżet działania
11.2	-	inwestycyjny	A. Przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja obiektów infrastrukturalnych z przeznaczeniem na cele społeczne; B. Pudowa, przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja obiektów infrastruktury kultury; C. Działania prowadzące do ożywienia gospodarczego rewitalizowanych obszarów; D. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na cele społeczne; E. Modernizacje, renowacje budynków użyteczności publicznej poprawiające ich estetykę zewnętrzną; F. Modernizacje, renowacje części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych	nie dotyczy	35 000 000 EUR
11.3	-	inwestycyjny	A. Utworzenie i prowadzenie funduszu wspierającego proces rewitalizacji miast i odnowy obszarów wiejskich przy pomocy instrumentów finansowych	nie dotyczy	30 000 000,00 EUR
11.4	-	inwestycyjny	A. Przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja obiektów infrastrukturalnych z przeznaczeniem na cele społeczne; B. Pudowa, przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja obiektów infrastruktury kultury; C. Działania prowadzące do ożywienia gospodarczego rewitalizowanych obszarów; D. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na cele społeczne; E. Modernizacje, renowacje budynków użyteczności publicznej poprawiającej ich estetykę zewnętrzną; F. Modernizacje, renowacje części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych	nie dotyczy	15 000 000,00 EUR
Uzupełniające wsparcie rewitalizacji Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego					
Nr Działania	Nr Poddziałania	Rodzaj projektu	Typy	Max. dofinansowanie	Budżet działania
3.1	3.1.2	inwestycyjny	A. Tworzenie nowych lub rozbudowa istniejących Stref Aktywności Gospodarczej	nie dotyczy	35 000 000 EUR

4.3	4.3.2	inwestycyjny	A. Głęboka modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej	nie dotyczy	30 000 000 EUR
4.3	4.3.3	inwestycyjny	A. Głęboka modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej; B. Rozwój budownictwa energooszczędnego oraz pasywnego	nie dotyczy	24 000 000 EUR
4.3	4.3.4	inwestycyjny	A. Wsparcie instrumentów finansowanych przeznaczonych dla spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych	nie dotyczy	20 000 000 EUR
4.4	4.4.2	inwestycyjny	A. Wymiana źródeł ciepła grzewczych w indywidualnych gospodarstwach domowych (biomasa i paliwa gazowe); B. Rozwój sieci ciepłowniczych	nie dotyczy	34 275 507 EUR
4.5	4.4.3	inwestycyjny	A. Wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych (paliwa stałe)	nie dotyczy	15 724 493 EUR
6.1	6.1.1	inwestycyjny	A. Realizacja prac konserwatorskich, restauratorskich, prac zabezpieczających przed zniszczeniem oraz robót budowlanych prowadzonych przy zabytkach nieruchomych	20 000 000 PLN	31 000 000 EUR
6.1	6.1.3	inwestycyjny	A. Rozwój infrastruktury instytucji kultury; B. Dokumentowanie, zachowanie i upowszechnienie dziedzictwa niematerialnego	20 000 000 PLN	10 000 000 EUR
6.3	6.3.1	inwestycyjny	A. Rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w subregionach	nie dotyczy	25 000 000 EUR
Uzupełniające wsparcie rewitalizacji Europejski Fundusz Społecznych					
Nr Działania	Nr Poddziałania	Rodzaj projektu	Typy	Max. dofinansowanie	Budżet działania
8.2	-	miękki	A. Kompleksowe programy na rzecz aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy; B. Realizacja ukierunkowanych schematów mobilności transnarodowej EURES	nie dotyczy	A. 50 261 648 EUR B. 127 500 EUR
8.3	8.3.1	miękki	A. Kompleksowe wsparcie dla zakładania działalności gospodarczej w formie dotacji	nie dotyczy	45 000 000 EUR
8.3	8.3.2	miękki	A. Kompleksowe wsparcie dla zakładania działalności gospodarczej, w tym w formie instrumentów zwrotnych	nie dotyczy	5 000 000 EUR

8.5	-	miękki	A. wsparcie dla tworzenia i/lub funkcjonowania podmiotów opieki nad dzieckiem do lat 3, w tym żłobków (m.in. Przyszkółkowych) i klubów dziecięcych oraz działania na rzecz zwiększenia liczby miejsc w istniejących instytucjach; B. Tworzenie warunków dla rozwoju opieki nad dziećmi do lat 3 przez dziennego opiekuna	nie dotyczy	25 000 000 EUR
9.1	9.1.1	miękki	A. Realizowane przez ośrodki pomocy społecznej i powiatowe centra pomocy rodzinie, kompleksowe programy na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia	nie dotyczy	59 500 000 EUR
9.1	9.1.2	miękki	A. Kompleksowe programy na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia	nie dotyczy	40 500 000 EUR
9.2	9.2.1	miękki	A. wsparcie dla tworzenia i/lub działalności wielospecjalistycznych zespołów wczesnej interwencji dla rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym lub zagrożonym niepełnosprawnością; B. wdrożenie programów zdrowotnych ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów dzieci i młodzieży; C. wsparcie dla tworzenia i/lub działalności placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży; D. wsparcie projektów w zakresie teleopieki; E. rozwój opieki długoterminowej	nie dotyczy	70 000 000 EUR
9.2	9.2.3	miękki	A. działania wspierające opiekunów nieformalnych osób niesamodzielnych; B. wsparcie dla tworzenia i/lub działalności placówek zapewniających dzienną opiekę i aktywizację osób niepełnosprawnych; C. wsparcie dla tworzenia i/lub działalności ośrodków interwencji kryzysowej	nie dotyczy	31 000 000 EUR
10.1	10.1.2	miękki	A. tworzenie nowych miejsc przedszkolnych; B. rozszerzenie oferty dodatkowej ośrodków wychowania przedszkolnego	nie dotyczy	25 000 000 EUR

Tabela 49 Źródła finansowania projektów rewitalizacyjnych w ramach RPO WM (źródło: opracowanie własne na podstawie RPO WM 2014-2020).

3.5. Wykaz niezbędnych pozwoleń

NAZWA REALIZOWANEGO ZADANIA	Wymagane pozwolenia
Termomodernizacja budynku administracyjnego i hali produkcyjnej	Wymaga zatwierdzenia projektu budowlanego i udzielenia pozwolenia na wykonanie robót budowlanych od Starosty Powiatu Nowosądeckiego zgodnie z prawem budowlanym i kodeksem postępowania administracyjnego
Budowa placu targowego	Wymaga zatwierdzenia projektu budowlanego i udzielenia pozwolenia na wykonanie robót budowlanych od Starosty Powiatu Nowosądeckiego zgodnie z prawem budowlanym i kodeksem postępowania administracyjnego
Modernizacja i rozbudowa Szkoły Podstawowej w Cieniawie	Wymaga zatwierdzenia projektu budowlanego i udzielenia pozwolenia na wykonanie robót budowlanych od Starosty Powiatu Nowosądeckiego zgodnie z prawem budowlanym i kodeksem postępowania administracyjnego
Odnowienie elewacji budynku Klasztoru Zgromadzenia Sióstr św. Dominika w Białej Niżnej	W zależności od ostatecznego zakresu projektu konieczne może się okazać zatwierdzenie projektu budowlanego i zgłoszenie robót budowlanych lub uzyskanie pozwolenia na wykonanie robót budowlanych od Starosty Powiatu Nowosądeckiego zgodnie z prawem budowlanym i kodeksem postępowania administracyjnego
Wykonanie termomodernizacji hal	W zależności od ostatecznego zakresu projektu konieczne może się okazać zatwierdzenie projektu budowlanego i zgłoszenie robót budowlanych lub uzyskanie pozwolenia na wykonanie robót budowlanych od Starosty Powiatu Nowosądeckiego zgodnie z prawem budowlanym i kodeksem postępowania administracyjnego
„Stara plebania” Ptaszkowa	Wymaga zatwierdzenia projektu budowlanego i udzielenia pozwolenia na wykonanie robót budowlanych od Starosty Powiatu Nowosądeckiego zgodnie z prawem budowlanym i kodeksem postępowania administracyjnego
Stary spichlerz	W zależności od ostatecznego zakresu projektu konieczne może się okazać zatwierdzenie projektu budowlanego i zgłoszenie robót budowlanych lub uzyskanie pozwolenia na wykonanie robót budowlanych od Starosty Powiatu Nowosądeckiego zgodnie z prawem budowlanym i kodeksem postępowania administracyjnego
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w m. Stróże	Wymaga zatwierdzenia projektu budowlanego i udzielenia pozwolenia na wykonanie robót budowlanych od Starosty Powiatu Nowosądeckiego zgodnie z prawem budowlanym i kodeksem postępowania administracyjnego
Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Białej Niżnej	Wymaga zatwierdzenia projektu budowlanego i udzielenia pozwolenia na wykonanie robót budowlanych od Starosty Powiatu Nowosądeckiego zgodnie z prawem budowlanym i kodeksem postępowania administracyjnego
Kompleksowy Produkt Turystyczny – Końska Wioska Tematyczna w Stróżach	W zależności od ostatecznego zakresu projektu konieczne może się okazać zatwierdzenie projektu budowlanego i zgłoszenie robót budowlanych lub uzyskanie pozwolenia na wykonanie robót budowlanych od Starosty Powiatu Nowosądeckiego zgodnie z prawem budowlanym i kodeksem postępowania administracyjnego
Narodowe Centrum Pomocy dla Osób Chorych na Autyzm w Stróżach	Wymaga zatwierdzenia projektu budowlanego i udzielenia pozwolenia na wykonanie robót budowlanych od Starosty Powiatu Nowosądeckiego zgodnie z prawem budowlanym i kodeksem postępowania administracyjnego

Tabela 50 Wykaz niezbędnych pozwoleń – projekty inwestycyjne –podstawowe (opracowanie własne).

NAZWA REALIZOWANEGO ZADANIA	Wymagane pozwolenia
Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych z obszaru rewitalizacji	Nie wymaga pozwoleń
Aktywizacja społeczna osób starszych	Nie wymaga pozwoleń
Przedszkolaki górą	Nie wymaga pozwoleń
Integracja społeczno- kulturalna mieszkańców	Nie wymaga pozwoleń
Organizacja zajęć edukacyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	Nie wymaga pozwoleń
Edukacja Ekologiczna w Grybowie	Nie wymaga pozwoleń

Tabela 51 Wykaz niezbędnych pozwoleń - projekty nieinwestycyjne – podstawowe (opracowanie własne).

Wykaz zmian w uchwałach

Z uwagi na listę planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych władze Gminy Grybów nie muszą podejmować uchwał, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (Dz.U. z 2014 r. poz. 150 oraz z 2015 r. poz. 1322).

Realizacja projektów rewitalizacyjnych nie wymaga dokonywania zmian z Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Grybów.

Wykaz niezbędnych opinii

Z uwagi na planowane działania Gminny Program Rewitalizacji będzie musiał uzyskać następujące opinie:

- Opinia Zarządu Powiatu Nowosądeckiego – w zakresie zgodności gminnego programu rewitalizacji ze strategią rozwoju powiatu.
- Opinia Zarządu Województwa Małopolskiego – w zakresie zgodności gminnego programu rewitalizacji z planem zagospodarowania przestrzennego województwa oraz zgodności ze strategią rozwoju województwa.
- Opinia Wojewody Małopolskiego – w zakresie zgodności z zadaniami rządowymi służącymi realizacji celu publicznego określonego w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami
- Opinia organów wojskowych, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa – w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności.
- Opinia Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Sączu – w zakresie ochrony przeciwpożarowej.
- Opinia Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w zakresie ochrony sanitarnej.
- Opinia gminnej komisji urbanistyczno-architektonicznej w zakresie zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego.

- Opinia operatorów sieci uzbrojenia terenu, w tym zarządców dróg, linii oraz terenów kolejowych.
- Opinia Komitetu Rewitalizacji jeżeli zostanie powołany przed uchwaleniem gminnego programu rewitalizacji.
- Opinia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska – w zakresie form ochrony przyrody
- Opinia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków – w zakresie form ochrony zabytków
- Opinia właściwego organu administracji geologicznej – w zakresie zagospodarowania terenów osuwisk
- Opinia Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej – w zakresie zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

Ocena oddziaływania na środowisko Gminnego Programu Rewitalizacji

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.) projekt niniejszego dokumentu został przedłożony Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Krakowie w sprawie uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz określenia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko w przypadku konieczności jej opracowania.

3.6. Plan finansowy i harmonogram rewitalizacji na lata 2016 – 2025

NAZWA REALIZOWANEGO ZADANIA	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA (Budżet JST, Budżet państwa, środki prywatne, środki UE, inne)	BUDŻET	LATA REALIZACJI						
			2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Termomodernizacja budynku administracyjnego i hali produkcyjnej	WFOŚ, RPO WM – EFRR Środki własne	400 000,00 zł			X	X			
Budowa placu targowego	PROW, środki własne	3 300 000,00 zł			X	X			
Modernizacja i rozbudowa Szkoły Podstawowej w Cieniawie	RPO WM dz. 11.2; PROW; środki własne; Biblioteka +; RPO WM dz. 10.1.2	2 500 000,00 zł			X	X	X		
Odnowienie elewacji budynku Klasztoru Zgromadzenia Sióstr św. Dominika w Białej Niżnej	WFOŚ; środki własne; fundusze Ministra Kultury; fundusze Województwa Małopolskiego	134 000,00 zł			X				
Wykonanie termomodernizacji hal „Stara plebania” Ptaszkowa	RPO WM; NFOŚ; środki własne	455 100,00 zł			X				
Stary spichlerz	RPO WM dz. 11.2; PROW; środki własne	300 000,00 zł			X	X			
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w m. Stróże	RPO WM dz. 11.2, PROW; środki własne	1 500,00 zł			X	X	X	X	X
Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Białej Niżnej	RPO WM; fundusze Ministra sportu i turystyki; Środki własne	300 000,00 zł			X	X			
Kompleksowy Produkt Turystyczny – Końska Wioska Tematyczna w Stróżach	Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego, Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska- Słowacja	10 000 000,00 zł			X	X	X	X	X
Narodowe Centrum Pomocy dla Osób Chorych na Autyzm w Stróżach	Środki własne, darowizny, dofinansowanie PFRON, fundusze UE.	300 000,00 zł			X	X			
		1 000 000,00 zł		X	X	X	X		

Tabela 52 Harmonogram realizacji projektów inwestycyjnych – podstawowych (opracowanie własne).

NAZWA REALIZOWANEGO ZADANIA ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA (Budżet JST, Budżet państwa, środki prywatne, środki UE, inne)	BUDŻET	LATA REALIZACJI										
			2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych z obszaru rewitalizacji	RPO WM 2014-2020- działanie: 8.2; 8.3.1; 9.1.1 Środki własne; PROW	500 000,00 zł		X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Aktywizacja społeczna osób starszych	RPO WM 2014-2020- działanie: 9.2.3 Środki własne	50 000,00 zł			X	X	X	X	X	X	X	X	
Przedszkolaki górą	RPO WM 2014-2020- działanie: 10.1.2; PROW Środki własne	500 000,00 zł		X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Integracja społeczno-kulturalna mieszkańców	RPO WM 2014-2020- działanie: 6.1.2; PROW 2014-2020- LGD; Program Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska- Republika Słowacka; fundusze Województwa Małopolskiego Środki własne	600 000,00 zł			X	X	X	X	X	X	X	X	
Organizacja zajęć edukacyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	RPO WM 2014-2020; PROW 2014-2020- LGD; Program Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska- Republika Słowacka; fundusze Województwa Małopolskiego; FIO., Środki własne	400 000,00 zł			X	X	X	X	X	X	X	X	
Edukacja ekologiczna w Grybowie	RPO WM 2014-2020; PROW 2014-2020- LGD; Program Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska- Republika Słowacka; fundusze Województwa Małopolskiego; FIO., Środki własne	400 000,00 zł			X	X	X	X	X	X	X	X	

Tabela 53 Harmonogram realizacji projektów nieinwestycyjnych – podstawowych (opracowanie własne).

Można stwierdzić, iż zadania /projekty/ zapisane do realizacji w GPR w kontekście ich realizacji do roku 2025 roku:

1. Faktycznie oddziałują na problemy grup docelowych;
2. Trwale i realnie zmieniają (uzupełniają) dotychczasową ofertę gminy, co wpłynie na wyprowadzenie obszaru rewitalizowanego ze stanu kryzysowego w szczególności poprzez nadaniu mu nowej jakości funkcjonalnej i stworzenie warunków do jego rozwoju;

3. Wpływają na urozmaicenie oferty regionu;
4. Wprowadzają nowe innowacyjne rozwiązania bądź funkcji dla obszaru rewitalizowanego.

IV. Proces realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

4.1. System zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji

Skuteczność realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji oraz jego sukces wiąże się bezpośrednio z odpowiednim zarządzaniem. Zarządzenie to nie tylko kierowanie, ale także zaangażowanie w proces przygotowania i późniejszego oceniania programu. Aby działał on jak należy, wszystkie komórki urzędu gminy będą razem współpracować. Opiera się to nie tylko na gromadzeniu różnych danych, ale także realizacji inwestycji, planowaniu przedsięwzięć związanych z pomocą społeczną, czy bezrobociem. Czynny udział należy także do mieszkańców i innych interesariuszy GPR.

Komitet Rewitalizacji

Powołany zostanie Komitet Rewitalizacji, który zgodnie z Ustawą o rewitalizacji stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy, pełnić będzie także funkcję opiniodawczo-doradczą wójta. Komitet liczyć będzie od 5 do 11 osób. To podmiot wspierający Wójta Gminy Grybów w podejmowaniu decyzji i wydawaniu opinii o działaniach rewitalizacyjnych. Komitet Rewitalizacji został uwzględniony w strukturze zarządzania i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji, a zostanie powołany zarządzeniem wójta do 3 miesięcy od przyjęcia Programu

W skład Komitetu wchodzić będą osoby fizyczne (mieszkańcy) zamieszkujące wyłącznie Gminę Grybów, przedstawiciele podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz przedstawiciele innych podmiotów działających na obszarze Gminy Grybów, będący przedstawicielami interesariuszy rewitalizacji, w tym:

- od 1 do 2 przedstawicieli Urzędu Gminy Grybów,
- od 1 do 3 przedstawicieli:
 - jednostek organizacyjnych Gminy Łącko,
 - przedstawicieli Rady Gminy Grybów wskazanych przez Radę Gminy,
- od 1 do 2 przedstawicieli obszarów rewitalizacji
- od 1 do 2 przedstawicieli sektora społecznego, tj. organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, działających na terenie Gminy Łącko
- od 1 do 2 przedstawicieli podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy Grybów.

Przedstawiciele zostaną wybrani w drodze otwartej procedury naboru. Informacja o naborze na członków Komitetu ogłoszona zostanie na stronie internetowej gminy, w Biuletynie Informacji Publicznej. Do szczegółowych zadań komitetu rewitalizacji będą należeć:

- prowadzenie dialogu z interesariuszami rewitalizacji;
- monitorowanie i ocena stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji;
- kontrola nad realizacją projektów rewitalizacyjnych;
- przyjmowanie nowych propozycji projektów rewitalizacyjnych;
- proponowanie wprowadzania zmian do Gminnego Programu rewitalizacji;

Na spotkania Komitetu Rewitalizacji zapraszani będą także radni, sołtysi, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz mieszkańcy, co pozwoli na pełne zaangażowanie interesariuszy rewitalizacji na wszystkich etapach realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Spotkania odbywać się będą minimum raz na kwartał.

Wójt Gminy powoła w strukturze Urzędu Gminy Pełnomocnika ds. rewitalizacji oraz wyznaczy właściwą Komórkę Urzędu Gminy, która przy współpracy z Komitetem Rewitalizacyjnym będzie pełniła funkcję koordynacyjną w zakresie procesu monitorowania realizacji GPR-u. Obowiązki Pełnomocnika będą następujące:

- monitorowanie systemu sterowania i zarządzania procesem,
- zlecenie opracowania brakujących analiz, badań, działań, projektów
- obsługa promocji procesu rewitalizacji,
- współpraca z Komitetem Rewitalizacji oraz pomiędzy partnerami Programu Rewitalizacji,
- organizacja spotkań członków Komitetu Rewitalizacyjnego,
- przyjmowanie wniosków zmian do programu i przekazywanie ich do Komitetu Rewitalizacyjnego,
- opracowanie przy współpracy z Komitetem Rewitalizacyjnym sprawozdania monitorującego aktualność i stopień realizacji GPR
- coroczne monitorowanie wskaźników GPR
- bieżące monitorowanie realizacji GPR pod kątem zagrożeń i problemów

Ponadto Komitet Rewitalizacyjny jak również Pełnomocnik ds. rewitalizacji będą ściśle współpracować między innymi z:

- Referatem Inwestycji i Zamówień Publicznych;
- Referatem Organizacyjnym i Spraw Obywatelskich;
- Referatem Planowania Budżetowego i Finansów;
- Referatem Podatkowym, Rolnictwa i Gospodarki Nieruchomościami;
- Referatem Planowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska
- Radnymi Gminy Grybów;
- Jednostkami organizacyjnymi Urzędu Gminy (m.in. placówkami oświatowymi, Ośrodkiem Pomocy Społecznej);
- Interesariuszami rewitalizacji (fundacjami, stowarzyszeniami, osobami prywatnymi, instytucjami kultury, lokalnymi liderami, prywatnymi przedsiębiorcami).

4.1.1. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

a) Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 15 ust 1 pkt 10.

Gminny Program Rewitalizacji nie przewiduje zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 150 oraz z 2015 r. poz. 1322).

b) Określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7, ust. 3

Komitet Rewitalizacji, to ciało doradczo-opiniotwórcze, przewidziane w Ustawie o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku, jako podmiot wspierający Wójta Gminy Grybów w podejmowaniu decyzji i wydawaniu opinii o działaniach rewitalizacyjnych. Komitet Rewitalizacji został uwzględniony w strukturze

zarządzania i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji, a zostanie powołany zarządzeniem wójta do 3 miesięcy od przyjęcia Programu.

c) Specjalna Strefa Rewitalizacji

W Gminnym Programie Rewitalizacji nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku.

d) Zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Gminny Program Rewitalizacji nie przewiduje wprowadzenia zmian w obecnym dokumencie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Grybów przyjętego Uchwałą Nr XIV/99/99 Rady Gminy Grybów z dnia 29 grudnia 1999 roku z późniejszymi zmianami.

e) Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Grybów nie przewiduje wprowadzenia zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

f) Niezbędne zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej

Po uchwaleniu Gminnego Programu Rewitalizacji Rada Gminy Grybów wprowadza przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w tym programie, służące realizacji zadań własnych gminy, do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy (zgodnie z art. 21 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku).

4.2. Partycypacja Interesariuszy w procesie rewitalizacji

Partycypacja społeczna została wpisana w proces rewitalizacji Gminy Grybów, jako fundament działań na różnych etapach. Takie podejście ma na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz gotowości i świadomości mieszkańców o partycypacyjnym współdecydowaniu o obszarze objętym Programem. Ponadto realizuje zasadę partnerstwa wynikającą z art. 5 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013, polegającą na łączeniu szerokiego grona partnerów (w szczególności lokalnych społeczności i przedsiębiorców, a także ekspertów) w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu, także z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć. Opiera się ona na założeniu, że opinia środowiska lokalnego jest najważniejszym elementem tworzenia dokumentu, który ma stanowić narzędzie do projektowania konkretnych zadań, podejmowanych w celu rozwiązywania problemów i eliminacji niepożądanych zjawisk, a tym samym podnoszących, jakość życia mieszkańców terenów zdegradowanych.

Proces diagnozowania sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy Grybów oraz społecznego odbioru zagadnień objętych sytuacją kryzysową, odbywał się metodą partycypacyjną, której ideą jest włączanie mieszkańców i partnerów społecznych w przebieg wyznaczania obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, a także przedsięwzięć i aktywności, które powinny przyczynić się do poprawy sytuacji na wyznaczonych podczas konsultacji obszarach. Warunkiem dobrej dyskusji jest świadomość społeczeństwa o rewitalizacji, o jej znaczeniu i efektach. Dlatego wiele uwagi poświęcono na dotarcie do społecznej świadomości mieszkańców gminy i dostarczenie im informacji o zaletach rewitalizacji i procesach towarzyszących

wyprowadzaniu poszczególnych miejsc z sytuacji kryzysowej. Pomocne okazały się tutaj narzędzia informatyczne –głównie strona internetowa gminy, ale korzystano także z niestandardowych sposobów komunikacji ze społecznością lokalną, np. poprzez konsultacje z sołtysami czy wizyty terenowe i wywiady z mieszkańcami tych obszarów, czy za pomocą ankiet konsultacyjnych.

W procesie rewitalizacji istotne jest włączenie do uczestnictwa przedstawicieli różnych środowisk społecznych. Pozwala to na poznanie potrzeb i oczekiwań mieszkańców, a także na prowadzenie działań w sposób kompleksowy, w celu wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Interesariuszami Gminnego Programu Rewitalizacji są, zatem:

- Mieszkańcy obszarów objętych rewitalizacją
- Mieszkańcy Gminy Grybów
- Przedsiębiorcy i potencjalni przedsiębiorcy z terenu gminy
- Organizacje pozarządowe
- Gminne Jednostki Organizacyjne
- Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
- Pracownicy Urzędu Gminy Grybów
- Inne osoby

Ustawa o rewitalizacji nakłada obowiązek włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji. Jedną z form, zapewniającą aktywny ich udział, są konsultacje społeczne. Zalicza się do nich zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej lub formularzy zamieszczonych na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej, a także spotkania, debaty, warsztaty, ankiety, wywiady, wykorzystanie grup przedstawicielskich oraz zbieranie uwag ustnych.

Proces udziału interesariuszy w procesie tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji do tej pory przebiegał następująco:

Konsultacje społeczne	Okres
Konsultacje społeczne poprzez spotkania z mieszkańcami, sołtysami, radnymi z Gminy Grybów w zakresie potrzeb i problemów, z jakimi się borykają	09-11.2016
Konsultacje społeczne dotyczące wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Grybów • Spotkanie 30.11.2016 r. • Debata społeczna 07 Konsultowane dokumenty: –projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Grybów, –diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	23 listopada 2016 do 23 grudnia 2016 30.11.2016 r. 07.12.2016 r.

Konsultacje społeczne- zaproszenie do zgłaszania propozycji projektów do Gminnego Program Rewitalizacji dla Gminy Grybów	10 – 29 marzec 2017
Konsultacje społeczne Programu Rewitalizacji- gromadzenie ankiet konsultacyjnych oraz zbieranie uwag podczas spotkań terenowych.	Opublikowano: 11.04.2017 Czas trwania: 18.04-18.05.2017

Tabela 54 Proces udziału interesariuszy w procesie tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji (opracowanie własne).

Podczas konsultacji społecznych tych, które się odbyły i te, które dopiero nastąpią, poruszane będą kwestie związane z przybliżeniem tematu rewitalizacji interesariuszom, którzy kojarzą go głównie z remontem i renowacją budynków zabytkowych. Poruszone były kwestie istoty, celów, zasad, przebiegu procesu rewitalizacji. Każde spotkanie zawierało czas na własne wystąpienia interesariuszy, wypowiedzenie się na temat rewitalizacji gminy.

Określenie problemów gminy

W trakcie pierwszych konsultacji społecznych pytano m.in. o ocenę jakości życia w gminie, dostępność usług publicznych (i rzeczywiste miejsca korzystania z nich przez mieszkańców), najważniejsze problemy społeczne, gospodarcze, przestrzenne i środowiskowe. Pytania były tak sformułowane, aby dawały obraz sytuacji na obszarze, na którym mieszkają uczestnicy. Pytano także o priorytetowe działania lokalne, które należy podjąć, aby poprawić jakość i komfort życia najmniejszych społeczności. Skierowano również pytania do sołtysów i przedstawicieli lokalnego środowiska. Pytano między innymi o sfery: przestrzenną, środowiskową, infrastrukturę techniczną, gospodarkę, zdrowie, edukację, bezpieczeństwo, sferę społeczną, kulturę, turystykę, rekreację, promocję. Dodatkowym sposobem uczestniczenia interesariuszy rewitalizacji były konsultacje pracowników gminy z klientami urzędu w trakcie załatwiania przez nich swoich spraw w urzędzie. Podczas wszystkich tych czynności (przez czas od września do listopada 2016) zebrano 120 ankiet dotyczących sytuacji gminy w opinii mieszkańców oraz przedstawicieli innych środowisk z terenu Gminy Grybów.

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji

Kolejną formą partycypacji społecznej były Konsultacje społeczne dotyczące wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Grybów. Konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji pozwoliły na zweryfikowanie na ile rekomendacje zgłaszane we wcześniejszych etapach przez stronę społeczną oraz przedstawicieli samorządu odpowiadają na potrzeby mieszkańców. Szeroki proces uspołecznienia etapu diagnostycznego zaowocował niewielką liczbą zgłaszanych uwag jednakże uwagi te miały istotny wpływ na ostateczny kształt obszarów rewitalizowanych. Podczas trwania konsultacji projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wpłynęły dwie uwagi. Odbyło się również spotkanie rewitalizacyjne w dniu 30 listopada 2016 roku w godz. 14.00-15.30 w Urzędzie Gminy w Grybowie na sali obrad. W spotkaniu wzięło udział 27 mieszkańców zainteresowanych kwestiami rewitalizacji. Dwóch uczestników zgłosiło wnioski o poszerzenie obszaru rewitalizacji o nieruchomości będące w ich władaniu, 11 osób zgłosiło uwagi w zakresie objęcia m. Stróże w całości obszarem rewitalizacji a także zgłoszono uwagi co do planowanej rewitalizacji w m. Ptaszkowa oraz Cieniawa. Uczestnicy spotkania w tym sołtysi poszczególnych sołectw po dogłębnym przeanalizowaniu obszarów wspólnie z władzami Gminy wyznaczyli obszar o największej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych. Ponadto zorganizowano również debatę odnośnie wyznaczania obszaru rewitalizacji. Debatę rewitalizacyjną zorganizowana była 7 grudnia 2016r. o

godz. 14.00 w Urzędzie Gminy w Grybowie; podczas spotkania omówiono projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy. W debacie wzięło udział 6 mieszkańców Gminy. W trakcie spotkania nie zgłoszono żadnych uwag.

Telefonicznie i osobiście w Urzędzie Gminy pracownicy udzielali zainteresowanym mieszkańcom wyjaśnień przede wszystkim dotyczących celowości rewitalizacji i skutków rewitalizacji dla mieszkańców. Wpływały uwagi i zastrzeżenia dotyczące granic obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji dla poszczególnych nieruchomości w m. Stróże i Biała Niżna a także Cieniawa.

Zagadnienia poruszane przez mieszkańców: określenie ram czasowych rewitalizacji i przykładowych działań na obszarach zdegradowanych i obszarze rewitalizacji; wskazanie zasad finansowania projektów rewitalizacyjnych.

Karty projektów

W dniach 10.03-29.03.2017 r. zaproszono mieszkańców gminy do składania propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Informację podobnie jak w przypadku pozostałych wiadomości, umieszczono na stronie internetowej gminy oraz na tablicy ogłoszeń. Ponadto pracownicy urzędu zbierając opinie mieszkańców uprzedzali o możliwości złożenia karty projektów dla przedsięwzięć dla mieszkańców istotnych. W odpowiedzi na ogłoszenie wpłynęło 11 kart projektowych dla przedsięwzięć inwestycyjnych.

Gminny Program Rewitalizacji

Od 17 kwietnia 2017 r. do 18 maja 2017 r. zorganizowano konsultacje społeczne odnośnie udostępnionego Programu Rewitalizacji Gminy Grybów. W dniu 26 kwietnia 2017 r. o godzinie 14.00 w Urzędzie Gminy Grybów odbyły się warsztaty rewitalizacyjne w związku z tym dokumentem. Działanie to miało na celu zaangażowanie lokalnej społeczności w proces współdecydowania o rewitalizacji.

Wdrażanie projektów rewitalizacyjnych na zdegradowanych obszarach gminy Grybów nie ma szans powodzenia bez udanej współpracy pomiędzy sektorem społecznym, gospodarczym i publicznym. W związku z tym określenie zasad i sposobów współuczestnictwa wszystkich interesariuszy jest kluczowym elementem osiągnięcia zgodności podejmowanych działań z potrzebami i oczekiwaniami społeczności lokalnej, ograniczenia występowania konfliktów oraz kosztów ich rozwiązywania, a także podstawą wzmacniania społeczeństwa obywatelskiego. Współpraca międzysektorowa w realizacji zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji odbywać się będzie w trzech zintegrowanych wymiarach:

- merytorycznym – poprzez wspólne podejmowanie decyzji, rozwiązywanie problemów;
- organizacyjnym – polegającym na angażowaniu specyficznych i unikalnych zasobów oraz kompetencji charakterystycznych dla danego sektora i wzajemnym ich uzupełnianiu podczas realizacji wspólnych projektów;
- finansowym – opierającym się na współudziale finansowym wszystkich partnerów poprzez zapewnienie wkładu własnego w realizację określonych przedsięwzięć i wykorzystanie koncepcji partnerstwa publiczno- prywatnego.

Partnerstwo trzech sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego opiera się na podstawowych zasadach stanowiących fundament wspólnych działań: respektowanie własnych potrzeb, możliwości i dążenie do osiągnięcia kompromisu, przejrzystość podejmowanych działań, otwarty dialog z mieszkańcami. Rola partnerskiej współpracy w procesie rewitalizacji obszarów objętych kryzysem jest szczególnie istotna zarówno z punktu widzenia społecznej użyteczności Programu, jak i wymogów stawianych przez Unię Europejską. W tym celu już na etapie konstruowania Programu ogromną rolę –zarówno opiniotwórczą, jak i ważnego kreatora zdarzeń w Programie, a także niezwykle istotny element uspołecznienia i promocji

samemu Programu, przypisano Komitetowi Rewitalizacji składającemu się z przedstawicieli gminy, jednostek gminnych, lokalnych przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych, partnerów społecznych i mieszkańców obszarów zdegradowanych.

Partycypacja społeczna na etapie oceny efektów Gminnego Programu Rewitalizacji

Elementem zarządzania procesem rewitalizacji jest uwzględnianie w nim udziału społecznego na etapie oceny efektów wdrożenia. Konieczne jest omówienie efektów procesu rewitalizacji, prognoz trwałości. Celem oceny końcowej jest także ocena trwałości osiągniętego stanu, w tym przede wszystkim trwałości dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru rewitalizacji. Ważne jest podjęcie decyzji o ewentualnym przedłużeniu działań rewitalizacyjnych. Przeprowadzenie tego etapu nie jest możliwe bez udziału mieszkańców. Ocena Programu powinna obejmować diagnozę czynników społecznych, gospodarczych, przestrzenno- funkcjonalnych i techniczno-środowiskowych obszaru rewitalizacji opartą na wskaźnikach oraz opinie mieszkańców. Partycypacja społeczna na tym etapie zakłada aktywny udział mieszkańców w pracach Komitetu Rewitalizacji oraz w konsultacjach społecznych. Formami angażującymi mieszkańców w ocenę Programu mogą być:

- badania sondażem odnośnie oceny rewitalizacji (także poprzez stronę www Gminy, portale społecznościowe itp.)
- badania fokusowe, dot. jakości życia na obszarze rewitalizacji,
- debaty z władzami publicznymi,
- analiza zmian na obszarze rewitalizacji widziana przez mieszkańców
- wydarzenia kulturalne połączone z prezentacją efektów rewitalizacji, występy klubów, grup społecznych, możliwe dzięki udostępnieniu miejsca ich spotkań
- spacerów rewitalizacyjnych z zaproszonymi gośćmi
- warsztaty z mieszkańcami

Poza działaniami informacyjnymi warto wykorzystywać narzędzia, których celem jest wsparcie beneficjentów Gminnego Programu Rewitalizacji

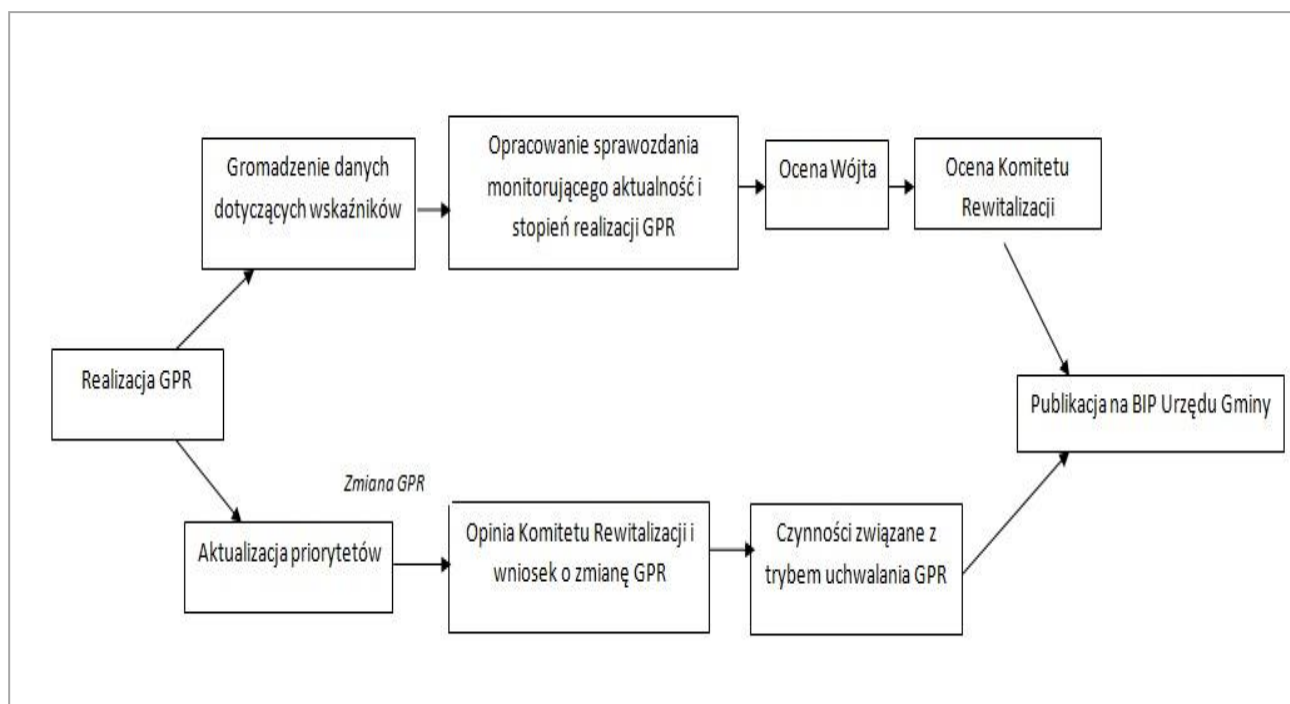
- Szkolenia i seminaria dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu Rewitalizacji oraz beneficjentów i potencjalnych beneficjentów, na temat m.in.: możliwości udziału w Programie (aktualizacji), zarządzania projektami, monitorowania realizacji projektów, zasad finansowania projektów;
- Nadzór i wsparcie (organizacyjne, doradcze, techniczne) Beneficjentów Zewnętrznych Programu Rewitalizacji przy wypełnianiu obowiązków promocyjnych, związanych z unijnym źródłem finansowania, takich jak przygotowywanie, zgodnie zobowiązującymi zasadami.

Jak zakłada monitoring Gminnego Programu Rewitalizacji opisany w następnym rozdziale, corocznie przeprowadzone zostaną konsultacje społeczne, na których przeprowadzone zostaną badania ankietowe wśród uczestników dotyczące GPR. Ze spotkania oraz z badania sporządzony zostanie protokół, który razem z danymi wskaźnikowymi stanowić będzie tło do sprawozdania monitorującego aktualność stopnia realizacji GPR.

4.3. Monitoring, ocena i aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji

Zgodnie z założeniami Ustawy o rewitalizacji, Gminny Program Rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji przynajmniej raz na trzy lata. GPR Gminy Grybów będzie podlegał ocenie raz na dwa lata, przy czym gromadzenie danych dla wskaźników odbywać się będzie rokrocznie, tak jak aktualizacja zadań

priorytetowych. System monitoringu GPR opierać się, zatem będzie na kontroli wyników poprzez wskaźniki użyte w diagnozie. Ścieżka działania wygląda następująco:

Rycina 1 Ścieżka monitoringu GPR.

W trakcie realizacji GPR zbierane będą na bieżąco dane dotyczące wskaźników tj. w szczególności:

- 1) Poziom bezrobocie
- 2) Wskaźnik przedsiębiorczości
- 3) Liczba osób korzystających GOPS
- 4) Stan opieki zdrowotnej – liczba punktów opieki zdrowotnej
- 5) Udział mieszkańców w życiu kulturalnym i publicznym: liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych oraz społecznych (frekwencja w wyborach, konsultacjach społecznych itp.)
- 6) Liczba kilometrów zmodernizowanych dróg, sieci kanalizacyjnych i wodociągowych
- 7) Masa usuniętych substancji szkodliwych
- 8) Liczba zabezpieczonych osuwisk
- 9) Liczba zamontowanych paneli solarnych/ogniw fotowoltaicznych/ wymienionych pieców węglowych itp.
- 10) Liczba wybudowanych obiektów małej architektury
- 11) Liczba zmodernizowanych obiektów pod względem ograniczenia zużycia energii
- 12) Wyniki uzyskane przez uczniów w egzaminach okręgowych
- 13) Liczba punktów opieki przedszkolnej/ liczba oddziałów opieki przedszkolnej
- 14) Liczba dzieci objętych programem zajęć dodatkowych w szkołach znajdujących się na terenie gminy

Monitorowanie procesów rewitalizacji skupiać się również na trzech obszarach:

- a) Obszar monitoringu rzeczowego – dostarcza danych, które obrazują postęp we wdrażaniu programu oraz umożliwiają ocenę jego wykonania w stosunku do celów ustalonych w programie. Opiera się o przedstawione dane: wskaźniki produktu, rezultatu oraz oddziaływania.
- b) Obszar monitoringu finansowego – dostarcza danych będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania środków przeznaczonych na Gminny Program Rewitalizacji. Monitoring finansowy polega na systematycznym porównywaniu poniesionych wydatków do przewidzianego budżetu.
- c) Obszar monitoringu ryzyk – polega na obserwacji zmienności uwarunkowań zewnętrznych, identyfikacji potencjalnych trudności w realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, a także racjonalnym reagowaniu na zaistniałe zmiany.

Po zgromadzeniu danych dotyczących wskaźników Pełnomocnik ds. rewitalizacji opracowuje sprawozdanie monitorujące aktualność i stopień realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Następnie raport podlega ocenie wójta, który nanosi uwagi wedle własnej wiedzy i kompetencji, kolejno przedstawia go Komitetowi Rewitalizacji celem zaopiniowania. Jeżeli Komitet nie wnosi zastrzeżeń, sprawozdanie jest publikowane na stronie BIP Gminy wraz z opinią Komitetu. W przypadku, gdy GPR wymaga aktualizacji, czy zmieniają się priorytety i jego cele na skutek nagłych zmian w sytuacji gminy, Wójt występuje do Rady Gminy z wnioskiem o zmianę GPR wraz z opinią Komitetu Rewitalizacji. Kolejne czynności wykonywane są tak samo, jak w przypadku uchwalania GPR oraz zgodnie z zapisami Ustawy o rewitalizacji. Kończącą czynnością jest publikacja na BIP.

Dane do wskaźników, o których mowa powyżej uzyskiwane są dzięki informacjom otrzymanym z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy, Głównego Urzędu Statystycznego oraz innymi jednostkom i komórkom, które nimi dysponują. Raz w roku na potrzeby aktualizacji zadań priorytetowych i uzyskania opinii interesariuszy rewitalizacji na temat realizacji GPR przeprowadza się konsultacje społeczne, na którym przeprowadza się badanie ankietowe wśród uczestników dotyczące GPR. Ze spotkań oraz z badania sporządza się protokół, który razem z danymi wskaźnikowymi stanowi tło do sprawozdania monitorującego aktualność stopnia realizacji GPR.

Wyznaczając ścieżkę działania procesu rewitalizacji, założono, że dzięki niemu zmniejszone zostaną negatywne zjawiska oraz ulegnie poprawie życie mieszkańców terenów objętych rewitalizacją jak również mieszkańców całej gminy.

L.p.	Nazwa wskaźnika Gminy	Wartość przed realizacją GPR	Założona wartość po realizacji GPR
1	Poziom bezrobocie-liczba bezrobotnych	1104	Spadek o min. 1%
2	Wskaźnik przedsiębiorczości	4,9	Wzrost o min. 1 %
3	Liczba osób korzystających GOPS	1128	Spadek o min. 1 %
4	Udział mieszkańców w życiu kulturalnym i publicznym: frekwencja w wyborach	45,52	Wzrost o min. 1%
5	Liczba zmodernizowanych obiektów publicznych i prywatnych	0	4
6	Liczba wybudowanych kompleksowych obiektów infrastruktury sportowo- rekreacyjnej	0	1
7	Obiekty zmodernizowane pod względem energooszczędności	0	4
8	Wyniki uzyskane przez uczniów w egzaminach okręgowych	67	Wzrost o min. 1%
9	Liczba zmodernizowanych obiektów zabytkowych na cele kulturalno- turystyczne	0	1

10	Liczba wybudowanych obiektów targowych	0	1
11	Liczba wdrożonych programów zakresie organizacji zajęć dodatkowych w szkołach znajdujących się na terenie gminy	0	1

Tabela 55 Oczekiwane wyniki rewitalizacji (opracowanie własne).

Aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Coroczna aktualizacja zadań priorytetowych, czy celów rewitalizacji stanowi rodzaj opinii Pełnomocnika ds. rewitalizacji przy akceptacji wójta i Komitetu Rewitalizacji, co do dalszego realizowania uchwalonej dotychczas formy GPR. W przypadku zmian spowodowanych wystąpieniem nowych zagrożeń, problemów czy obszarów zdegradowanych, które wymagają natychmiastowej interwencji i których realizacja prowadzi do zmiany GPR postępuje się zgodnie ze ścieżką monitoringu, chyba, że zmiany te dotyczą planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w dotychczasowym GPR, wówczas Wójt występuje do Rady Gminy z prośbą o jego zmianę. Do wniosku załączona zostaje opinia Komitetu Rewitalizacji. Zmiana gminnego programu rewitalizacji następuje w trybie, w jakim on jest uchwalany, tj.:

- Przeprowadzenie konsultacji społecznych proponowanych zmian w Gminnym Programie Rewitalizacji
- Złożenie przez Wójta wniosku do Rady Gminy o zmiany w GPR z opisem zmian i uzasadnieniem
- Podjęcie uchwały Rady Gminy o przystąpieniu do sporządzenia aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji
- Dokonanie aktualizacji dokumentu
- Konsultacje społeczne projektu zaktualizowanego Gminnego Programu Rewitalizacji
- Wniosek wójta o zaopiniowanie projektu zaktualizowanego gminnego programu rewitalizacji do organów i instytucji wymienionych w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r., poz. 1777).
- Zmiana GPR nie wymaga uzyskania opinii, o których mowa w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r., poz. 1777), ani przeprowadzenia konsultacji społecznych, jeżeli:
 - ✓ Nie dotyczy przedsięwzięć rewitalizacyjnych, o których mowa w art. 15 ust 1 pkt 5 lit a ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r., poz. 1777)
 - ✓ Nie wymaga zmiany uchwały, o której mowa w art. 25 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r., poz. 1777)
- Wprowadzenie zmian w aktualizacji gminnego programu rewitalizacji pochodzących z konsultacji społecznych i uzyskanych opinii
- Przedłożenie Radzie Gminy przez Wójta projektu zaktualizowanego gminnego programu rewitalizacji.

V. Gminny Program Rewitalizacji - dokument strategiczny i planistyczny Gminy

Gminny Program Rewitalizacji, to kolejny dokument strategiczny Gminy Grybów. Innymi słowy, jest to jeden z dokumentów ważnych, które wyznaczają ścieżkę rozwoju gminy, ukazują jej problemy i zawierają w sobie propozycje rozwiązań sytuacji kryzysowych. Gminny Program Rewitalizacji łączy się z pozostałymi dokumentami strategicznymi gminy tj. Strategia Rozwoju Gminy Grybów na lata 2013-2020, Planem Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Grybów oraz Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych i Integracji w Gminie Grybów na lata 2015-2020.

5.1. Zgodność Programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Gmina Grybów jest jednostką, którą obowiązują nie tylko dokumenty lokalne, ale również dokumenty krajowe czy regionalne.

Programy Krajowe:

Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju.

Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju –dokument określający główne trendy, wyzwania oraz koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej, przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 5 lutego 2013 r. Głównym celem dokumentu jest wytyczenie i charakterystyka działań skierowanych ku poprawie, jakości życia Polaków i rozwoju Polski na tle Unii Europejskiej. Założeniem strategii jest przezwyciężenie kryzysu finansowego w możliwie najkrótszym czasie oraz wzrost gospodarczy kraju.

- Gminny Program Rewitalizacji Gminy Grybów jako dokument określający proces wyprowadzania obszarów z kryzysowych sytuacji dąży równocześnie do poprawy jakości życia i rozwoju.

Strategia Rozwoju Kraju 2020

Dokument wyznacza najważniejsze zadania państwa, których realizacja przyczyni się do szybszego i bardziej zrównoważonego rozwoju kraju i poprawy, jakości życia ludności poprzez wzmocnienie potencjałów gospodarczych, instytucjonalnych i społecznych. Główne działania obejmują trzy obszary: sprawne i efektywne państwo, konkurencyjną gospodarkę oraz spójność społeczną i gospodarczą.

- Gminny Program Rewitalizacji zawiera w sobie ścieżkę obejmującą sferę społeczną jak i gospodarczą. Ponadto wpisuje się w powyższy dokument swoimi celami.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020, Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie

Kompleksowy średniookresowy dokument strategiczny odnoszący się do prowadzenia polityki rozwoju społeczno-gospodarczego kraju w ujęciu wojewódzkim.

Cel główny: Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju –wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.

- Gminny Program Rewitalizacji realizując swój cel strategiczny numer 2 powiązany jest z celem głównym Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego – wykorzystuje potencjał Gminy Grybów dla osiągnięcia celów rozwoju kraju.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Dokument określający zasady ładu przestrzennego w Polsce. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju jest najważniejszym dokumentem strategicznym w kwestii zagospodarowania przestrzennego kraju. Został on stworzony w celu zapewnienia efektywnego wykorzystania jego przestrzeni. Dokument zawiera cele i kierunki działań służące takiemu planowaniu przestrzennemu, który pozwoli na wzrost społeczno-gospodarczy państwa. Cele określone w dokumencie to:

- ✓ Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającego spójności.
- ✓ Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystywanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.
- ✓ Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.
- ✓ Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.
- ✓ Zwiększanie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.
- ✓ Przywrócenie i utrwalanie ładu przestrzennego
 - Gminny Program Rewitalizacji zawiera w sobie cele ogólne i cele szczegółowe, które dążą między innymi do zapewnienia dostępu do miejsc rekreacyjno- sportowych oraz turystycznych, wzrostu efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej oraz zakładów produkcyjnych oraz obniżenie niskiej emisji zanieczyszczeń do powietrza, czy dzięki podniesieniu atrakcyjności regionu i zwiększenie jego konkurencji.

Programy Regionalne:

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020 oraz Strategia Rozwoju Polski Południowej w obszarze województwa Małopolskiego i Śląskiego do roku 2020

Dokumentem będącym podstawą programowania rozwoju województwa, a pośrednio także rozwoju poszczególnych powiatów i gmin województwa, jest strategia rozwoju. Celem głównym strategii jest

efektywne wykorzystanie potencjałów regionalnej szansy dla rozwoju gospodarczego oraz wzrost spójności społecznej i przestrzennej Małopolski w wymiarze regionalnym, krajowym i europejskim.

Rozwój Polski Południowej powinien obejmować całość obszaru województw małopolskiego i śląskiego oraz uwzględniać zasadę zrównoważonego rozwoju miast i obszarów wiejskich. Wewnętrzne zróżnicowanie makroregionu stwarza możliwości dla generowania licznych i urozmaiconych projektów współpracy, łączących obszary i podmioty o podobnych problemach, aspiracjach czy potencjałach

- Gminny Program Rewitalizacji wpisuje się w główny cel strategii, ponieważ celem głównym programu jest wzmocnienie wewnętrznych potencjałów obszaru w celu zapewnienia zrównoważonego i kompleksowego rozwoju obszaru Gminy Grybów

Subregionalny Program Rozwoju (SPR) na lata 2014-2020

Subregionalny Program Rozwoju do roku 2020 (SPR) jest instrumentem służącym wdrożeniu zasady zintegrowanego podejścia terytorialnego do rozwoju w wymiarze gospodarczym, społecznym i terytorialnym wynikającym z dokumentów strategicznych na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym. SPR określa politykę Województwa Małopolskiego wobec pięciu subregionów funkcjonalnych. Tym samym SPR stanowi ofertę Samorządu Województwa Małopolskiego dla partnerów z sektora samorządowego, gospodarczego i społecznego mającą na celu uruchomienie oddolnych inicjatyw w celu wykorzystania wewnętrznych potencjałów dla zbudowania specjalizacji poszczególnych subregionów¹.

- Gminny Program Rewitalizacji jest również oddolną inicjatywą zmierzającą do wykorzystania wewnętrznych potencjałów Gminy Grybów tak, by stanowiła ona kolejną specjalizację Subregionu Sądeckiego

Strategia Rozwoju Powiatu Nowosądeckiego na lata 2011-2020 Aktualizacja

Dokument, określającym kierunki rozwoju powiatu na najbliższe lata. Jego celem jest wskazanie misji, wizji oraz celów strategicznych wraz z celami operacyjnymi, planowanymi zadaniami i ewentualnie projektami, których realizacja w określonym horyzoncie czasowym przyczyni się do wielokierunkowego rozwoju powiatu. Wizja Powiatu zawarta w strategii to, *Powiat nowosądecki – obszarem o bogatej ofercie turystycznej i kulturalnej, zapewniającym mieszkańcom możliwość rozwoju i wysoką, jakość życia, atrakcyjnym do prowadzenia działalności gospodarczej*². Celem nadrzędnym jest natomiast: *Powiat Nowosądecki obszarem Europy o dużych możliwościach rozwoju*. Dokument zawiera trzy cele strategiczne rozwoju Powiatu Nowosądeckiego: Cel strategiczny I: *Rozwój gospodarczy powiatu poprzez udoskonalony układ komunikacyjny i sprawną infrastrukturę techniczną o standardzie europejskim oraz stały rozwój przedsiębiorczości gospodarczej i obszarów wiejskich gwarancją wzrostu ekonomicznego regionu*; Cel strategiczny II: *Rozwój sfery społecznej Powiatu poprzez wysoki poziom ochrony zdrowia oraz pomocy społecznej, zachowanie bogactwa walorów przyrodniczych i kulturowych Powiatu oraz likwidacja zjawiska bezrobocia*; Cel strategiczny III: *Rozwój sfery instytucjonalnej Powiatu poprzez wzrost efektywności funkcjonowania administracji publicznej na terenie powiatu oraz stałą jego promocję*.

¹ <http://www.rpo.malopolska.pl/o-programie/zapoznaj-sie-z-prawem-i-dokumentami/subregionalny-program-rozwoju-do-roku-2020>

² Strategia Rozwoju Powiatu Nowosądeckiego na lata 2011-2020 aktualizacja

- Cele strategiczne GPR wpisują się doskonale w cele strategiczne Strategii Rozwoju Powiatu Nowosądeckiego.

Program ochrony środowiska dla powiatu nowosądeckiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019.

Przyglądając się polityce ekologicznej powiatu nowosądeckiego, jej cele są następujące:

Uporządkowanie gospodarki odpadami,

- Poprawa stanu wód i racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi oraz ochrona przed powodzią i suszą,
 - Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniami.
 - Ochrona przed hałasem (w szczególności drogowym),
 - Ochrony żywych zasobów przyrody,
 - Ochrona powierzchni ziemi (stabilizacja osuwisk, ochrona gleby i złóż surowców mineralnych),
 - Racjonalizacja wykorzystania zasobów surowców i energii (w tym także energii odnawialnej),
 - Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym,
 - Ochrona przed skutkami poważnych awarii przemysłowych,
 - Zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego,
 - Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców – działania promocyjne, edukacyjne³.
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowosądeckiego tak jak GPR swoim zasięgiem obejmują poprawę stanu środowiska, także poprzez zmniejszenie niskiej emisji, czy podniesienie efektywności energetycznej budynków.

Programy Lokalne:

Gmina Grybów posiada dokumenty, które diagnozują jej problemy oraz proponują ich możliwe rozwiązania. Jednym z takich dokumentów jest Strategia Rozwoju Gminy Grybów na lata 2013-2020.

Strategia Rozwoju Gminy Grybów na lata 2013-2020

Dokument ten zawiera w sobie między innymi wizję i cele rozwoju Gminy Grybów. Wizją jest w tym przypadku⁴: Gmina Grybów –obszarem zrównoważonego rozwoju, opartego na sprawności władz samorządowych i przedsiębiorczości mieszkańców, powiązanego z rozwojem turystyki i rolnictwa, posiadająca nowoczesną bazę infrastrukturalną, będąca dogodnym i atrakcyjnym miejscem, gdzie ludzie bezpiecznie żyją, pracują i wypoczywają. Stan docelowy określony zapisami wizji przewiduje stworzenie warunków dla trwałego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego. Misją jest: *Deklarujemy współpracę i zaangażowanie na rzecz trwałego i zrównoważonego rozwoju Gminy, bazującego nade wszystko na jej potencjale turystycznym i rolniczym – tak, aby była ona zawsze miejscem atrakcyjnym i przyjaznym zarówno dla mieszkańców, jak i gości.*

- Realizacja GPR wpisuje się w założenia oraz cele wskazane w Strategii Rozwoju Gminy Grybów w zakresie:

- rozwoju potencjału turystycznego poprzez zagospodarowanie obiektów zabytkowych na cele kulturalno – turystyczne oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznej na cele turystyczno- rekreacyjne
- rozwój rolnictwa poprzez zapewnienie miejsca do sprzedaży produktów lokalnych (targowisko)
- ochrona środowiska naturalnego
- stworzenie kompleksowej infrastruktury sportowo- rekreacyjnej co pozwoli na rozwój turystyczny gminy.

³ Program ochrony środowiska dla powiatu nowosądeckiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019

⁴ Strategia Rozwoju Gminy Grybów na lata 2013-2020.

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Grybów

Wizją tego dokumentu jest⁵: Gmina Grybów jest nowoczesnym i ekologicznym ośrodkiem powiatu nowosądeckiego o nowoczesnej infrastrukturze technicznej opartej o systemy ekoenergetyczne, zapewniającym mieszkańcom wysoką, jakość życia oraz przyczyniającym się do wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej regionu. Celami zawartymi w tym opracowaniu są:

- Zeroenergetyczny rozwój społeczno-gospodarczy Gminy
- Ograniczenie niskiej emisji na terenie Gminy
- Popularyzacja i rozwój wykorzystania lokalnych zasobów energii odnawialnej
- Poprawa efektywności energetycznej obiektów na terenie Gminy
- Rozwój gospodarki opartej o rozwiązania ekoenergetyczne i innowacyjne technologie
- Założenia GPR bezpośrednio wpisują się w w/w cele Planu gospodarki niskoemisyjnej poprzez:
 - wdrożenie edukacji proekologicznej
 - termomodernizację obiektów publicznych oraz prywatnych.

Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych w gminie Grybów na lata 2015-2020

W tym dokumencie również zawarto misję oraz cele strategii, są to⁶:

Społeczną misją gminy Grybów jest wykorzystanie aktywności osób i rodzin oraz istniejących zasobów w środowisku lokalnym dla poprawy jakości życia mieszkańców gminy oraz do przeciwdziałania marginalizacji najsłabszych grup społecznych.

Natomiast celami strategii rozwiązywania problemów społecznych są:

- Cel 1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu rodzin
- Cel 2. Integracja i mobilizacja partnerów na rzecz rozwiązywania problemów społecznych
- GRP realizuje powyższe cele poprzez:
 - budowę infrastruktury społecznej pozwalającej na aktywne spędzanie wolnego czasu
 - kompleksową aktywizację społeczno- zawodową mieszkańców poprzez organizację szkoleń zawodowych, staży i praktyk zawodowych, subsydiowane zatrudnienie
 - organizację zajęć pozaszkolnych i zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Grybów oraz *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Grybów*

Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego zawiera w sobie między innymi zasady i zadania odnośnie terenów Gminy Grybów. Zasady polityki społeczno-gospodarczej i przestrzennej gminy Grybów⁷:

- tworzenie warunków dla zrównoważonego, wielofunkcyjnego rozwoju,
- integracja i aktywizacja mieszkańców gminy wobec gospodarki rynkowej oraz wynikające z nich priorytety:
 - a) kulturowe - zachowanie i odbudowa wartościowych elementów środowiska kulturowego dla podtrzymania tradycji, odrębności regionalnej i narodowej,
 - b) ekologiczne - zachowanie i odbudowa wartościowych elementów środowiska naturalnego dla zachowania równo-wagi przyrodniczej i powiązań ekologicznych,
 - c) funkcjonalno-przestrzenne - specjalizacja poszczególnych obszarów gminy w zakresie rozwoju:

⁵ Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Grybów

⁶ Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych w gminie Grybów na lata 2015-2020

⁷ Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Grybów

- rolnictwa i rekreacji,
- mieszkalnictwa i usług,
- produkcji rolniczej i pozarolniczej,
- leśnictwa,
- d) społeczne - polepszenie warunków życia mieszkańców.
- wyznacza się główne funkcje gminy: rolnictwo i osadnictwo.
- wyznacza się uzupełniające funkcje gminy: rekreacja, leśnictwo.
- ustala się zasady zrównoważonego rozwoju gminy.
- 1) Dla prawidłowego funkcjonowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej należy:
 - a) chronić kompleksy gleb o wysokiej wartości bonitacyjnej przed zainwestowaniem,
 - b) chronić obszary rolne o szczególnych wartościach krajobrazowych,
 - c) restrukturyzować rolnictwo,
 - d) wprowadzać melioracje, zwłaszcza trwałych użytków zielonych (ze względu na wadliwe uwilgotnienie gleb),
 - e) chronić gleby przed erozją liniową i powierzchniową,
 - f) stabilizować terenów osuwiskowych,
 - g) przeprowadzać zabiegi agrotechniczne (w dostosowaniu do stopnia skażenia gleb),
 - h) dokonać transformacji użytków rolnych na łąki i pastwiska (na terenach o znacznych spadkach),
 - i) wprowadzać zalesienia, zwłaszcza w sąsiedztwie istniejących kompleksów leśnych,
 - j) utrzymać i modernizować istniejące melioracje.

Z kolei obowiązki wynikające z wyżej wymienionego dokumentu to:

- a) chronić kompleksy leśne o szczególnych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych,
- b) wprowadzać dolesienia istniejących zespołów leśnych,
- c) zwiększać powierzchnię lasów ochronnych,
- d) prowadzić prawidłową gospodarkę leśną w oparciu o zasady ustawowe.
- W zakresie rozwoju mieszkalnictwa należy:
 - a) sukcesywnie podnosić standard techniczny budynków,
 - b) porządkować strukturę zabudowy w oparciu o zasady kształtowania ładu przestrzennego i tradycje regionalne,
 - c) dążyć do jednorodności funkcjonalnej terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.
- W zakresie kształtowania przestrzeni publicznej – usługowej należy:
 - a) podnosić estetykę i poziom usług w terenach osadniczych,
 - b) dążyć do poprawy dostępności usług,
 - c) kształtować obiekty usługowe w nawiązaniu do tradycji lokalnej.
- W zakresie kształtowania rekreacyjnej przestrzeni ekologicznej należy:
 - a) rozwijać formy rekreacji krótkookresowej – świątecznej i długookresowej,
 - b) rozwijać formy rekreacji zw. z potrzebami mieszkańców gminy,
 - c) tworzyć zaplecze dla rekreacji indywidualnej i zbiorowej.
- W zakresie działalności produkcyjnej należy:
 - a) tworzyć warunki rozwoju przedsiębiorczości z ograniczeniami, w zależności od stopnia uciążliwości dla środowiska,
 - b) restrukturyzować istniejące zakłady produkcyjne.
- W zakresie infrastruktury technicznej należy:
 - a) prowadzić modernizację istniejących oraz rozbudowę i budowę nowych kolektorów uzbrojenia w

- obrębnie terenów osadnictwa oraz zabezpieczyć tereny dla realizacji niezbędnych urządzeń infrastruktury technicznej,
- b) dążyć do wyposażenia terenów osadniczych w pełny zakres infrastruktury technicznej.
- W zakresie komunikacji należy:
 - a) zapewnić prawidłową obsługę komunikacyjną terenów gminy poprzez budowę nowych dróg dojazdowych,
 - b) dążyć do poprawy powiązań sieci komunikacji lokalnej z układem zewnętrznym w zakresie komunikacji drogowej i tras turystyczny
 - Zmniejszanie bezrobocia oraz liczby osób korzystających z pomocy społecznej na obszarze Gminy poprzez aktywizację gospodarczą obszarów objętych rewitalizacją, przy zachowaniu obecnie obowiązujących zapisów Studium uwarunkowań oraz **Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Grybów** pozwoli na dynamiczny rozwój społeczno- gospodarczy obszarów rewitalizowanych a co za tym idzie całej gminy. Obecnie obszar objęty rewitalizacją zgodnie z zapisami Studium charakteryzuje się wysokim wskaźnikiem uzbrojenia. W większości są to obszary przeznaczone pod inwestycje związane z rozwojem funkcjami rekreacji, turystyki, sportu, koncentracją usług (w ich szerokim pojęciu), eksponowanie walorów przyrodniczych i kulturowych regionu. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Grybów nie przewiduje wprowadzenia zmian w obecnym dokumencie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Grybów oraz nie przewiduje wprowadzenia zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

5.2. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Gmina przystępując do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji ustaliła, iż w chwili obecnej nie będzie tworzona Specjalna Strefa Rewitalizacji /SSR/. Jeżeli w terminie późniejszym zajdzie konieczność utworzenia Specjalnej Strefy Rewitalizacji wprowadzana ona będzie w drodze uchwały, będącej aktem prawa miejscowego w określonej w ustawie procedurze. Uchwała w każdym przypadku obowiązywać będzie czasowo, na okres do 10 lat. W przypadku, gdy założone w programie rewitalizacji działania inwestycyjne będą możliwe do wykonania bez uchwalania aktu planistycznego (np. wyłącznie remonty, przebudowy istniejącej tkanki budowlanej, dróg publicznych, przestrzeni publicznych), lub będą zgodne z obowiązującym planem miejscowym, uchwała SSR pozostanie jedynym aktem prawnym wydawanym w procesie rewitalizacji.

Spis Tabel

Tabela 1 Harmonogram działań w zakresie tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji	5
Tabela 2 Uwagi dotyczące przebiegu granic obszaru rewitalizacji	12
Tabela 3 Wskaźniki dotyczące czynników społecznych Gminy	17
Tabela 4 Czynniki społeczne przeliczeniu na wagi punktowe	19
Tabela 5 Wskaźniki dotyczące czynników technicznych Gmin	20
Tabela 6 Czynniki techniczne w przeliczeniu na wagi punktowe	21
Tabela 7 Wskaźniki dotyczące czynników przestrzenno-funkcjonalnych Gminy	22
Tabela 8 Czynniki przestrzenno-funkcjonalne w przeliczeniu na wagi punktowe	23
Tabela 9 Wskaźniki dotyczące czynników gospodarczych Gminy	24
Tabela 10 Czynniki gospodarcze w przeliczeniu na wagi punktowe	25
Tabela 11 Wskaźniki dotyczące czynników środowiskowych Gminy	26
Tabela 12 Czynniki społeczne w przeliczeniu na wagi punktowe	27
Tabela 13 Skumulowana ilość obszarów problemowych w poszczególnych miejscowościach Gminy Grybów z uwzględnieniem ich skali i wag	28
Tabela 14 Liczba mieszkańców Gminy Grybów w podziale na sołectwa stan na dzień 31 grudnia 2015 r.	29
Tabela 15 Procentowy udział obszaru rewitalizacji oraz jego mieszkańców w stosunku do całej Gminy	29
Tabela 16 Sytuacja społeczna obszaru Biała Niżna	32
Tabela 17 Podstawowa opieka zdrowotna w Białej Niżnej na tle innych sołectw.	36
Tabela 18 Biała Niżna- stan wyrobów azbestowych	37
Tabela 19 Koncentracja negatywnych zjawisk w Białej Niżnej	38
Tabela 20 Zjawiska niekorzystne i potencjały Białej Niżnej	39
Tabela 21 Sytuacja społeczna obszaru Stróże	40
Tabela 22 Podstawowa opieka zdrowotna w Stróżach na tle innych sołectw	44
Tabela 23 Stróże- stan wyrobów azbestowych	45
Tabela 24 Koncentracja negatywnych zjawisk w Stróżach	47
Tabela 25 Zjawiska niekorzystne i potencjały Stróż	47
Tabela 26 Cele i kierunki działań wynikające z GPR	52
Tabela 27 Karta projektu 1 Termomodernizacja budynku administracyjnego i hali produkcyjnej	55
Tabela 28 Karta projektu 2 Budowa placu targowego	57
Tabela 29 Karta projektu 3 Modernizacja i rozbudowa Szkoły Podstawowej w Cieniawie	59
Tabela 30 Karta projektu 4 Odnowienie elewacji budynku Klasztoru Zgromadzenia Sióstr św. Dominika w Białej Niżnej	60
Tabela 31 Karta projektu 5 Wykonanie termomodernizacji hal.	61
Tabela 32 Karta projektu 6 „Stara plebania” Ptaszkowa.	63
Tabela 33 Karta projektu 7 „Stary Spichlerz.	65
Tabela 34 Karta projektu 8 Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w m. Stróże.	67
Tabela 35 Karta projektu 9 Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Białej Niżnej.	69
Tabela 36 Karta projektu 10 Kompleksowy Produkt Turystyczny – Końska Wioska Tematyczna w Stróżach.	71
Tabela 37 Karta projektu 11 Narodowe Centrum Pomocy dla Osób Chorych na Autyzm w Stróżach	73
Tabela 38 Karta projektu uzupełniającego 1 Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych z obszaru rewitalizacji	75
Tabela 39 Karta projektu uzupełniającego 2 Aktywizacja społeczna osób starszych.	77
Tabela 40 Karta projektu uzupełniającego 3 Przedszkolaki górą	79
Tabela 41 Karta projektu uzupełniającego 4 Integracja społeczno- kulturalna mieszkańców.	81

Tabela 42 Karta projektu uzupełniającego 5 Organizacja zajęć edukacyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.....	83
Tabela 43 Karta projektu uzupełniającego 6 Edukacja Ekologiczna w Grybowie	85
Tabela 44 Planowane przedsięwzięcia z uwzględnieniem aspektów komplementarności.....	86
Tabela 45 Komplementarność (dopełnianie się) projektów rewitalizacji.....	87
Tabela 46 Wpływ projektów inwestycyjnych – podstawowych na zniwelowanie problemów społeczno-gospodarczych w obszarze rewitalizowanym.	90
Tabela 47. Wpływ projektów nieinwestycyjnych – podstawowych na zniwelowanie problemów społeczno-gospodarczych w obszarze rewitalizowanym.	91
Tabela 48 Priorytety inwestycyjne bezpośrednio związane z rewitalizacją w ramach krajowych programów operacyjnych	92
Tabela 49 Źródła finansowania projektów rewitalizacyjnych w ramach RPO WM	95
Tabela 50 Wykaz niezbędnych pozwoleń – projekty inwestycyjne –podstawowe	96
Tabela 51 Wykaz niezbędnych pozwoleń - projekty nieinwestycyjne – podstawowe	97
Tabela 52 Harmonogram realizacji projektów inwestycyjnych – podstawowych	99
Tabela 53 Harmonogram realizacji projektów nieinwestycyjnych – podstawowych.....	100
Tabela 54 Proces udziału interesariuszy w procesie tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji).	106
Tabela 55 Oczekiwane wyniki rewitalizacji	111

Spis Wykresów

Wykres 1 Bezrobocie w podziale na płeć na obszarze Biała Niżna.	33
Wykres 2 Źródła problemów rodzin z Białej Niżnej powodujące konieczność wsparcia z GOPS	33
Wykres 3 Biała Niżna- wyniki sprawdzianu 6 –klasisty na tle całej gminy	34
Wykres 4 Wyniki egzaminów gimnazjalnych w Białej Niżnej na tle innych miejscowości.....	34
Wykres 5 Przedsiębiorstwa w Białej Niżnej na tle innych miejscowości	37
Wykres 6 Bezrobocie w podziale na płeć na obszarze Stróże	41
Wykres 7 Źródła problemów rodzin ze Stróż powodujące konieczność wsparcia z GOPS	42
Wykres 8 Stróże- wyniki sprawdzianu 6 –klasisty na tle całej gminy.....	43
Wykres 9 Wyniki egzaminów gimnazjalnych w Stróżach na tle innych miejscowości	43
Wykres 10 Przedsiębiorstwa w Stróżach na tle innych miejscowości.	46

Spis Map

Mapa 1 Gmina Grybów w podziale na sołectwa.....	7
Mapa 2 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Grybów – Biała Niżna	30
Mapa 3 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Grybów – Stróże	31

Spis Rycin

Rycina 1 Ścieżka monitoringu GPR.....	109
---------------------------------------	-----